

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

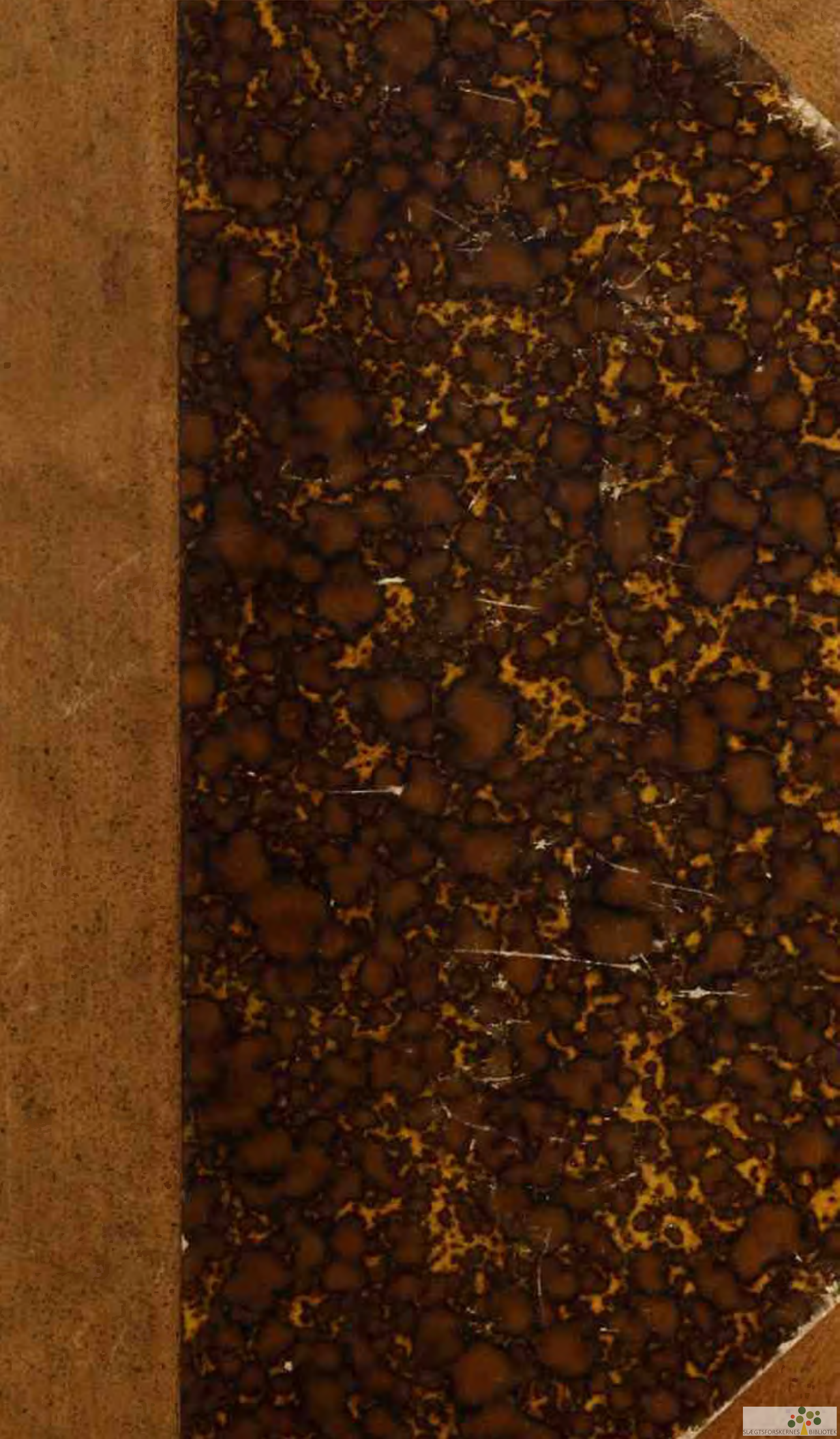
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Tralleborgeggen og dens Behoere

igjennem 250 Aar

(fra 1646 til vore Dage)

af

H. Rasmussen Søkilde.

Trykt i Fyens Stiftsbogtrykkeri hos J. G. Dreher
1894.

I henved 40 Aar har Forfatteren samlet Stof til disse personal- og kulturhistoriske Meddelelser. Kirkebøger, Skiftebøger, Thingbøger, Fordebøger, Skjøde- og Fæsteprotokoller, Regnskaber o. s. v. i hgenste- og andre Samlinger, i Hovedstadens Arkiver have hver paa sin Maade ydet Bidrag til denne lille Bog, som nu ved Hr. Etatsraad Drejers Beredvillighed kommer frem. Der var fra først af kun tænkt paa Egnens Gaarde, som enten vare eller bleve til ved Udstiftningen for 100 Aar siden, men da Rilderne tillod det, toges ogsaa de den Gang opførte Huse med, om end efter en noget indskrænket Maalestof.

Fleninge den 2den August 1894.

„Det er en god gammel nordisk Cæd at spørge efter sine Fædre. De gamle Nordboer holdt med Omhu Slægttablen vedlige, og det er vel sagtens de senere Tiders Trællesind, der har bragt den store Del af Folket til at glemme Fædrenes Navn. Nu spørger man for-gjæves en Bonde om ældre Navne i Slægten end Bedstefader og Bedstemoder, selv de, der veed lidt mere, bryde sig tidt ikke om at vide det og forplante Kundskab herom til deres Børn.“ — —

(N. J. Termanfen.)

Før Reformationen var det nuværende Brahetrolleborg Sogn delt i to Sogne, Fleninge og Haagerup, hver med sin egen Kirke og Kirkegaard i de nævnte Byer. Men udenfor denne Kred, hvis Beboere søgte de nævnte Kirker, var der ved alle Sider andre Bønder, som i verdslig Henseende hørte sammen med disse under Holmekloster. I Højrup og Lydinge Byer laa Gaarde og Bol, i Ararup, Hundstrup og Maby Sognes Skovegne laa en hel Del gamle Skovsteder, i Maby og Pejrup Byer laa Gaarde og Steder foruden det fjernere liggende Strøgods, hvis Beboere ydede Landgilde og for en Del Ugt og Arbejde til Klosteret, det senere Herresæde, paa hvis Bærning de søgte og forsvarede deres Ret.

Ved Kong Kristian den Tredies Brev af 9de Januar 1555 blev det bestemt, at Fleninge og Haagerup Kirker maatte nedbrydes — da som det hed — „de fattige Beboere ikke kunde holde deres Kirker vedlige eller lønne deres Præst, hvorfor de henvistes til at søge Holmeklosters Kirke; men hvad Stene, Tømmer, Klokker og andre Ornamente der fandtes ved de til Nedbrydelse bestemte Kirker maatte komme Klosterkirken til Behov“. Beboerne af begge Sogne maatte imod deres Villie forlade deres gamle Bedehuse og samles til fælles Gudstjeneste paa det anviste Sted. En hel Menneſtealder senere var der i Sognet, som da havde faaet Navnet Rankausholm, kun en Kirke men to Menigheder, der havde deres Stolestader hver paa sin Side af Kirkens brede Gang. Begge de gamle Kirker vare da forlængst nedbrudte, men Kirkegaardene, idetmindste den i Fleninge vedblev at være Begravelsesplads henved 100 Aar efter 1555. Omfider smeltede Forbindelsen sammen, og det eneste Minde, der endnu er tilbage, er, at Sognet fra ældre Tider har beholdt den gamle Inddeling i to Sognefogeddistrikter: Nordre, der indbefatter det gamle Haagerup Sogn med Nybo By, og Søndre, der indbefatter Fleninge Sogn. Ved Skolevæsenets Ordning 1783 bibeholdtes nøjagtigt de gamle Sognegrænser, idet Bjærup og Grønderup Skoledistrikter omfattede Fleninge medens Haagerup Distrikt omfatter Haagerup Sogn.

Højrup By,

under Hillerslev Sogn, omgives af Hillerslev, Nybølle, Espe, Haagerup og Østerhæsinge Byers Zorder. Hele Byen, med Undtagelse af den

gamle jordegne Gaard Højrupgaard, henhøre som Arvesæfte-Ejendom under Baroniet Brahetrolleborg. De daværende 6 Gaarde modtog dette Arvesæfte efter fuldendt Udskiftning af Grev Ludvig Reventlow den 14de Septbr. 1788. Fire af disse Gaarde have tidligere været Selvejergaarde, men blev 1583 magelagt af Kongen til Hartvig Raas, med Ret til at tilforhandle sig Ejendomsretten, og de vare ofte Gjenstand for Handel og Magelæg, hvorom henvises til Beskrivelsen af Hillerslev og Østerhæsinge Sogne. Siden Kinge — Faaborg Banens Aabning i Aaret 1882 har Byen faaet større Betydning, idet et Par Kjøbmænd og flere Haandværkere have nedsat sig her i Nærheden af Stationen.

Nr. 1. Skjelbo,

Udflyttergaard fra Byen, der 1788 blev tildelt en Udlob paa 74 Tdr. Ld., regnet lig $43\frac{1}{4}$ Td. Ld. bedste Jord. Hørte før 1636 under Gjelskov, hvorfra den blev overdraget Palle Christensen paa Højrupgaard; 1652 overdrog han den til Kaj Lykke, der igjen lagde den under sin Hovedgaard Gjelskov. Ved hans Fald 1661 blev Gaarden det følgende Aar af de kongelige Kommissærer udlagt til Præsident Hans Nansen, hvis Arvinger afhændede den 1675 til Peder Pedersen Verde paa Ryegaard, hvorunder Gaarden hørte, da den 1690 skildsattes for 11 Tdr. 2 Skpr. Hartk. Senere blev den afhændet til Forvalter Niels Krogstrup paa Højrupgaard. Efter hans Død folgte Enken Gjertrud Winther den 1740 til Brahetrolleborg.

1) 1660 var Gaarden beboet af Anud Jensen, der klager over den ilde Medfart han havde faaet af Fienden. 1680 havde han Gaarden i Forening med sin Broder

2) Hans Jensen. Disse Brødre ydede i

Fællesskab Landgilde, Wgt og Arbejde og delte ligeledes i Fællesskab Gaardens Avl og Indkomst.

3) Hans Nielsen havde Gaarden 1688.

4) Mads Knudsen 1740.

5) Hans Dffersen døde i Efteraaret 1751, efterlod en Enke Johanne Hansdtr. og 2 smaa Børn, for hvem deres Farbroder Knud Dffersen i Haastrup, ansattes som Børge.

Enken giftede sig snart paany med

6) Laurz Mortensen, der afgik 1786 af Mangel paa Besætning osv.

7) Niels Hansen Møller fik s. A. Gaarden uden Indf. Under ham fik Gaarden Arvefæste og blev udflyttet 1788. Hans Enke, Maren Pedersdatter, der ved Testament af 13de Decbr. 1796 var bleven Ejerinde af Gaarden, giftede sig 1797 med

8) Kristian Ditlev Jensen. Han folgte 1802 den halve Del af Gaarden til Kasmus Kristensen af Haagerup for 550 Rdr. Sælgeren maatte i Løbet af 1 Aar opføre 10 Fag Hus af Gaardens søndre Længe. 1810 faaer han imidlertid en Mark tilbage til Gaarden igjen for 350 Rdr. 1816 og følgende Aar blev Chr. Ditlev, efterat være indtraadt i nyt Egteskab med Albertine Birte Kirst. Hansdtr., plaget af Indførselsforretninger for resterende Afgifter. Han indgik derfor i 1821 en Handel med Husmand

9) Niels Frandsen af Haagerup, saaledes at denne fik Gaarden og Chr. Ditlev Huset og 650 Rdr. Sedler. Huset var Fæstehus under Solhøj.

Efter N. Frandsens Død overdrager Enken Gaarden til Sønnen

10) Frands Nielsen ved Skiftebrev og Skjøde af 1841.

11) Niels Frandsen modtog Gaarden efter sin Fader ved Skjøde af 20de April 1874 og efter hans Død er Gaarden overdraget til hans Enke Mariane Hansen.

Nr. 2. Lykkensfæde

Skuldsattes 1688 for 7 Tdr. 1 Skp. 1 Tdr. 2 Alb. og hørte under Gjelstov, hvorfra den af Justitsraad Holsten blev overdraget til Forvalter Bachmann paa Højrupgaard, der igjen 1747 fælger den til Brahetrolleborg. 1788 blev Gaarden udflyttet og tildelt en Udloed paa $69\frac{4}{4}$ Tdr. Land, regnet lig $42\frac{1}{2}$ Tdr. Land bedste Jord Var 1664 beboet af

1) Hans Jbsen.

2) Rasmus Rasmussen 1688.

3) Hans Hansen 1747. Efter hans Død afstod Enken 1759 Gaarden til Sønnen

4) Peder Hansen. I Boet var 11 Heste vurderet til 5—6 Rdr. Stk. 4 Røer og 3 Ungkvæg. Boets Værdi var 132, medens Fordringerne vare 218 Rdr. Han var 2 Gange gift. Hans første Hustru døde 1766, selv døde han 1769, efterlod en Enke, Stine Jensdatter og 7 Børn.

5) Hans Jensen havde inden 1772 modtaget Gaarden, hvorpaa der blev ham meddelt Arvesætte 1788, og som han under 6te Januar 1794 fælger til

6) Hørbereder Henning Schroll for 900 Rdr. Desuden maatte denne betale Hans Jensens Gjeld, opbygger ham et Hus og dertil lægge 6 Tdr. Land i Møllebjerg, fri for Afgift sin Livstid, og 16 Læs Tørre aarlig. Schroll indkjøbte samtidig Gaarden Bæffelund og oprettede af disse Gaarde Høravlings-Institutet Lykkensfæde, hvorfra der fra 1799 til 1832 udgik 95 Lærlinge, der spredte den prak-

tifle Kjendskab til Hørens Dyrkning og Behandling til alle Landets Egne. Han døde den 17de Januar 1833 og efterfulgtes af sin ældste Søn

7) Gustav Schroll, der 1835 indkjøbte til Gaarden Afbyggerstedet Skjelbo. Han fortsatte for en Del sin afdøde Faders Virksomhed i Høringindustrien. Var først Stænderdeputeret og senere i 10 Aar Landhingsmand. Han døde den 7de Oktober 1863.

Lykkensjæde er nu en Arvesæste-Ejendom paa 170 Tdr. Land fortrinlige Jorder med omtrent 17 Tdr. Skpr. og tilhører nu Gustav Schrolls ældste Søn

8) Kapt. Henning Georg Nicolaj Schroll ved Skjøde af hans Moder af 8de Juni 1868.

Nr. 3. Bækkelund

var i ældre Tider en Halvgaard og hørte 1664 under Arrestov. Senere kom den under Højrupgaard i Forvalter Niels Kroghstrups Eje. Efter hans Død folgte Enken Gertrud Winther 1740 Gaarden til Brahetrolleborg. Den var 1688 skildet for 3 Tdr. 7 Skpr. Hartkorn, men ved Omdeling med Skjelbo blev disse Gaarde gjort lige i Hartkorn. 1788 blev der kildelt Gaarden en Jndlod paa $70\frac{1}{2}$ Tdr. Land regnet lig $46\frac{1}{4}$ Tdr. Land bedste Jord.

1) Jens Rasmussen boede her i Gaarden 1663.

2) Niels Larsen 1688.

3) Hans Nielsen 1740 og endnu 1759.

4) Hans Anudsen 1772. Han var født i Sølbjerg, fik 1788 Arvesæste paa Gaarden og folgte den 1793 til Henning Schroll. Hans Anudsen forbeholdt sig 6 Tdr. Land med derpaa opførte Bygninger fri for Afgift i sin egen og sin Søns Levetid, 16 Læs Tørv aarlig og

Sikkerhed for, at Sønnen ikke skulde blive Soldat. Hans Knudsen var 90 Aar gl. inden han 1813 afstod Boligen til Sønnen

5) Rasmus Hansen, hvis Søn igjen

6) Niels Rasmussen

fulgte Stedet til Kapt. Schroll, Lykkensfæde, da Jernvejen og Stationspladsen havde skaaren en Del af hans Have og Jordlod bort. Paa Stedet, hvor Gaarden og senere Boelsstedet laa, ligger nu den af Ferd. Simonsen opførte Kjøbmandsgaard.

Nr. 4. Wresfæde

var en af de 5 Gaarde, Henrik Bille paa Gjelstov 1636 overdrog Palle Christensen paa Højrupgaard, og som 1652 overdroges til Kaj Lykke, men som 1661 kom tilbage til Højrupgaard, hvorfra den udlagdes til Henrik Wrangel i Sallinge og af hans Arvinger 1681 skjødet til Brahetrolleborg. 1688 blev Gaarden skildsat for 7 Tdr. 7 Skpr. 1 Fdkr. „ Alb. Hrtk. og Skovst. 2 Fdk. Ved Udskiftningen 1788 tildeles den $56\frac{1}{4}$ Tdr. Ud., svarende $41\frac{1}{4}$ Tdr. Ud. bedste Jord. Gaarden var 1662 og endnu 1688 beboet af

1) Rasmus Pedersen,

2) Niels Hansen Krogstrup, Forvalter ved Brahetrolleborg, fik Gaarden til Bolig og Brug, da han efter 1690 var gift med Gertrud Winther. Den var godt bygget og sat i god Stand 1701. Da Niels Krogstrup havde overtaget sin Svigerfaders Ejendom, Højrupgaard, fik

3) Kristen Kristensen 1739 Gaarden i Fæste. Han døde 1758 (4 Sønner, 3 Døttre). Den ældste Søn

4) Jørgen Kristensen fik ved Faderens Død Gaarden i Fæste, men forlod den atter

1759 og fæstede sin Svigerfaders, Niels Jensens, Gaard i Haagerup, hvorefter

5) Søren Nielsen fæstede denne Gaard, hvorpaa han modtog Arvesæfte den 14de Septbr. 1788. Hans Søn

6) Kristen Sørensen modtog Gaarden ved Skjøde af 2den April 1797. 1830 overdrager han Gaarden til Sønnen

7) Rasmus Christensen ved Skjøde af 7de August s. A. Hans Søstersøn

8) Kristen Klavsen (Skjøde 31te Marts 1859) flyttede Gaarden fra Byen og opførte den paany.

Nr. 5. Engesyn.

Denne Gaard skildattes 1688 for 7 Tdr. 3 Skpr. 2 Tdr. „ Alb. Hrtk. og Skovst. 1 Tdr. og hørte da under Gjelstov, hvorfra den af Justitsraad Holsten tilligemed Lykkenshæde er skjødet til Forvalter Bachmann paa Højrupgaard, hvorfra disse Gaarde igjen 1747 er solgt til Brahetrolleborg. Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt denne Gaard det største Areal, der tildeltes nogen Bondegaard paa Baroniet, nemlig $94\frac{4}{4}$ Tdr. Td., svarende til $42\frac{6}{4}$ Tdr. Td. bedste Jord. Her boede i Tiden efter Svenskekrigen 1660 og endnu 1690

1) Klaus Hansen.

2) Hans Pedersen havde Gaarden 1717 og døde som gammel Mand 1763. Hans Enke, Sidjel Mikkelzdatter, gif paa Aftægt. Af hans 2 Sønner havde

3) Rasmus Hansen fæstet Gaarden. Han skulde give sin Broder Jens 10 Rdlr. og 1 Marsplag. Han modtog Arvesæfte 1788 og døde 1797, hvorefter Sønnen

4) Hans Rasmussen modtog Gaarden ved Skjøde af 1ste Febr. 1798. Han folgte 1807

en Parcel paa 3 Tdr. Land til Smed Jens Larsen for 240 Rdlr. og 1815 et Tørvelung paa 2 Tdr. Ld. til Baroniet for 212 Rdlr.
Hans Søn

5) Rasmus Hansen (Skjøde af 12te April 1830.

6) Rasmus Madsen Skov købte Gaarden (Skjøde af 14de Decbr. 1844).

7) Peder Hansen Illum (Skjøde af 18de Decbr. 1847), efter hvis Død Gaarden overdroges til Enken

8) Johanne Marie Larsdatter 1877, der atter overdrog den til Svigersønnen

9) Lars Nielsen ved Skjøde af 10de Oktbr. 1889. Denne har anlagt og driver Fællesmejeri.

Nr. 6. Frydenshjem

var en af de Gaarde, Henrik Bille paa Gjelstov 1636 folgte til Palle Christensen paa Højrupgaard, men som 1652 overdroges til Kaj Lykke og atter kom tilbage til Højrupgaard og 1664 til Henrik Wrangel i Sallinge, Foged paa Nafkebølle, fra hvis Arvinger Gaarden 1681 indløstes til Brahetrolleborg. 1688 afkøbtes denne Gaard for 7 Tdr. 4 Skpr. 3 Rdlr 2 Alb. Hrtk. og 2 Alb. Skovst. Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden en Indlod paa $58\frac{5}{4}$ Tdr. Ld., regnet lige med $33\frac{1}{2}$ Tdr. Ld. bedste Jord.

1) Mads Jensen 1664.

2) Matis Nielsen 1688.

3) Jørgen Sørensen 1701. Gaarden bestod da af 3 Længer: Stuehus 17, Porthuset 18 og Fæhuset 13 Fag, der stod paa Fald og skulde nedbrudes. Hans Søn

4) Rasmus Jørgensen havde Gaarden 1718.

5) Hans Pedersen efterlod ved sin Død

1767 3 Børn: Peder 17, Isak 14, Sofie 11
 Mar. Enken giftede sig med

6) Jens Nielsen, der modtog Arvesæfte
 1788 og døde det følgende Aar (3 Børn: Hans,
 f. 1781, Kirsten, f. 1778, og Gyde, f. 1784).
 Enken Johanne Pederzdatter giftede sig 1792
 med Tømmermand

7) Isak Hansen (f. i Højrup 1752), som
 besad Gaarden, til Jens Nielsens ældste Søn
 var myndig.

8) Hans Jensen modtog saaledes Gaarden
 ved Skjøde af 18de April 1806, gift med Dorte
 Hansd. Krog af Haagerup. Sønnen

9) Hans Hansen modtog Gaarden ved
 Skjøde af 4de Decbr. 1843. Han opførte et
 nyt Stuehus og folgte Gaarden til

10) Hans Erik Jensen fra Langeland
 (Skjøde af 24de Decbr. 1884).

Ved Omdelingen ved 1750 blev der i Grime-
 ledshave opført et nyt Hus til 2 Beboere.
 Huset fik Navn af Grimeledshus, og de
 første, som fæstede Bo her, vare Frands
 Tokum Jakobsen (en Søn af Skoleholder
 Jakob Jensen Trolleborg) og Rasmus Jør-
 gensen. Inden 1760 var der opført 8 Huse
 i selve Byen. Ved Udskiftningen fik Grime-
 ledsmændene tillagte hver en Jordlod paa 3
 Tdr. Ud., ligesom der i Møllebjerg Mark af-
 attes 4 Huslodder.

Grimeledshusene Nr. 1 Jerusalem, hvor
 Hans Snekker boede, overgik 1811 til Lars
 Hansen Skræder og 1837 til Johan Ludvig
 Madsen Smed.

Nr. 2 Mekka, der for 1785 var beboet af
 Degneente Mad. Bølle, blev f. A. fæstet til
 Hans Hansen, 1823 til Hans Andersen

og Jorden 1852 til Boelsmand Niels Rasmussen deri Byen.

Nr. 4 Peking og Nr. 5 Rankin, med fælles Bygning i Møllebjerg, blev 1794 bebøet af Gmb. Hans Jensen, dennes Enke 1802, senere Hans Hansen og fra 1823 af Rasmus Nielsen, 1858 af Rasmus Rasmussen.

Nr. 3 Rina og Nr. 6 Batavia var endel Aar udlejet til Hr. Schroll. Under Krigen 1849 blev Batavia udflyttet fra Byen af daværende Fæster Søren Madsen, som modtog Fæstebrev paa Samme 1852, med en Jordlød paa 6 Tdr. Ld. i Møllebjerg.

Haagerup

er den største By i Brædtrolleborg Sogn. Den omfattede ved 1540 20 Gaarde af ulige Størrelse. Af disse Gaarde og Boelsteder blev Bjerggaarden udlagt til Præstegaard, imod at Præstegaarden i Ararup derfor blev Bøndergods. Dette Antal af Gaarde og Steder holdt sig uforandret, ikke blot under, men efter Svenskekrigen. Da afbrændte i Efteraaret (den 17de Oktober) 1687 en Halvgaard deri Byen og blev ikke senere opført. Dens Jorder bleve delte imellem to andre Steder (det nuværende Stilledal og Aløverpris). Ved den almindelige Omdeling ved 1750 inddroges atter et Boel, hvis Jorder inddeltes til de andre Gaarde. Præstegaarden og Degnens Bolig var alt fra draget, og der blev saaledes kun 16 Gaarde tilbage, der ved Omdelingen bleve gjort lige, saavel i Grund som Skuld og Skat; 6 Tdr. $\frac{5}{8}$ Alb. Hrtk. og $1\frac{1}{6}$ Alb. Skovst. Dette Antal af hele Gaarde har holdt sig lige til vore Dage.

Hvor den 1687 afbrændte Gaard laa, veed nu Ingen. Vi vide kun, at den paa hin Tid

var beboet af Knud Hansen Røck, som efter Gaardens Brand tog tiltakke med et Hus deri Byen, medens Gaardens Jorder skuldsattes for 4 Tdr. 2 Skpr. 2 Fdfr. 2 Alb. Hartk., og at den tidligere (1662) havde været beboet af Rasmus Nielsen Bøg og regnedes da at være 296 Rdlr. værd.

Det andet ved Omdelingen nedlagte Boelssted i Haagerup var et Fæstested ligesom de andre, men overdraget flere paa hinanden følgende Sogndegne imod Landgilbe efter Hartkornstaxten, der 1647 var 2 Tdr. 1 Skp. 1 Fdfr. 1 Alb., som ved Skuldsætningen 1688 nedsattes til 1 Td. „ Skpr. 2 Fdfr. „ Alb. Hartk. Vi finde saaledes:

Rasmus Hansen 1588;

Johannes kom til Kaldet og fik Stedet i Fæste 1589;

Laurids Degn 1647 og

Peder Pedersen, som 1661 forlod Stedet og fæstede det andet Boelssted — det nuværende Stilledal, som Anders Hansen oplod.

Anders Hansen fæstede igjen et Gadehus for 4 Rdlr. tilligemed den af Peder Degn forladte Bolig. Det forfaldne Degneboel maa vel atter være sat istand til den i 1663 ansatte nye Degn Peder Nielsen Juul, men af Jorden, som Anders Hansen havde i Brug, beholdt Degnen kun en Loft ved Huset paa 12 Skpr. Ld. og to Enghaver til 5 Læs Hø. Dette Hus med tilhørende Alger og Eng blev ved Skuldsætningen 1688 ansat for 2½ Skp. Hartk. og fra den Tid af ansat for frit Degneboel, indtil en senere drikfældig Degn, Niels Chr. Faber, 1764 afstod baade Bolig og Jord til Herstabet.

Efter Anders Hansen fulgte

Mathis Svendsen 1688 og efter ham igjen 1700

Niels Rasmussen, hvis Bolig 1701 bestod af 2 Længer, et Stuehus paa 10 Fag og et Ladehus paa 9 Fag med en Besætning af 2 Heste og 2 Køer, medens Peder Degns Bolig havde 10 Fag Stuehus og 6 Fag Ladehus.

Til Byen henlaa før Udskiftningen 991 Tdr. Ld., hvoraf 703 Tdr. Ld. vare Ager, 116 Tdr. Ld. Eng, 76 Tdr. Ld. Ellemose og 83 Tdr. Ld. Skov.

Præstegaarden

er som foran bemærket fremstaaet af en Bønde-
gaard, der udlagdes af Eskild Dye og Frands
Brochenhus 1555. Siden er der givet adskillige
Jordstykker, Enemærker og Skove til Gaarden.
Saaledes gav Dronning Dorteia en Kophave
paa Kanhausholms Mark, kaldet Bobjergs
Have. En anden Have kaldet Staalsmaes Have
med en Eng til 6 Læs Hø er magelagt til
Præstegaarden, ligesom en Holm kaldet Faare-
holmen med Eng til 15 Læs Hø udenfor
Præstegaarden 1682 helt og holdent kom der-
under. Endelig laa tvende Toster, den ene
ved nordre Side til 1 Td. Rug og den anden
ved søndre Side til 6 Skpr. Rug, og en Ubild-
have i Nordøst, forhen kaldet Stomagerhaven.
Men foruden disse Enemærker havde Gaarden
Fællesjord sammen med andre hele Gaarde der
i Byen: Ager og Eng paa henved 100 Steder
i Byens Marker, skildsat 1688 for 8 Tdr. 6
Skpr. 1 Tdr. 1 Alb. Hrtk.

Den 24de Marts 1819 afbrændte Haagerup
Præstegaard. Ilden opkom i det nordvestlige
Hjørne. I den vestre Længe var Bryggerens,
Stald og Køhus, der tilligemed Stuehuset hur-
tig stod i Flamme. Vinden bar ned mod
Henning Krogs Gaard, der stod i Fare. Kar-
lene vare i Marken, og inden de kom hjem var

hele Gaardens Spærværk paa et Hjørne nær nedbrændt. 7 Heste, 14 Køer og 2 Kalve omkom i Ilden. Alle de gamle Kirkebøger før 1784 brændte. Gaarden opførtes paany med grundmuret, teglhængt Stuehus.

Ifølge dertil erhvervet Tilladelse er der bortsolgt til Nabogaarden Koedal omtr. 48 Tdr. Ld. af Præstegaardens Jorder.

Den første Sognepræst i Haagerup efter Reformationen eller ialtsald den Præst, der var ansat 1555 i Henholo til Kristian den Tredies Brev, kjende vi ikke af Navn. Derimod kjende vi de følgende:

1) Hans Hansen Stage, f. i Rjøbenhavn omtr. 1549. Han var Præst i Haagerup 1589. Han døde 1624. Hans Datter Anne g. med

2) Rasmus Hansen Smed, f. i Humble, Præst her i 58 Aar; d. 1682, 84 Aar gl.

3) Henrik Prebensen Schurmann, f. i Langsted, g. med Marta Friis. Han døde 1695. Enken g. med

4) Anders Rasmussen Sviker, f. i Lumby. Han døde 1713.

5) Frederik Henriksen Schurmann, f. i Haagerup, g. med Anne Nielsdtr. Rrogstrup. Kaldet 1738 til Bøsser og Onsberg paa Samsø, hvor han døde 1741.

6) Poul Jensen Thoring, f. i Jylland. Præst i Jordløse 1725, g. med Anne Thomasdatter Flensborg. Præst i Haagerup fra 1738—1748.

7) Jakob Sparre Thomsen Galskøt, f. i Holbæk, g. med Inger Braem. Præst i Lavrbjerg 1746, i Haagerup 1748, hvor han døde 1752.

8) Henrik Didriksen Finkenhoff, Præst i Lavrbjerg 1748, i Haagerup 1752, i Singeløse 1755, hvor han døde 1756.

9) Jens Olsen Drenbøl, f. i Vestervig, Præst i Lavrbjerg 1752, i Haagerup 1755, g. I. med Marie Guldager og II. Kirstine Aabo, d. 1775.

10) Karl Chr. Laurentius Birch, f. i Kjøbenhavn 1753, kaldet 1775, g. med Eleonore Hedevig Seidelin. Dr. th., Provst, Sognepræst i Årsens 1800.

11) Børge Henrik Knap, f. i Kjøbenhavn 1775, Konsistorialraad og Ridder, g. med Kirstine Sofie Prætorius, Præst i 45 Aar. Kjøbte 1845 Aalhyttegaard ved Odense for 192 063 Rdlr.

12) Hardenak Otto Konrad Laub, f. i Frørup, Præst i Ryslinge 1834, i Haagerup 1845, g. med Susanne Charlotte Tostrup, kaldet til Biskop i Viborg 1854.

13) Frederik Wilhelm Bagger, f. i Slagelse, 3 G. gift, I. med Sofie C. Birch, II. Mariane Toft, III. Eleonora Nygaard. Tog Afsted med Pension.

14) Markus Thomas Wøldike, f. i Faaborg, Provst og Ridder af Db.

Nr. 7. Stilledal.

Denne Udflyttergaard, der ved Udskiftningen 1788 tildeltes en Udlob paa $57\frac{2}{4}$ Tdr. Ud. regnet lig $21\frac{1}{4}$ Tdr. Ud. bedste Jord, laa forhen paa „Torvet“ der i Byen, det Sted i Sønnershaab Toft, hvor Gaden deler sig ned mod Aaen og op til Præstegaarden. Gaarden er oprindelig opstaaet af 2—3 mindre Bol. Det ene af disse, hvoraf Gaarden dannedes, og hvis Landgilde 1662 regnedes lige med 5 Tdr. 6 Skpr. 3 Fdfr. Hartkorn, blev f. A. efter Kaj Lykkes Fald udlagt for 312 Rdlr. (og 1 Rdlr. 1 Mk. for Oldenslov) til Thomas Seevaldt i Hamborg. Ved Skyldfætningen 1688

blev Hartkornet nedsat til 2 Tdr. 3 Skpr. 3 Fdfr. 1 Alb. Dens Bygning bestod 1701 af 3 Længer: Stuehuset i Syd 7 Fag, Kæhuset 10 og Ladehuset 7 Fag, med en Besætning af 4 Heste og 1 Ko. Bygningerne vare temmelig vel vedligeholdte undtagen Kæhuset, der stod paa Fald og skulde nedbrydes. Her boede før 1660

1) Anders Hansen Ladefoged, der 1661 afstod Stedet til

2) Peder Pedersen Degn, som forlod sin Degnebolig, der var saa ringe, at han ej sig dermed kunde behjælpe. Han gav 10 Rdlr. Indfæstning; men Peder Degn blev ikke gammel i Gaarden. Som Birkeskriver var han saa uheldig at blive indvillet i den ved Kaj Lykkes sørgelige Skjæbne forbundne ustyldige Henrettelse af daværende Delefoged Hans Lauridsen i Nybo og blev dømt til at følge Birkefogederen i Bolt og Jern paa Bremerholm sin Livstid, hvorfra disse Mænd under 8de April 1665 søger Kongen om Mildhed og Naade.

3) Rasmus Jensen havde 1688 Stedet i Fæste og sad der endnu 1701. Han havde da faaet tillagt Halvdelen af en anden Halvgaard der i Byen, som Rasmus Nielsen Bøg beboede 1661, og Knud Hansen Koch havde, indtil den afbrændte den 17de Oktbr. 1687, uden senere at blive opbygget. Nogle Aar efter 1701 finde vi

4) David Jensen her, hvor han endnu levede 1735; men inden 1759 havde

5) Frands Nielsen (f. i Sallinge) faaet Gaarden i Fæste; den var ved Omdelingen gjort lige i Grund og Hartkorn, Vegt og Arbejde med de øvrige Gaarde i Byen. Han var død omtr. 1770, og hans Enke gistede sig siden med

6) Søren Andersen Kavn (f. i Haagerup); efter faa Aar paa Grund af „Armod og Uheld“, frasagde han sig Gaarden og fik Estebjerg i Fæste, hvor det gik bedre for ham.

7) Jørgen Frederiksen (f. i Gjerup) fik derefter Gaarden og modtog Arvesæfte den 14de Septbr. 1788; død 1832, 84 Aar gl. I hans Slægt er den fiden forbleven, idet hans Søn

8) Frederik Jørgensen modtog Gaarden ved Skjøde af 8de Novbr. 1830; død 82 Aar gl. 1872 Hans Søn igjen

9) Lars Frederiksen fik Skjøde af 26de Januar 1868. 1870 og 1873 er der fra Gaarden solgt en Parcel til Svogeren Josef Jørgensen.

Nr. 8. Heldbjerg.

Udflyttergaard paa Bymarkens nordlige Del, hvor Gaarden ved Udflytningen 1788 tildeltes en Jordlod paa $57\frac{2}{4}$ Tdr. Ld., regnet lige med $20\frac{6}{4}$ Tdr. Ld. bedste Jord; laa før Udflytningen nævnte Aar bag Sade magerens Hus ved Bejen til Gaarden Sønnershaab. Blev 1662 udlagt for 480 Rdl. til Thomas Seevaldt i Hamborg og styldattes 1688 for 4 Tdr. 3 Skpr. „ Hartk. Det var dengang som 1701 en Halvgaard paa 3 Længer: Stuehus 14, Fæhus 14 og Ladehus 8 Fag, med en Besætning af 4 Heste, 2 Røer og 2 Kalve. Følgende Beboere vides:

1) Mikkel Rasmussen 1646

2) Hans Pedersen, der 1662 overtog Høbetshus — en Halvgaard bag Bræstegaarden, hvis daværende Fæster

3) Poul Nielsen atter modtog denne Gaard, som han endnu havde 1680.

4) Peder Pedersen havde Gaarden 1688, medens

5) Rasmus Anudsen 1691 boede her; hans Søn, Anud Rasmussen, var født 1692. Han var død 1700, og Enken Kirsten Pedersdatter giftede sig med

6) Unge Jens Larsen. Hans Kone døde 1728. Boets Værdi var da regnet for 46 Rdl. 5 Mk. og dets Besværing og Gjæld 85 Rdl. 5 Mk.

7) Rasmus Jørgensen 1735. Døde 1744. (1 Søn Jens, 5 Aar gl.) 3 Boet var der 6 Heste, den bedste til 8 Rdl., 5 Køer og 2 Kalve, den bedste til 5 Rdl. 2 Mk. Boets Værdi var 100 Rdl., men Herflabets Fordringer m. m. løb op til 193 Rdl. Enken Maren Jensdatter giftede sig s. A. med

8) Hans Madsen. Han var 3 Gange g. Hans første Kone døde 1762; den anden, Karen Rasmusdatter, døde 1767 (1 Datter), den 3die, Karen Hansdatter efterlod 2 Børn ved Hans Madsens Død 1779. Han havde allerede 1770 afstaaet Gaarden til

9) Peder Hansen Egnborg, der modtog Arvefæste 1788. Han overdrog Gaarden ved Skjøde af 7de Aug. 1805 til Sønnen

10) Søren Pedersen, der atter under 19de Novbr. 1844 overdrager den til sin Søn og døde som Aftægtsmand den 7de Februar 1849, 72 Aar.

11) Rasmus Sørensen, der døde uden Børn den 22de Decbr. 1889, efter at have overdraget Gaarden til

12) Peder Underjen fra Vesterhæfinge ved Skjøde af 8de Febr. 1876. Efter hans Død 1884 giftede Enken Karen Lovise Hansen sig med

13) Niels Nielsen (Skjøde af 3die April 1882).

Nr. 9. Solhøj

er ligesom Heldbjerg en Udflyttergaard paa Bymarkens nordlige Del, hvor den er tildelt $58\frac{9}{4}$ Td. Ud. regnet lig $21\frac{1}{4}$ Td. Ud. bedste Jord. Før den 1788 blev udflyttet laa den nede bag Præstegaarden i sydvestlig Retning. Vejen til denne Gaard, der tidligere havde Navn af Høvelshus, førte Nord om Præstegaarden og var tillige Vej til 3-4 Huse i dens Nærhed. Det gamle Høvelshus blev 1662 vurderet til 396 Rdlr. uden dog at blive udlagt som de fleste andre Gaarde. 1688 skyldfattes denue Halvgaard for 3 Tdr. 5 Skp. 1 Fdf. „ Alb. Hartl., og 1701 bestod dens Bygning af 3 Vænger: Stuehuset 13 Fag, Køkshuset 17 og Ladehuset 15 Fag, med en Besætning af 4 Heste, 4 Køer og 5 Ungkvæg. Ved Udflytningen kostede Gaarden 534 Rdlr. at bygge.

Af Fæsterne i det gamle Høvelshus kjendes følgende:

- 1) Niels Jensen 1646.
- 2) Poul Nielsen 1660. Magelagde et Par Aar senere med
- 3) Hans Pedersen.
- 4) Peder Brøgger havde Gaarden 1688 og endnu 1710.
- 5) Thomas Nielsen 1718. Han døde 1730. 3 Sønner paa 16, 14 og 7 Aar gl. Hans Enke Binna Pedersdatter g. med
- 6) Lauris Knudsen, der dog afgik inden 1735, da
- 7) Jørgen Andersen havde faaet Gaarden i Fæste. Han afstod 1768 Gaarden til sin Svigersøn. Ifølge Skifte og Deling s. U. skulde de to ugifte Døttre have hver et Bryllup og hvis Kvægsygen ikke huserede, hver en Rvie.
- 8) Niels Jørgensen fæstede saaledes

Gaarden 1768, modtog Arvefæste 1788 og døde den 9de Juli 1803, 76 Aar gl., hvorefter Sønnen

9) Jørgen Nielsen modtog Gaarden ved Skjøde af 16de Septbr. f. A. Hans Søn igjen

10) Niels Jørgensen modtog Gaarden ved Skjøde af 25de Maj 1830 og døde d. 20de Septbr. 1874, 76 Aar gl. Dennes Svigersøn

11) Johan Holm (af Nybo) har Skjøde af 2den Juli 1870.

Paa Gaardens Grund ligger et Hus, der først var beboet af Niels Frandsen, der modtog Gaarden Skjelbo — senere af Kristian Ditlev Jensen, som fratraadte nævnte Gaard 1821. Huset afbrændte 1850 og atter den 29de November 1853 paaat af Sønnen Kasimus Kristiansen i Forening med Moderen Albertine Birthe Kirstine. Han blev tiltalt og dømt for Brandstiftelse, Mened og Tyveri, men kom atter tilbage fra Tugthuset og rejste bort.

Nr. 10. Grønhoj

er ligeledes en Udflyttergaard Nord for Byen, hvor den ved Udskiftningen 1788 blev tildelt $60\frac{9}{4}$ Td. Td. regnet lig $23\frac{1}{2}$ Td. Td. bedste Jord. Den kostede ved Udskiftningen 1788 531 Rdlr. at bygge. Tidligere laa den omtrent midt i Sønershaabs Toft, sammenbygget med Roedal. Efter Kaj Lykkes Fald blev Gaarden, som var regnet for en Helgaard, udlagt til Th. Seevaldt i Hamborg for 703 Rdlr. 1662. 1688 skuldsattes den for 8 Tdr. 1 Skp. 3 Tdr. 2 Alb. Hartk. Dens Bygning og Besætning opgives 1701 som en Helgaard paa 4 Vænger Hus: Stuehuset 12, Køkhuset 12, Ladehuset 20 og Borthuset 9 Fag med 6 Heste, 4 Køer og 4 Ungkøeg.

1) Peder Knudsen havde Gaarden 1647 og endnu 1662.

2) Kristoffer Andersen 1680.

3) Hans Jørgensen 1701, efter hvis Død Enken giftede sig med

4) Rasmus Lauridsen, der allerede 1715 havde Gaarden i Fæste. Hans første Hustru Maren Mikkelzdatter døde 1752. Af hendes Børn i første Ægteskab levede kun 1 Datter, Maren Hansdatter gift med Henning Nielsen der i Byen, og af 2det Ægteskab en Datter Kirsten gift med Jøroen Andersen Haagerup. Rasmus Lauridsen blev ved Gaarden og lovede at sætte dens Bygninger istand. Han giftede sig paany med Karen Henriksdatter og døde 1765. Af dette Ægteskab 2 Børn, Maren 12 og Lars 9 Aar gl. ved Faderens Død.

Enken giftede sig med

5) Rasmus Sørensen fra Diterhæfinge. Hun døde 1768, og han døde 1775 efter at have giftet sig paany med Dorthé Nielsdatter. Ved Skiftet s. A. var Boets Værdi 255 Rdlr., medens Gjelden kun var 200 Rdlr. I Gaarden var 8 Heste og 10 Køer. Enken giftede sig nu med

6) Jeppe Jørgensen, en Broder til Lars og Peder Jørgensen i Gjerup, Rasmus J. i Nybo og Niels J. i Haagerup. Han døde efter 3 Aars Forløb 1778, og Gaarden kom nu i

7) Lars Hansen Aagaards Besiddelse, som s. A. gav 50 Rdlr. i Fæste. Dens Bygninger var 4 Længer: Stuehuset 14, Vester H. 16, Sønder H. 20 og Østre H. 12 Fag. I hans Tid fik Gaarden Arvesæfte og blev udfluttet. Han døde den 7de Maj 1793, kun 46 Aar gl., hvorefter Enken giftede sig med

8) Henrik Pedersen Top, s. i Hjørup, der under 11te Marts 1796 fik Arvesæftestjøde

paa Gaarden. Han døde den 27de Oktbr. 1817 (2 B.) og Enken giftede sig derefter med

9) Hans Pedersen, der modtog Skjøde paa Gaarden under 9de Januar 1818.

10) Peder Henriksen (Søn af Henrik P.) modtog Gaarden af sin Stedfader ved Skjøde af 3die Marts 1831. Han afstod den igjen til sin ældste Søn

11) Hans Pedersen Top ved Skjøde af 29de Marts 1863. Denne har senere solgt en Parcel fra Gaarden til sin Broder Rasmus P. Top af 1 Td. 3 Skpr. 3 Fdkr. 4 Alb. Hrtk.

Nr. II. Grønvang.

Forhen kaldet Ravnegaarden efter den Familie, som i flere Slægtled boede her, er opbygget paany omtrent paa sit gamle Sted Nord for Naen efter Branden i Foraaret 1839. Gaarden blev 1662 udlagt til Peder Widow for 304 Rdlr. og 1688 skyldsat for 4 Tdr. 6 Skpr. 2 Fdkr. 1 Alb. Hrtk. Var den Gang som 1701 en Halogaard af 3 Længer: Stuehuset 14, Ladehuset 14 og Fæhuset 11 Fag, med en Besætning af 6 Heste, 3 Røer og 2 Ungkoæg. Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden et Areal af $55\frac{8}{14}$ Tdr. Ld., regnet lig $31\frac{1}{2}$ Tdr. Ld. bedste Jord. Her boede

1) Laurids Jensen 1647.

2) Hans Hansen 1661, kaldet gamle Hans Hansen ved Naen; senere af

3) Jens Hansen.

4) Jens Rasmussen havde inden 1687 Gaarden i Fæste og sad der endnu 1710, medens Sønnen

5) Peder Jensen havde modtaget den inden 1715 og levede endnu 1727, men saa Nar derefter (1735) havde

6) Anders Sørensen Ravn faaet Gaarden

i Fæste. Han var født i Grønderup. Hans Hustru Anne Jensdtr. døde 1778. 6 Sønner og 2 Døttre: Bertel A. R. og Peder A. R. i Brendelydinge, Søren og Henrik i Haagerup, Jens i Mellemhaven, Rasmus i Teglgården, Anne Marie i Gjerup og Anne i Fleninge. Af disse 8 Børn havde de 7 Gaarde her i Sognet. Den gamle Anders Ravn døde 1784 som Afsidder. Hans Søn

7) Henrik Andersen Ravn havde 1776 modtaget Gaarden i Fæste for 50 Rdlr., som han holdt i god Orden og Stand. Hans Søn

8) Anders Henriksen Ravn modtog den ifølge Skjøde af 24de Novbr. 1814. Han besad imidlertid ikke sine Forsædres Kraft, men faldt som et Offer for de ugunstige Tiders Tryk. For at klare en Gjæld til Baroniet, solgte han en Mark til sin Nabo And. Krogh 1816. Det hjalp imidlertid ikke. Den ene Indsørsels- og Udlæggsforretning fulgte den anden og tvang ham ind i ulykkelige Processer, der endte med, at Anders Ravn blev sat fra Gaarden, der solgtes ved offentlig Auktion den 19de Januar 1821 til

9) Hans Larsen fra Kværndrup for 960 Rdlr. Sedler. Da Anders Ravn ikke godvillig vilde forlade sin iboede Gaard, blev han med Familie og Ejendele udkastet af Gaarden den 3die Maj 1821. Han optog sine Processer paany mod Godsforvalteren og Birkedommeren, og han døde 1853 som en fattig Mand. Hans Larsen modtog Auktionskjøde paa Gaarden Grønvang af 25de Juni 1822, som han opførte paany efter Branden 1839. Efter hans Død den 2den Marts 1849 sad Enken

10) Anne Kirstine Nielsdatter i en Række af Aar for Gaarden, inden hun overdrog den til Sønnen

11) Rasmus Hansen ved Skjøde af 3die Septbr. 1866. Da baade Rasmus Hansen og Hustru døde 1873, blev Gaarden bortforpagtet til

12) Hans Jensen fra Jylland indtil Rasmus Hansens Søn

13) Lars Rasmussen selv modtog den (ved Skjøde af 6te Septbr. 1876, men folgte den efter faa Lars Forløb til

14) Hans Rasmussen Hansen fra Langeland.

Nr. 12. Tryggefæde.

Den nordligste Gaard i Byen var i ældre Tider kun regnet for $\frac{1}{4}$ Gaard. Saaledes fattes den 1662 kun for at have en Værdi af 206 Rdlr., ligesom den 1688 skuldsattes for 4 Tdr. 6 Skpr. „ Rdlr 2 Alb. Hrtk. 1701 havde Gaarden 3 Længer: Stuehuset 13, Ladehuset 14 og Fæhuset 13 Fag med en Besætning af 4 Heste, 3 Røer og 2 Ungkvæg. 1719 var Stuehuset 15, Vestre Hus 15, Østre H. 13 og et Hus i Syd 4 Fag. Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden en Jordlod paa $60\frac{2}{4}$ Tdr. Qd., regnet lige med $29\frac{9}{4}$ Tdr Qd. af bedste Jord. Her boede

1) Niels Hansen 1646 og endnu 1662, senere

2) Jakob Andersen, og atter senere

3) Jørgen Jensen, der rømte fra Gaard og Gods 1682.

4) Niels Hansen havde 1633 Gaarden i Forening med Anders Pedersen. Ved Skuldsætningen 1686 - 88 ansøres kun Niels Hansen; men inden 1690 havde

5) Anders Pedersen den i sit eget Navn. Hvor han er født vides ikke; men hans Moder Hilleborg Hansdatter Stage var Søster til Sara H. Stage, der døde 1697 i Alsted

Bræstegaard, Døttre (eller Sønne døttre) af Præsten Hans H Stage i Haagerup. Anders Pedersen var gift med Johanne Hansdatter og efterlod ved sin Død 1719 3 Sønner Hans 34, Peder 30, Niels 25 og 2 Døttre Sofie 37 og Anne gift med Anders Jensen Lydinggaard Ved Skiftet s. A. fandtes 6 gode Heste, de 3 over 5 Rdlr., 7 Røer, Kvier og Kalve, men Fordringerne oversteg Boels Værdi med 20 Rdlr Sønner

6) Niels Andersen modtog Gaarden efter sin Fader. Han var først gift med Anne Andersdatter, som døde 1730 (3 B.), siden med Karen Pedersdatter, som døde 1739 (2 B.), og tredie Gang med Anne Nielsdatter af Grønnderup, der overlevede ham, idet han døde 1772, efterlod 4 Børn af 3die Ægteskab. I Boet fandtes en god Besætning: Heste til 8-10 Rdl. og Røer 10-11, samt til Arv og Deling 37 Rdl. 3 Mrk. Enken afstod 1774 Gaarden til Sønnen

7) Niels Nielsen, som døde ugift den 20de Novbr. 1776. Af hans Sødskende var Rasmus 26, Dorthé 29, og Maren 23 Aar. Dorthé var forlovet med

8) Jørgen Hansen Kroq, der havde Løste paa Gaarden efter overstaaet Mønstring. Han fik den ogsaa, men Dorthé døde efter to Aars Forløb. Af hendes Halvsødskende var Peder død, Sidsel gift med Gaardmand Kristoffer Jørgensen der i Byen, Karen gift med Gmd. Lars Jensen, ligeledes der i Byen. Gaardens Bygninger vare gode; Stuehuset var paa 5 Fag nær opført af nyt Jørgen Kroq modtog Arvefæste paa Gaarden 1788 og døde den 17de December 1833. Han var 3 Gange gift, Fader til 7 B. Næsten aldrig syg. Hans Søn

9) Anders Jørgensen Kroq modtog Gaarden med Afstaaelses-Forening af 1ste Oktbr.

1812. Kjøbte 1816 en Mark fra Gaarden Grønvang. Døde d. 28de Decbr. 1860, 78 Aar gl.

10) Niels Andersen Krogh (Stjøde af 31te December 1858).

Nr. 13. Oldingsro,

forhen, paa Grund af dens Beliggenhed i den nordvestlige Krogh i Byen kaldet Kroghen eller Kroghgaard. Den blev 1662 udlagt til Thomas Seevaldt i Hamborg for 632 Rdl. Det var en Halvgaard, der 1688 skuldsattes for 6 Tdr. 6 Skpr 3 Fdkr. Hartk., og som 1701 bestod af 3 Længer: Stuehuset 24, Ladehuset 13 og Posthuset 5 Fag, med en Besætning af 6 Heste, 4 Køer og 1 Kalb. Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden $63\frac{4}{4}$ Tdr. Ud. regnet lige med $25\frac{8}{4}$ Tdr. Ud. bedste Jord.

1) Jens Lauridsen havde Gaarden 1647.
Hans Søn

2) Laurids Jensen, der 1656 havde søgt lønlig Omgang med en gift Kone, skulde efter Kaj Lykkes Ordre give 200 Rdl. eller udstaa Lovens Straf. Han havde Gaarden endnu 1664, men senere havde

3) Niels Rasmussen den (1686) og atter senere

4) Niels Pedersen 1688 og endnu 1710.

5) Peder Andersen (f. i Haagerup) 1715 og endnu 1735.

6. Hans Jørgensen (f. i Gjerup 1709) havde faa Aar efter 1735 Gaarden i Fæste. Han var 3 Gange gift og efterlod ved sin Død den 11te Juni 1794 9 Børn, 2 Sønner og 1 Datter fra hvert af de 3 Ægteskaber, nemlig: Af første Ægteskab med Katrine Mogensdatter af Haagerup, død 1760: Jørgen, Gmd. i Haagerup, Niels, Gmd. i Fleninge, og Maren, g. med Jørgen Kristensen, Haagerup. Af 2det

Egteskab med Karen Henningsdatter af Haagerup, død 1766: Henning, der fik Gaarden efter ham Jens, Gmd. i Ratterød, og Anne KATRINE, der fik en Gaard i Ararup. Af 3die Egteskab med Anne Rasmusdatter af Grønderup: Hans, Gmd. i Lyndelse, Peder, Gmd. i Mellemhaven, og Dorthé, g. med Gmd. Hans Jensen, Højrup. Samtidig med Tabet af sin anden Hustru, der døde i Barselæng 1766, havde Kvægsygen næsten bortrevet hele Gaardens Besætning, saa der blev lidet eller intet at arve, men Hans Jørgensen lovede desuagtet at give hver af Sønnerne 10 Rdr. og Datteren Moderens Gangklæder. Skifteforvalteren giver Karen Henningsdtr. det B.dnesbryd, at hun var en hjærlig og stræbsom Kone og en omhyggelig Moder. Ved Faderens Død (11te Juni 1794) modtog Sønnen

7 Henning Hansen Rrog Gaarden ved Skjøde af 2den August 1794. Døde den 25de Marts 1829, 70 Aar gl.

8. Hans Henningsen Rrog modtog sin Faders Gaard ifølge Skiftet 1841. Døde 90 Aar gl. den 24de Maj 1890.

9. Henning Hansen Rrog (Skjøde af 10de Febr. 1875) overdrog ved Skjøde af 24de Januar 1888 Gaarden til sin Svoger

10. Henrik Pedersen Tov.

Baa en fra Gaarden 1868 solgt Parcel opførte Jeppe Jeppeesen fra Als en Bejrmølle, der senere har været solgt til Hans Andersen, Johan P. Hansen og tilhører nu Møller Niels P. Andersen.

Nr. 14. Sundegaard,

forhen kaldet Aagaarden af dens Beliggenhed tæt syd for Laen, der løber igjennem Byen. D t var et af de saa Steder, som ikke blev

udlagt, men bibeholdtes under Rankausholm ved Udlægsforretningen efter Kaj Lykke 1662. Det var den Gang kun et Bol, regnet for 260 Rdlr. efter dens da ansatte Landgildetaxt lig 4 Tdr. 5 Skpr. 3 Fdr. Stk., medens Stedets Hartkorn ved Skyldførelsen 1688 nedsattes til 2 Tdr. 5 Skpr. 2 Fdr. 2 Alb Dets Bygning var 1701 kun 2 Længer: Stuehus og Stald 18, og Ladehuset 14 Fag med en Besætning af 4 Heste, 2 Køer og 2 Ungkæg. Efter at dette Sted ved Omdelingen var gjort lige med de øvrige Gaarde i Byen blev det ved Udskiftningen tildelt en Jordlod paa $55\frac{2}{4}$ Tdr. Land regnet lige med $33\frac{1}{4}$ Tdr. Land bedste Jord. Her boede 1647

1) Madz Kasmissen Amand, der endnu 1664 havde Stedet i Fæste, medens

2) Gl. Jens Larsen sad her 1688. Han døde 1719 og efterlod en Enke Maren Nielsdatter og 2 Børn Niels (25 Aar) og Margrete. Der var ifølge Skiftet s. A. et ret godt Jodbo. 5—6 forte eller forbrogede Køer til 4 - 5 Rdlr. Stk. Boets Værdi var 91 Rdlr., men Fordringer og Gjæld var 71 Rdlr. Sønnen

3) Niels Jensen modtog derefter Gaarden. Han var gift med Anne Sofie Kristensdatter og efterlod ved sin Død 1760 7 Børn: Kristen 36 Aar, Jens 31 (Egneborg), Peder 27, Søren 24 (Gmd. i Haagerup), Maren 33, Anne Marie 30 (Brendelydinge) og Karen, hvis Fæstemand Jørgen Kristensen fik Gaarden i Fæste. Han naatog sig at give til hver af de 4 Sønner 8 Rdlr. og til hver af Døtrene 1 Seng, 1 Ko og et Bryllup paa 5 Sneise Folk.

4) Jørgen Kristensen, der tidligere havde fæstet sin Faders, Kristen Kristensens Gaard i Højrup, forlod nu denne og fæstede sin Svigerfaders Gaard. Han var 2 Gange gift. Først

med ovennævnte Karen Nielsdatter, der døde 1783. Børn Niels 21, Kristen 16, Anders 13, Søren 6 og Anne Sofie 23 Aar. Siden blev han gift med Maren Hansdtr. af Krogen. En Datter Karen af dette Ægteskab vilde Jørg. Kristensen have tilsikret Gaarden. Han fik derfor sin ældste Søn Niels Jørgensen til at overtage en Gaard Stenmark i Grønderup, men da han senere forlod den igjen og fik Husly i et Faderen tilhørende Hus ved Haagerup Gade, folgte han det til en anden og lod 1810 Sønnen sætte ud med Magt og alle hans Ejendele udfaste paa Gaden. Ifølge Skifte af 20de Septbr. 1809 og Afstaaelses-For-ening af 9de Febr. 1810 blev Gaarden overdraget

5) Mads Jensen Krog, f. i Grønderup, dengang Underofficer ved Kronens Regiment, der ægtede Jørgen Kristensens Datter, Karen Jørgensdatter. Han døde den 29de Februar 1839, 63 Aar gammel.

6) Jørgen Madsen modtog Gaarden ved Skjøde af 17de December 1843. Ved Afstaaelses Forening af 8de Maj 1888 er Hovedparcellen af Gaarden overdraget Sønnen

7) Anders Jørgensen Krog, medens en Parcel af Hartk. 1 Td. 5 Skpr. 1 Fdr. 2½ Alb. er overdraget den yngre Broder, Niels Jørgensen Krog.

Nr. 15. Bolyft,

ligger „paa Banken“ midt i Byen. Den blev 1662 udlagt til Th. Seevaldt i Hamborg for 648 Rdlr. og 1688 skyldsat for 6 Tdr. 6 Skpr. 3 Fdr. „ Alb Hartk. Desuagtet regnedes den kun for en Halvgaard, hvis Bygninger 1701 vare 3 Længer: Stuehuset 11, Porthuset 12, Fæhuset 8 Fag, med en Besætning af 4 Heste, 4 Røer og 2 Ungfloæg. Ved Udskiftningen 1788

blev der tildelt Gaarden 56 $\frac{1}{4}$ Td. Td. af lige Værdi med 30 $\frac{1}{2}$ Td. Td. bedste Jord.

1) Niels Brigen boede her 1647.

2) Hans Hansen 1662 og endnu 1688.

3) Niels Graver 1701.

4) Niels Jørgensen 1710. Han er mulig den Samme som Niels Graver, da han ved sin Død 1723 efterlod sig 4 Børn, af hvilke Henning var 30, Maren 26, Povel 24, Jørgen 23 og Kirsten 16 Aar gl. Han var gift med Anne Jørgensdatter. I Boet var 8 Heste og 1 Føl, 9 Køer og Kalve. Dets Værdi var 85 Rdlr., medens Heritabets Fordringer løb op til 128 Rdlr. Sønnen

5) Henning Nielsen havde allerede 1720 fæstet den halve, nu maatie han ved Faderens Død fæste den hele Gaard. Han døde 1753 (3 Børn), og Enken, Maren Hansdatter, giftede sig med

6) Hans Rasmussen (Søn af Rasm. Hansen, der i Byen). Hun døde uden Børn i dette Ægteskab 1774. De 3 Stedbørn havde faaet hver en Gaard paa Baroniet: Hans Henningsen og Karen hver en Gaard (Hædersdal og Oldingsro) i Haagerup og Maren Gaarden Fagsted. Hans Rasmussen giftede sig for anden Gang med Kirstine Nielsdatter af Haagerup, og døde den 17de Juli 1781 (2 Pigebørn paa 6 og 1 Aar), for hvilke deres Morbroder Gaardmand Jørgen Nielsen der i Byen ansattes som Bæрге. Gaardens Bygninger vare forbedrede, saa at der nu var 4 Længer: Stuehus 14, østre Hus 16, søndre 10 og vestre 13 Fag. Der var 10 Heste, den bedste til 16 Rdlr., 5 Køer og 10 Ungkvæg. Hele Boets Værdi 396 Rdlr., dets Besværing og Gjeld 193 Rdlr. Følgelig over 200 Rdlr. til Deling. Enken giftede sig derefter med

7) Kristen Rasmussen, der 1784 gav 100 Rdlr. i Indfæstning og 1788 modtog Arvefæste paa Gaarden. Efter hans Død blev Gaarden under 1ste November 1796 overdraget paa 12 Aar til

8) Lars Pedersen, der ægtede Kr. Rasmussens Enke, indtil Sønnen blev myndig.

9) Hans Kristensen meddeltes saaledes Skjøde paa sin Fædrenegaard den 2den Februar 1809, medens Stedfaderen modtog det ved Gaarden liggende Hus, der i sin Tid havde været opført til Spindestole, med 3 Tdr. Ld. og 12 Læs Tørre aarlig. H. Kristensen døde 30te August 1858. Hans Søn

10) Niels Hansen modtog Gaarden ved Skjøde af 3die December 1858. Han opførte Gaarden af nyt og døde 1892. Sønnen

11) Hans Nielsen er nu Ejer af Gaarden.

Nr. 16. Blædemark

ligger ved Gadens vestre Side. Den blev som en Halvgaard udlagt til Th. Seewaldt i Hamborg for 377 Rdlr. og styldsat 1688 for 5 Tdr. 1 Skp. 2 Fdr. 2 Alb. Hartk. Gaardens Bygninger bestode 1701 af 3 Længer: Stuehuset 13, Køhuset 9 og Ladehuset 16 Fag med en Besætning af 4 Heste, 4 Køer og 3 Ungkvæg. Ved Udskiftningen blev der tildelt Gaarden en Jordlod paa $55\frac{1}{4}$ Td. Ld., regnet lige med 28 Tdr. Ld. bedste Jord. Følgende Beboere vides:

- 1) Anders Willadsen 1646,
- 2) Laurids Pedersen 1661,
- 3) Rasmus Andersen 1680,
- 4) Jørgen Pedersen 1701, døde omtrent 1705, hvorefter Enken, Sidsel Rasmusdatter, giftede sig med
- 5) Peder Mikkelson. Hun døde 1731 og

esterlod 1 Søn, Rasmus, 28 Aar gl., af første Ægteskab og 2 Børn: Maren 22 og Jeppe 16 Aar gl. af andet Ægteskab. I Boet fandtes 8 Heste, 4 Røer og 8 Ungfloæg tilligemed med et for sin Tid forholdsvis godt Indbo. Desuagtet løb Herflabets Fordringer op til 119 Rdlr., 3 Rdlr. mere end hele Boets Værdi. Efter Peder Mikkelsen fik Sønnen

6) Jeppe Pedersen Gaarden i Fæste. Han var gift med Anne Katrine Danielsdts, der døde 85 Aar gl. 1804. Før Udskiftningen var Gaarden imidlertid overdraget til Sønnen

7) Kristen Jeppeesen, der modtog Arvefæste 1788. Han afstod under 6te Juli 1825 Gaarden til sin ældste Søn

8) Hans Kristian Kristensen, der igjen afstod den under 13de Decbr. 1861 til sin Søn

9) Hans Hansen; der har opført nye Bygninger istedetfor de gamle.

Samme Aar som Hans Hansen modtog Gaarden, blev der afhændet en Parcel til Broderen Lars Hansen, som 1866 folgte samme til Stræder Jørgen Rasmussens; efter hans Død gif den over til Svigersønnen Peder Gregersen, og senere kom den ved Magelæg til Tømmermand Jens Nielsen Møllestov.

Nr. 17. Ndevel

er den sydøstligste Gaard i Byen, der 1662 blev udlagt til Th. Seevaldt i Hamborg for 469 Rdlr. og Skildsaties 1688 for 5 Ldr. „ Skp. 3 Fdk. „ Alb. Hart Den var kun regnet for en Halvgaard, der 1701 kun bestod af 3 Længer, Stuehuset 14, Ladehuset 14 og Porthuset 21 Fag med en Besætning af 6 Heste og 3 Røer. Ved Udskiftningen tildeles den 55 $\frac{1}{4}$ Ldr. Ud. regnet lig med 27 Ldr. Ud. bedste Jord. Af dens Beboere vides:

1) Jørgen Jensen 1647. Senere hans Søn

2) Jens Jørgensen, der havde Gaarden 1661,

3) Peder Biber kom fra Gaarden 1687, og der optoges i Foraaret s. A. Syn over de forfaldne Bygninger,

4) Rasmus Hansen havde da Gaarden i Fæste, men inden 1688 havde han ogsaa forladt den. Dog synes han at være død og Enken gift med

5) Jens Mikkelsen, der i Aaret 1700 overlod en Halvpart i Gaarden til Sønnen

6) Lars Jensen, som 1719 fæstede den anden Halvpart efter den gamle Faders Død for 16 Rdlr.

7) Knud Rasmussen havde Gaarden 1727,

8) Rasmus Jespersen 1735,

9) Peder Rasmussen 1751,

10) Kristoffer Jørgensen 1758. Han døde den 26de Marts 1779 (2 Børn Dorthe og Anne, begge gifte). Enken Sidsel Nielsdatter afstod Gaarden til Svigersønnen

11) Jørgen Niesen, der havde ægtet den yngste Datter Anne Kristoffersdatter. Han var født i Fleninge (Glabbo) og gav 1780 20 Rdlr. i Fæste, modtog Arvesæste 1788. Under 31te Oktober 1805 afstaaer og overdrager han Gaarden til Sønnen

12) Kristoffer Jørgensen, der overtog Faderens Gjeld, omtrent 100 Rdlr. Han giftede sig s. A. med Henning Angelsmands Steddatter, Charlotte Amalie Folcher Den 28de Januar 1819 foretoges Exekution og Udlæg for Gjeld til Herflabet paa Brahetrolleborg.

13) Brev Ditlev Reventlow, til hvem Gaarden blev udlagt. Ved Auktionen den 6te April 1819 blev der kun budt 300 Rdlr., hvor-

for Greven den følgende Dag folgte Gaarden for 500 Rdlr. til

14) Hans Dinsen tidligere Lærer ved Ludvigsminde Skole. Han lod Gaarden opføre af Nytt og folgte den senere til

15) Ludvig Schmidt (Skjøde af 4de Juni 1832). Schmidt folgte den igjen til

16) Alexander Krøll ved Skjøde af 2den Juli 1839, og Krøll magelagde den under 13de Marts 1845 med Godsforvalter

17) Kristian Høeg Lorenzen imod Gaarden Bondepris i Pejrup. Lorenzen fik 1851 atter tilbage en Parcel paa omtrent 20 Tdr. Ld., der i en Række af Aar havde været drevet under Hovedgaarden. Han døde den 3die Septbr. 1864 og Enken Mette Marie, f. Petersen overdrog ved Skjøde af 22de Juni 1870 Gaarden til Sønnen

18) Godsforvalter Lorenz Peter Lorenzen. Han bortfolgte atter fra Gaarden den ovenfor nævnte Parcel til Sognesoged H. Pedersen, Tømrer J. Møllerstov og Rasm. Kristensen og folgte derefter Hovedparcellen til

19) Martin Erik Rasmussen af Lydinge ved Skjøde af 19de Decbr. 1886; denne har igjen overdraget Gaarden til sin Broder

20) Karl Peter Rasmussen 1892.

Nr. 18. Kløverpris

er den sydvestligste Gaard i Byen, var oprindelig to Bol. hvoraf det ene, Smedestedet, er det, der 1662 vurderedes til 216 Rdlr., hvoraf en Andel af 127 Rdlr. udlagdes til Henr. Stampel i Hamborg og Resten 89 Rdlr. senere til Joh. Bruun. Fra disse Hamborger-Kjøbmænd indløstes dette Smedested først igjen til Brahetrolleborg i Virgine Trolles Tid. Ved Skjedsætningen 1688 var de to Boliger allerede for-

enede under et med 2 Tdr. 5 Skpr. Hartkorn. Til Smedestedet blev endvidere henlagt Halvdelen af den i 1687 afbrændte og ikke senere opførte Gaards Jorder, hvis fulde Hkf. var 4 Tdr. 2 Skpr. 2 Tdr. 2 Alb. Smedegaarden havde 1701 3 Længer Hus i et Stuehus paa 12, et Ladehus paa 12 og et Fæhus paa 6 Fag med 3 Heste og 2 Sifr. Kvæg. Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden en Jordlod paa 60 Tdr. Land, regnet lige med 31½ Td. Land bedste Jord. Her boede

1) Niels Pedersen 1647,

2) Anders Smed 1661,

3) Jørgen Sørensen Smed 1685, da der optoges Syn over hans Gaard. Han vilde forlade den, „da han hverken havde at saa eller at æde“ men han blev dømt til at blive ved sit Fæstested. Jørgen Smed maa imidlertid have faaet Lov til at slippe løs for Gaardbruget imod at passe sit Smedehandværk, da

4) Niels Thygesen s. A. kom i hans Sted, men blev der kun i saa Aar, da

5) Mogens Pedersen saa Aar efter havde Gaarden i Fæste. Han efterlod ved sin Død 1727 en Enke, Else Bertelsdr., og 7 Børn: Mette 35, Hans 34, Maren 32, Kirsten 30 og Ingeborg 26 Aar af første samt Jørgen og Katrine Mogensdr. af 2det Ægteffab. Besætningen var 7 Heste, den bedste til 4 Rdlr. 4 Mk. og 5 Røer, den bedste til 8 Rdlr. Bygningerne vare forbedrede med flere Fag, men Boet blev regnet for 78 Rdr. mindre end Herstabs Fordringer. Enken, der ved Skiftet 1729 var tiolovet med

6) Jens Bertelsen, der havde fæstet Gaarden, levede ikke længe. Han giftede sig

da igjen med Marie Markusdatter, som døde 1787, 81 Aar gl.

7) Lars Jensen (Syde) havde Gaarden nogle Aar før 1760. Han var gift med Karen Nielsdtr. og efterlod ved sin Død den 16de Juni 1783 to Døttre, Anne 29 og Karen 27 Aar. Gaardens Bygninger vare nu: 14 Fag Stuehus, Østre Hus 13, Vestre H. 18 og Søndre H. 22 Fag. Foruden Dagligstuen var der en Mellemstue, en Øverstestue, et Sovekammer, en Kjælder og et Bryggers. Ved samme Skifte var Boets Værdi -- deriblandt 8 Heste fra 14--20 Rdr., 6 Røer, den bedste til 12 Rdr., ialt 384 Rdr., medens Herstabet's Fordringer kun var 186 Rdr. Enten afstod senere Gaarden til

8) Hans Pedersen, der ægtede den yngste Datter. Han var f. i Egnborg og gav 1787 100 Rdr. i Fæste, modtog Arvesæste paa Gaarden 1788, var i en lang Række Aar Sognefoged og døde den 2den Juli 1839 80½ Aar gl. Den ældste Søn

9) Peder Hansen havde under 29de Decbr. 1835 modtaget Gaarden men døde den 21de Novbr. 1847. Enten Anne Kasmusdtr. giftede sig senere med

10) Kristen Knudsen, f. i Spanget, der forestod Gaarden, indtil Sønnen

11) Hans Pedersen modtog den.

Nr. 19. Sønnershaab

ligger Syd for Præstegaarden, fordum kaldet Haagerup Skrivergaard, var før Omdelingen ved 1750 den største Gaard i Byen. Den gamle Tagt var ansat lige med 13 Tdr. 2 Skpr. 1 Fdkr. 2½ Alb. Hartk., men ved Skylbsætningen 1688 nedsattes den til 9 Tdr. 4 Skpr. 2 Fdkr. 1 Alb. Ved Udskiftningen, hundrede Aar senere, blev der tildelt Gaarden

55 $\frac{5}{4}$ Tdr. Ld. regnet lige med 35 $\frac{5}{4}$ Tdr. Ld. bedste Jord. Her boede

1) Jesp Maken 1541, senere

2) Per Skriver før og efter Aar 1600. Hans Datter Sofie Pedersdatter blev gift med

3) Hans Lauritsen (f. i Gæpe Præstegaard); de boede her i Skrivergaarden før og efter 1613.

4) Peder Rasmussen 1647, men saa Aar senere, henved 1652, var Gaarden overgivet

5) Ridesoged Peter Børring, der 1656 ægtede den bekjendte Sofie Abelsdatter; han fik i samme Aar paa Kaj Lykkes Bekostning opført en prægtig, grundmuret Hovedbygning og det følgende Aar et nyt Ørnehus ved Gaarden. (Om Peter Børrings og Sofie Abelsdatters Forhold til Kaj Lykke henvises til min Bog „Kaj Lykkes Fald“. Her skal derfor kun anføres, at dengang P. Børring ved det ulykkelige Brev havde styrtet sin Herre 1661, fik han ved den paafølgende Udlægsforretning udlagt sin Gaard med tilliggende Skov- og Enghave for 731 Rdlr. Da P. Børring senere flyttede Hovedbygningen til Gjelskov og tog Bolig der, satte han en Fæstebonde

6) Jesper Jespersen paa Haagerup Skrivergaard, der som de følgende Fæstere maatte yde Landgilde og Hoveri til Gjelskov, indtil Skrivergaarden tilligemed Gjellebrede og Estebjerg ved Højesteretsdom af 27de April 1752 atter indløstes til Brabætteløborg. Jesper J. sad endnu for Gaarden 1688.

7) Jørgen Jensen, gift med Dorte Mikkelsdatter. Han døde 1719, efterlod 6 Børn: Jens, Mikkil, Peder, Kristoffer, Maren og Balborg. Boets Værdi var 257 og Fordringer og Gjeld 173 Rdlr. Gaardens Bygninger vare

foruden Stuehuset et Hus i Syd og et i Vest. Enken giftede sig 1720 med

8) Rasmus Hansen og døde den 10de Febr. 1739. Af hendes ovenfor nævnte Børn havde Jens, der var 35 Aar gl., fæstet Bo i Nørrebro, Mikkel i Heden, Kristoffer 26 Aar gl., Balborg 31 Aar gl., gift med Gmd. K. Rasmussen i Fleninge, Peder, 23 Aar gl., borttrømt, Maren, 24 Aar gl., ugift. Af andet Ægteskab 2 Døttre, Dorte og 3de Margrete. Rasmus Hansen tilbød at give hver af Døttrene en Seng, 2 Aar og et Bryllup eller 20 Rdlr. Rasmus Hansen giftede sig anden Gang med Maren Nielsdatter, som døde 1767, og havde i dette Ægteskab følgende Børn: Kristen fik Gaarden Bolyst, Morten død ugift 1783, Niels død ugift 1770. Dorte Sofie (Espe) og Anne gift med

9) Anders Rasmussen, der modtog Gaarden 1765. Rasmus Hansens Søn Niels døde en Onsdag Aften 1770 og Faderen Søndag derefter, nu døde Svigersønnen Anders K. den 21de April 1771 og efterlod 2 smaa Sønner Rasmus og Anders. Enken giftede sig senere med

10) Søren Nielsen, født i Haagerup. Han opnaaede ikke at modtage Arvesætte paa Gaarden, da han døde den 28de April 1788, 52 Aar gl. Enken giftede sig da 3die Gang med

11) Kristen Pedersen, født i Nybølle, modtog Skjøde paa Gaarden af 20de Juni 1792. Han døde som Aftægtsmand uden Børn den 29de April 1826. Da der 1818 var gjort Indførsel for en Gjeld til Baroniet paa 331 Rdlr., hvoraf han kun kunde betale 111 Rdlr., afstod Kristen Pedersen Gaarden til sin Stedsøn

12) Niels Sørensen under 23de Februar

1819; denne overtog den paa Gaarden hvilende Gjæld. Han var i en lang Række af Aar Sognefoged og Lægdsmand. Død den 29de Oktbr. 1869, 83½ Aar gl. Fra Gaarden blev der 1856 afhændet en Parcel paa 4 Tdr. Ud. til den ældst Søn Søren Nielsen, medens Gaarden under 23de Marts 1863 afstodes til den yngste Søn 13) Anud Nielsen.

Foruden de gamle ved Udskiftningen nedbrudte Gaarde laa der i Gaardens Tost, ved det store Bæretæ, et af Gartner Anders Nielsen (Uybo) beboet Fæstehus. I et Anfald af Sindsforvirring ihjelstak han 1853 sin Kone i Sengen om Natten, hvorefter han blev dømt til livsvarig Bevogtning. Huset blev derefter solgt til Nedbrudelse og kjøbt af Lars Kristoffersen fra Hundtofte og flyttet over paa Gadens modsatte Side paa Gaarden Lundegaards Grund.

I samme Tost er senere opført paa afhændede Byggepladser et Hus af Kapellan Fred. Wilhelm Bagger — senere solgt til Sadelmager Lars Nielsen, et dito til Politiasistent Pedersen og et dito til Murer Hans Fr. Larsen.

Nr. 20. Hædersdal,

en Udflyttergaard Syd eller Sydvest for Byen, der før Udskiftningen laa tæt Dit for Kløverpris. Efter den gamle Taxt svarede dens Landgildnydelse kun til 5½ Tdr. haardt Korn, og derefter blev den som ⅓ Gaard udlagt 1662 til en af Raj Lykkes Kreditorer, Peder Widow i Hamborg, for 304 Rdr. 1688 skyldattes den for 4 Tdr. 7 Skpr. 1 Tdr. Sk. og bestod 1701 af 3 Længer: Stuehuset 12, Ladehuset 14 og Borthuset 9 Fag med en Besætning af 5 Feste og 2 Røer. Ved Udskiftningen 1788 fik Gaarden en Udlob paa 60¼ Tdr. Land, regnet lige med 26¼ Tdr. L. bedste Jord.

1) Anders Rasmussen havde denne Gaard 1647,

2) Hans Pedersen (oppe i Byen) 1662,

3) Niels Tygeesen havde Gaarden 1687 men Aaret efter havde

4) Niels Hansen faaet Gaarden i Fæste. Ved det optagne Syn viste det sig, at der paa det søndre Hus bl. A. manglede 12 Spær og 65 Bægge.

5) Mikkel Rasmussen 1701 og 1722.

6) Niels Mikkel sen var 3 Gange gift. Hans første Kone, Anne Marie Madsdtr. døde 1727 uden. at efterlade Børn, hvorefter han giftede sig med Johanne Jespersdtr. af Fleninge. Hun døde 1740. (3 Sønner, Mikkel 14, Jesper og Erik og 2 Døttre, Anne Malene og Anne Marie.) Faderen lovede at give hver af Sønnerne 1 Egetiste og en Avie og Døttrene hver en Seng og 6 Rdlr. Han giftede sig nu 3die Gang med Kirsten Hansdtr., i hvilket Ægteskab han havde 4 Børn: Johanne, Erik, Maren og Ane, der blev gift med

7) Hans Henningsen, til hvem den gamle Niels M. 1767 afstod Gaarden. Han var født i Haagerup og modtog 1788 Arvesæste paa den ny Gaard, der kostede 533 Rdlr. at bygge. Han afstod 1807 Gaarden til Sønnen og døde, 85 Aar gl., 1826.

8) Henning Hansen, der igjen under 8de April 1848 afstod den til sin Søn:

9) Hans Henningsen, som atter igjen ved Skjøde af 31te Novbr 1884 afstod den til Sønnen og døde den 28de August 1886.

10) Niels Henning Hansen.

Nr. 21. Rodal,

Udflyttergaard i Bagvænget Vest for Byen, laa før Udskiftningen i Sønnershaabs Tost sammenbygget med Grønhøj. Det var en af

de største Gaarde i Byen, da den 1662 blev udlagt til Th. Seevaldt i Hamborg for 704 Rdl. Ved Skjldsætningen 1688 fik den 9 Tdr. 3 Skpr. 3 Tdr. Hartk Gaardens Bygning var 1701 3 Længer: Stuehuset 12, Porthuset 11 og Ladehuset 23 Fag med en Besætning af 6 Heste, 4 Røer og 2 Ungkvæg. Ved Udstiftningen blev der tildelt Gaarden en Udloed paa $60\frac{1}{4}$ Tdr. Ud., regnet lige med $22\frac{1}{4}$ Td. Ud. bedste Jord.

1) Rasmus Knudsen boede her 1646,
 2) Hans Lauritsen 1662,
 3) Mikkel Pedersen 1680 og endnu 1710,
 4) Mads Mikkelson 1715 og 1722,
 5) Henrik Sørensen Ravn 1727. Han var gift med Kirsten Rasmusdatter. Havde ved sin Død 1735 4 Børn: Gyde 12, Karen 11, Ane 5 og Maren $3\frac{1}{2}$ Aar. Der var Intet at arve; men Enken lovede at give hver af sine Døttre 5 Rdl. Hun giftede sig derefter med

6) Jørgen Mogensen (Søn af Mogens Pedersen der i Byen). Han døde den 31te Januar 1782 uden Børn. Gaardens Bygninger vare da et Stuehus paa 14 Fag, Østre Lade 14, Søndre Lade 26 Fag, Vestre Hus til Port og Tørvehus 8 Fag. I Boet 11 Heste, 3 Røer og Ungkvæg. Hele Boets Værdi var 145 Rdl., men Besværing og Gjæld 318 Rdl. Efter Skiftet afstod Enken Gaarden til

7) Peder Nielsen (f. i Fleninge), der tjente i Gaarden. Han fik 1784 Gaarden fri for Indfæstning og modtog Arvesæfte 1788. Han var 2 Gange gift Først med Maren Pedersdatter, som døde 1792, kun 35 Aar gl.; dernæst med Katrine Rasmusdatter af Nybo; da Peder Nielsen døde den 1ste Oktober 1802, $59\frac{1}{2}$ Aar gl., giftede Enken sig med

8) Hans Jørgensen af Mablynd, til

hvem Gaarden overdroges paa 16 Mar. Denne Tid blev dog betydelig forlænget, da Sønnen

9) Rasmus Pedersen først under 5te December 1831 fik Skjøde paa Gaarden. Han afstod den igjen ved Skjøde af 26de Juli 1865 til sin Svigersøn og døde den 31te Jan. 1885, 91 Aar gl.

10) Rasmus Hansen, som indkjøbte til Gaarden omtr. 48 Tdr. Ld. af Præstegaardens Jorder. Han døde den 26de Oktbr. 1883, 51 Aar gl. Hans Enke har under 27de Juli 1890 overdraget Gaarden med den tilhørende Parcel til Sønnen

11) Rasmus Peter Hansen.

Nr. 22. Blidegn,

Udflyttergaard paa den østlige Del af Bymarken. Gaarden, der før Dmdeelingen ved 1750 var en af de største i Byen, laa Nord for Bolyst ved Gadenes vestlige Side. Den blev 1662 udlagt som Gjelds Betaling til Raj Lykkes Kreditor Th Seevaldt i Hamborg for 704 Rdl. og 1688 aflydsat for 10 Tdr. 2 Alb. Hartk. 1701 bestod Gaardens Bygninger af 4 Længer: Stuehuset 10 Fag, Ladehuset 29, Porthuset 17, Køhuset 5 Fag, med en Besætning af 8 Veste, 5 Køer og 4 Ungkvæg. 1788 blev der tildelt Gaarden en Udloed paa $60\frac{8}{4}$ Tdr. Ld., regnet lige med $25\frac{8}{4}$ Tdr. Ld. bedste Jord. Følgende Beboere vides:

1) Rasmus Rasmussen 1647,

2) Hans Mortensen 1662,

3) Jens Hansen havde 1688 Gaarden i Forening med Sønnen

4) Rasmus Jensen, men da denne s. A. havde fæstet en anden Gaard, det nuværende Stilledal, eller som det dengang var et Boel, maa Jens Hansen for egen Regning have overtaget

den hele Gaard, som han besad 1701, men dog inden 1710 havde overladt til

5) Morten Rasmussen, der var gift med Karen Lykke-datter, som døde 1731. 3 Børn: Lykke 24 Aar, senere Gaardmand i Grønderup, Anne og Niels. Der fandtes ved nævnte Dødsfald en rigelig Avægbesætning: 15 Stkr. Avæg og 10 – 11 Heste. Boets Værdi var 242, Herflabets Fordringer 170 Rdl. Morten Rasmussen tog Aftægt og overlod Gaarden til

6) Kristian Larsen, som ægtede Datteren og døde 1735. Kr. Larsen var 2 Gange gift. Hans første Hustru ovennævnte Anne Mortens-datter, døde 1748, efterlod 2 Børn, Morten og Karen. Morten skulde have en Egeliste og Karen en Kiste og en Seng i Arv efter Moderen. I Gaarden var 8 Heste, 1 Føl, den bedste 6 Rdlr. 4 Mark; 2 Køer og 3 Kalve. Han giftede sig anden Gang med Karen Jørgensdatter af Gjerup, 3 Sønner: Jørgen, Lars, Hans og 1 Datter Anne Katrine, der ved Faderens Død 1784 var henholdsvis 31, 29, 28 og 25 Aar. Af Gaardens Bygninger var Stuehuset 16 Fag meget brøstfældigt; i østre Længe var Stald, Port, Husværelse og Huggehus, søndre Længe 23 og Vestre 9 Fag. Efter Kristian Larsens Død overdrog Enken Gaarden til den ældste Søn og døde den 13de April 1791, 76 Aar gl.

7) Lars Kristiansen, der modtog Arvefæste paa den ny udflyttede Gaard 1788.

Hans Enke afstod under 20de Februar 1826 Gaarden til Sønnen.

8) Kristian Larsen, som døde den 11te Juni 1858, 67 Aar gl., hvorefter hans Enke igjen afstod den til Sønnen.

9) Hans Albrect Kristiansen ved Skjøde af 30te November 1864.

Som Regel blev der ved Udskiftningen, hvor Forholdene egnede sig dertil, assat lige saa mange Hus- som Gaardslodder for hver By; dermed forsvandt først saa godt som alle de i Gaardene værende Husværelser, uden for saavidt disse tjente som Aftægtsværelser, dernæst mange af de gamle Gadehuse og jordløse Huse. Til Haagerup By (17 Gaarde med Præstegaarden affattes saaledes 17 Huslodder i Mellemhaven, af hvilke dog Nr. 7 Lisabon og Nr. 8 Madrid hverken blev bebygget eller besat.

Nr. 9. Paris, udflyttet fra Haagerup By, hvor Erik Nielsen fik det i Fæste 1785 efter Jørgen Madsen. Han fik det ny Hus fri for Afgift, da hans Kone Birte Marie Larsdatter, der tidligere havde været gift med Jester Peder Lykenbolt, var Jordemoder. Senere fik Bygmester Mads Kristoffersen Huset og efter ham Peder Larsen 1855 og efter 1891 Henrik Larsen.

Nr. 10. London. Paa denne Huslod opførtes 2 Indsidderhuse til 16 Familier.

Nr. 11 og 12. Edingborg og Dublin. Da den driftsældige Degn Niels Faber forlod sin Bolig i Haagerup By, fik Jens Bødker den i Fæste. Hans Enke giftede sig med Hans Bertelsen, men da han fik en Gaard i Gjerup fik Bertel Hansen Degneboligen i Fæste. Det blev nedbrudt ved Udskiftningen og Bertel Hansen fik dette Hus i Mellemhaven, som siden 1795 var beboet og bortfæstet til Professor Guillaume; 1807 til Peder Hansen Kroog 1855 til Lars Jørgensen og 1861 til Johan Ditlev Rasmussen (Post).

Nr. 13. Amsterdam, udflyttet fra Haagerup og siden Udskiftningen bortfæstet til Jens

Kavn; 1818 til Jeppe Hansen Svaninge; 1848 til Hans Jeppefen;

Nr. 14. Wien Jeppe Sørensen; 1824 Søren Jeppefen; 1858 Peder Rasmussen Dyrmand.

Nr. 15. Prag. Jens Rasmussen; 1815 Hans Hansen Holm; 1846 Niels Kristensen; 1887 Frederik Rasmussen.

Nr. 16. Petersborg. Anders Jørgensen 1824, Hans Hansen (Bægter), 1846 Skræbder Rasmus Hansen.

Nr. 17. Moskow. Blev først givet frit til Rasmus Rasmussens Enke, som afstod Klosterhuset, senere til Jens Knudsen; 1825 til Bæver Peder Rasmussen, 1831 Niels Pedersen; Peder Larsen, tidligere Ejer af Korinth; 1837 Hjulmand Lars Pedersen; 1855 Hans Kristiansen gift med Skovfoged Peder Dyrmands Enke; 1882 Hans Kr. Jensen.

Nr. 18. Turin. Givet frit til Rasmus Jørgensen, som fratraadte Gaarden Gavnbo; 1824 Mads Pedersen; 1865 Rasmus Rasmussen.

Nr. 19. Rom: Kristen Nielsen; 1804 (Svigersøn) Kristen Andersen Bæt; 1824 Rasmus Hansen (Bæver) og 1865 Søn Hans Rasmussen.

Nr. 20. Neapel: Jens Pedersen. Huset blev senere udlejet til Amtet som Jordemoderhus. (Mandrup Larsen) 1874 Peder Hansen; 1881 Frederik Jørgensen; 1891 Hans Jakob Hansen.

Nr. 21. Benedig. Den første Fæster, Hans Bøg, flyttede fra Haagerup hertil. Hans Søn, Anders Bøg, fik Huset i Fæste 1801; Søn Niels Andersen Bøg 1838. Senere Hans Prisholm.

Nr. 22. Genua: Lars Madsen; 1809

Rasmus Kristensen Smed; 1828 Niels Rasmussen; 1891 Stenhugger Peder Poulsen.

Nr. 23. Konstantinopel med Smedie, udflyttet fra Haagerup af Hans Jakob Hansen; 1823 Sønnen Hans Jakob Hansen; 1858 Søn igjen Niels Hansen.

Af disse 4 Huse med hver 3 Tdr. Qd. ligger Nr. 9, Nr. 17, Nr. 22 og 23 ene, hvilket ogsaa er Tilfældet med Nr. 15 og 16, der tidligere laa sammenbyggede, men ved en overgaaet Ildbrand for henved 40 Aar siden ere de opførte hver for sig. De øvrige Huse i Mellemhaven ere sammenbyggede saaledes: Nr. 11 og 12, Nr. 13 og 14, Nr. 18 og 19, Nr. 20 og 21.

Haagerup eller Ludvigsminde Skole.

Om Skolerne ved Brahetrolleborg ere flere trykte Meddelelser (Fr. Jørgensens Brahetrolleborg Sogns Degne- og Skolehistorie. — N. Rasmussen-Søtilde: De Reventlow'ske Skoler for 100 Aar siden, hvorfor de her omtales meget kort. Ludvigsminde Skole er opført af Enkegrevinde Sybille Reventlow 1803 og aabnet 1ste Maj 1804. Den første Lærer var Enevold Christensen fra 1804 til 1806.

Hans Dinsen fra 1806 til 1817.

Jak Jakken fra 1817 til 1824.

Peder Madsen Bonde fra 1824 til 1829.

Sander Jørgensen Nielsen 1829—1842.

Rasmus Jørgensen fra 1842 til 1869.

Karl Frederik Jørgensen fra 1869.

Brendelydinge.

Naar Lydinge, Lydingegaarde og Brendelydinge før Omdelingen ved 1750 havde deres

Jorder i Fællesskab, er dette et Minde om, hvad Navnet ligefrem peger paa, at Brendelydninge, der stedsse har haft 4 Gaarde, er fremstaaet som en Torp eller Afslygget efter en Ildbrand fra en af de andre Byer. De fire Gaarde i Brendelydninge vare før 1688 af lige Størrelse. Efter den gamle Taxt var den Landgilde, hver af dem skulde yde, regnet lige med 10 Tdr. 7 Skpr. 2 Fdkr. 2½ Alb. Hartk.*) Efter denne Taxt bleve de udlagte i Gjelds Betaling 1662 til en af Kaj Lykkes Kreditorer, Christoffer Lin enow for 60 Rdlr. pr. Td. Hartk., hvilket beløb sig for hver af Gaardene til 657 Rdlr. 2 Ort 6 Sk. Senere blev Byen, som det Meste af Kaj Lykkes udlagte Gods, atter indløst eller magelagt til Brahetrolleborg. Der var ingen Skov til Byen, men ved Landgildeskyldsætningen 1664 angives hver af Gaardene at kunne saa 1 Td. 6 Skpr. Rug, 1 Td. Byg, 1½ Td. Blandforn og 1½ Td. Havre og at kunne aale 8 Læs Hø aarlig.

Før Udskiftningen henlaa til Byen 289 Tdr. Ld., hvoraf 221 Tdr. Ld. var Uger, 27 Tdr. Ld. Eng og 34 Tdr. Ld. Ellemose.

Nr. 23. Ludvigslyst.

Med Skyldsætningen 1688 blev denne Gaard ansat for 9 Tdr. 2 Skpr. 1 Fdkr. Hartforn. Den havde 1701 4 Længer: Stuehuset 17, Porthuset 14, Ladehuset 19 og Fæhuset 12 Fag, med en Besætning af 8 Heste, 6 Røer og 5 Ungfloæg. Med Udskiftningen 1788 blev der

*) Landgilden for hver af de 4 Gaarde var 1 Pd. Rug 3: 20 Skpr., 1 Pd. Byg 3: 24 Skpr., 1 Skp. Smør, 1 Boelgalt, 1 Lam, 1 Gaas, 1 Skpr. Gaasehavre, 3 Høns, 1 Mk. 5 Sk. 1 Alb. Eridspenge, 4 Sk. Nødepenge, 20 Wg, 1 Foder-
nød og 2 Mk. Gjesteri.

tildelt Gaarden en Jordlod paa $60\frac{1}{4}$ Td. Td. regnet lige med 34 Tdr. Td. bedste Jord. Følgende Beboere vides:

1) Hans Pedersen 1647. Sønnen

2) Jens Hansen havde Gaarden 1661.

3) Markus Hansen 1688. Han vilde 1712 overdrage Gaarden til Søren Jespersen, der skulde give 60 Rdlr. i Fæste og blev udløst for Soldat, men da han ikke var at formaa til at betale, blev han tiltalt og gav saa gode Løfter; men det blev derved, da den gamle Markus 1718 overlod Gaarden til

4) Rasmus Andersen, som gav i Indfæstning 40 Rdl. og, da han fæstede Gaard, blev han fri for Soldat. Han døde 1759 (4 Børn: Hans, Anders, Anne og Kirsten Rasmusdatter). Sidstnævnte Datter gift med

5) Bertel Andersen Ravn (f. i Haagerup), men da han døde efter 2 Mars Ægteskab (1 Søn Rasmus) giftede Enken sig paany med

6) Kristen Kristensen (Broder til Jørgen Kristensen, Haagerup, 1762. Da der ved Skiftet efter Rasmus Andersen 1760 tilstredes hans Sønner hver 6 Rdl. 4 Mk. og den ugifte Datter en Seng og et Bryllup paa 4 Sneje Folk, blev der nu tilstrevet Bertel Ravn's lille Søn en Arv af 40 Rdl. Kristen Kristensen var 3 Gange gift. I første Ægteskab 2 Sønner, Bertel, f. 1764, og Kristen, f. 1767. I andet Ægteskab med Anne Hansdatter 1 Søn Hans og 1 Datter Kirsten og i tredje en Søn Peder Kristensen, der ved Faderens Død 1779 var 2 Aar gl. Det var ved dette Skifte, at Grev Ludvig Reventlov i Erkjendelse af Kristen Kristensens Trostskab som Tilsyns- og Burderingsmænd gav hver af hans Sønner Bertel og Kristen 10 Rdl. Enken Kirsten Hansdatter giftede sig nu med

7) Ludvig Jørgensen, født i Grønderup, han gav 102 Rdlr. i Børnepenge, men ingen Indfæstning. 1788 modtog han Arvafæste paa Gaarden, som han under 1ste Maj 1807 igjen afstod til sin Stedsøn

8) Peder Kristensen. Ludvig Jørgensen døde paa en Rejse til Odease den 15de Febr. 1812. 66 Aar gl.

9) Kristen Pedersen modtog Gaarden efter sin Fader ved Skjøde af 11te Decbr. 1843. Han var Sognesoged i mange Aar og hædret med Dannebrogordenens Sølvkors. Han afstod under 31te Oktober 1884 Gaarden til sin ældste Søn

10) Peder Kristensen.

Nr. 24. Skjonaa,

den nordligste Gaard i Byen, blev 1688 skildsat for 8 Tdr. 6 Skpr. „ Tdr. 1 Alb. Hartkorn, og bestod 1701 af 4 Længer: Stuehuset 13, Ladehuset 14, Fæhuset 12 og Porthuset 13 Fag med en Besætning af 6 Heste, 3 Røer og 4 Ungfloæg. Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden en Indlod paa $60\frac{1}{4}$ Tdr. Land, regnet lige med 31 Tdr. Land bedste Jord. Her boede:

1) Jens Nielsen 1647 og under hele den svenske Fejde, medens

2) Laurz Jørgensen 1661 modtog den for en Indfæstning af 40 Sldr. Han levede endnu efter 1701, medens

3) Hans Knudsen havde modtaget den 1709

4) Hans Rasmussen 1719,

5) Kristen Andersen 1722. Han havde 1727 ikke mindre end 10 Svin at lade paa Oldenslov.

6) Rasmus Rasmussen havde Gaarden 1759, den han af Armod maatte forlade,

7) Lars Madsen modtog Gaarden i Foraaret 1760. Han var gift med Anne Marie Nielsdtr. af Lundegb. i Haagerup. Han anvendte meget paa at forbedre den brøstfældige Gaard, men døde 1763, efterladende sig en Datter, Anne Sofie, der 1798 blev gift med Niels Nielsen i Fleninge. Enken giftede sig med

8) Peder Andersen Ravn af Haagerup, der lovede at give sin umyndige Steddatter 20 Rdlr., en god Egetiste, 1 Seng, en Ko eller Kvie og et Bryllup paa 4 Snefe Folk. Peder Ravn døde imidlertid 1772, efterlod Enken og 2 Børn, Lars og Maren. Boets Værdi var 268, men Herflabets Fordringer 230 Rdr. Anne Marie Nielsdtr. giftede sig da tredie Gang med

9) Mads Frederiksen og efterlod ved sin Død 1778 en liden Søn af dette Ægtekab, Peder Madsen (senere Gmb. i Ratterød.) Ved Skiftet s. U. ansattes Boets Værdi til 310, men Herflabets Fordringer løb op til 315 Rdr. Der var 9 Heste, 5 Køer og 8 Ungkvæg. Af Mads Frederiksens Børn i andet Ægtekab blev Hans Farver i Alsens, Søren Gmb. i Heden, Marie i Søby og

10) Frederik Madsen, der under 21de Decbr. 1807 modtog Gaarden af sin Fader. Det ved Gaden liggende Hus købte han 1811 af sin Broder Peder Madsen. Han døde 1856 og Sønnen

11) Mads Frederiksen fik under 25. Maj 1871 Skjøde paa Gaarden.

Nr. 25. Høstria

paa Gaden østlige Side blev 1688 styldsat for

9 Tdr. 2 Alb. Hif Gaardens Bygninger bestod 1701 af 3 Længer: Stuehuset 13, Ladehuset 19 og Porthuset 16 Fag med en Besætning af 8 Feste, 4 Røer og 2 Ungkvæg Den blev 1788 tildelt en Jndlod paa $60\frac{1}{4}$ Td. Land regnet lige med $40\frac{5}{4}$ Tdr. Land bedste Jord. Her boede:

1) Jens Jørgensen 1647 og endnu 1662; men inden 1686 var Gaarden øde, den blev da paany givet i Fæste til

2) Jens Nielsen, men inden 1701 havde

3) Jørgen Pederfen den.

4) Mads Jørgensen blev 1708 tiltalt, fordi han ulovlig havde frasagt og fraflyttet Gaarden.

5) Jørgen Andersen modtog Gaarden uden Jndfæstning 1709, men inden 1722 havde

6) Kasmus Jensen overtaget den og havde den endnu 1735. Siden er den igjennem 5 Slægtled gaaet i Arv fra Fader til Søn, nemlig:

7) Jens Kasmusfen, der havde modtaget Gaarden inden 1759. Hon var gift med Karen Kasmusdtr., som døde 1778 (1 Søn Hans, 19 Aar, og 5 Døttre), Sønnen

8) Hans Jensen fik 1786 Gaarden i Fæste for 40 Rdlr. og modtog saaledes Arvesæste 1788 og overdrog under 18de August 1809 Gaarden til Sønnen og døde den 6te Novbr. f A., 52 Aar gl.

9) Peder Hansen, der atter under 8de April 1848 afstod den til sin Søn og døde 1868.

10) Mads Pederfen, der igjen afstod til

11) Peder Madsen ved Skjøde af 24de Juli 1883.

Paa Gaardens Grund er der opført et Hus, der med tilliggende Jordlod 1848 overdroges

Peder Hansens ældste Søn, Hans Pedersen og endnu besiddes af hans Enke.

Nr. 26. Aldershvile

Laas forhen paa Gaardens vestre Side Straas overfor Høstrig, blev 1683 skyldsat for 8 Tdr. 7 Skpr. 1 Fdr. 1 Alb. Hartkorn. Opgives 1701 som en Gaard paa 4 Længer: Stuehuset 13, Ladehuset 20, Fæhuset 14 og Porthuset 16 Fag, med en Besætning af 8 Heste, 6 Køer og 2 Ungkøeg. 1788 tildeles der Gaarden en Jndlod paa $67\frac{1}{4}$ Tdr. Land, regnet lige med 39 Tdr. Land bedste Jord. Her boede

1) Peder Andersen 1647,
 2) Niels Clementsen 1662,
 3) Lars Kasmussen 1688. Da Gaarden 1708 var i slet Tilstand, frasagde han sig den; en Opsigelse, der imidlertid blev betragtet som ulovlig.

4) Jens Jakobsen modtog Gaarden 1709 og sad der endnu 1735. Inden 1755 havde han overdraget den til — Søn eller Svigersøn

5) Hans Jensen, gift med Maren Jensdatter, der døde 1772. (2 Sønner, Jakob 15 og Peder 12 Aar, og 5 Døttre, Maren, Mette, Anne Kirstine, Elisabet og Kirsten.) Boet blev ved Skifte s. A. vurderet for 274 Rdr., hvorimod Herstabet's Fordringer androg 184 Rdr. Hans Jensen modtog som gammel Mand Arvesætte paa Gaarden 1788 og døde det følgende Aar, hvorefter

6) Sønnen Jakob Hansen under 27de Juni 1792 overtog den, men folgte den under 19de Marts 1816 til

7) Diderik Hahn, Inspektør paa Erikshaab, for 12000 Rdlr. Navne-Bærdi, men denne folgte den atter under 4de November 1817 til

8) Grev Reventlow for 5000 Rdlr., hvor-

efter Gaarden s. A. overdroges til Bolig for daværende Birkedommer Johannes Otto Holm. Senere blev den bortfæstet til

9) Niels Kristian Nielsen, død 1855, hvis Søn

10) Jørgen Madsen Nielsen ved Grevens Død under 8de Juni 1854 købte Gaarden, som han att-r under 6te Marts 1855 folgte til

11) Markus Rasmussen fra Langeland, efterat han havde afhændet en Parcel paa omtr. 8 Tdr. Ld til Lærer K. Jørgensen, Ludvigsminde, hvilken Parcel senere er overgaaet til Sønnen Carl Fred. Jørgensen og atter senere til Lars Rasmussen, som derpaa opførte den smukke Bygning, da han havde solgt sin Gaard Grønvang 1884. Stedet blev 1890 solgt til

Lars Fr. Hansen Nørrelund.

Markus Rasmussen overlod Gaarden til Bolig og Brug for sin Svigersøn, Rasmus Drost.

12) Jørgen Madsen Nielsen tilbagekøbte imidlertid ved Skjøde af 14de Maj 1859 Hovedparcellen af den paa Marken udslyttede Gaard, hvis Ladebygninger afbrændte den 4de December 1866.

Til Brændelydinge By affattes ved Udskiftningen kun 3 Huslodder: Malta, Lucca og Ragusa.

Nr. 24. Malta blev tilligemed Nr. 25 Lucca som ubesatte og ubebyggede Huslodder udelejet i en Række af Aar efter Udskiftningen, indtil Avisforvalter Albrekt Møller fik opført Bolig her. 1826 fik Søren Sørensen Huset med de 6 Tdr. Ld. i Fæste for 300 Rdlr.; han afløstes 1830 af Niels Pedersen, som 1831 ved Magelæg med Bæver Peder Rasmussen fik Huset Mostow i Mellemhaven. Hans Søn, Jens Pedersen, fik 1865 opført Bygning paa den hidtil ubesatte Jordlod Lucca, medens Svigersønnen, Jeppe Jeppe-

sen, fik Malta, som da han opførte Haagerup Mølle, overdrog Huset til Svogeren, Karl Pedersen, 1868.

Nr. 26. Ragusa var først i Degnen Mølmarks og efter hans Død i Entens Besiddelse indtil 1830, da Lars Kristensen fik den opførte Bolig og Jordlo i Fæste. Han afløstes 1867 af sin Søn, Kristen Larsen.

Lydinggaard.

Efter de ældste Jordebøger var der kun 4 Gaarde i denne By. I Holmeklosters Jordebog for 1541 gav: 1) Mats Andersen; 2) Helt Pedersen; 3) Jep Jensen og 4) Anud Mikkelsen hver 1 Ø. Rug (10 Skpr.), 1 Ø. Byg (12 Skpr.), 1 Ø. Havre (20 Skpr.), 1 Skpd. Smør, 1 Galt med anden Smaaredsel i Landgilde. Disse Ydelser omsat i Hartkorn (Rug eller Bygs Værdi udgjorde efter Jordebogen for 1647 for Anders Jbsen og Rasmus Anudsen hver 10 Ldr. 7 Skpr. 1 Fdkr. 1½ Alb. og for Hans Rasmussen og Rasmus Pedersen hver 10 Ldr. 6 Skpr. „ Fdkr. ½ Alb. Hartk. To af disse Gaarde blev 1662 udlagt til Peder Hansen i Hamborg (Anders Jbsens for 655 og Peder Hansens for 645 Rdlr.), medens de to Andre, der dengang vare beboede af Jesper Rasmussen og Rasmus Rasmussen for henholdsvis 655 og 645 Rdlr. til Kjøbenhavns Universitet, hvorhen Peder Hansens Gaard senere henlagdes, medens den ene Gaard (Anders Jbsen 1662, Niels Andersen 1664, Thomas Anudsen 1688) overgik fra Peter Hansen Hamborg til Peter Borting og senere Ejere af Gjelskov; saa overgik senere Universitetets Gaarde til Fjellebro.

Ved Skjldsætningen 1688 blev Jesper Rasmussens Gaard ansat for 12 Tdr. 4 Skpr. 2 Fdkr. 1 Alb., Peder Hansens for 12 Tdr. 7 Skpr. 1 Fdkr. „ Alb., Jens Jbsens (hvor før Rasmus Rasmussen boede) 12 Tdr. 2 Skpr. „ Fdkr. 2 Alb. og Thomas Raudsens (Gjellestovs Tjener) 11 Tdr. 7 Skpr. 3 Fdkr. 2 Alb. Hartk.

Ved Mageiæg med Fjellebro af 1ste Juni 1753 er hele Lydinggaard By afstaaet til Brahetrolleborg; men af de fire store Gaarde var der nu bleven 6 Gaarde og Hartfornet 49 Tdr. 5 Skpr. 3 Fdkr. 2 Alb. var nu fordelt i 6 lige store Dele. Som Erstatning for disse 6 Gaarde med Smediehuset afgav igjen Brahetrolleborg: 2 Gaarde i Espe, en Halvgaard i Krarup, en Halvgaard i Sallinge og 5 Steder i Lydinge med en Græsmølle sammefteds.

Foruden de ovenfor nævnte for 1753 oprettede Gaarde blev der ved Udskiftningen oprettet endnu to nye Gaarde der i Byen, saa de oprindelige 4 Gaarde nu vare omdelte til det dobbelte Antal.

Før Udskiftningens Begyndelse angives Byens Jorder til 495 Tdr. Ld., hvoraf 367 Ager, 64 Eng og 22 Tdr. Ld. Skov, Resten Ellemoser, Tørvemoser og Beje.

Nr. 27. Ladefylde,

Udflyttergaard fra Byen, hvor den afbrændte den 10de Juni 1787 tilligemed Rildevæld og et Hus. Ved Udskiftningen blev der tildelt Gaarden $60\frac{9}{10}$ Tdr. Ld., regnet lige med 32 Tdr. Ld. bedste Jord.

1) Peder Nielsen havde Gaarden omtr. 1730. 1758 døde hans Hustru Anne Svendsdatter. 4 Sønner: Niels 25, Svend 21, Lars

14, Hans 11, Birte 27 og Maren 19 Mar. Boets Værdi var 88, men Herflabets Forbringer 106 Rdl. Han afstod den 1770 til sin Søn

2) Lars Pedersen, der modtog Arvefæste og Udflytning 1788. Han folgte under 16de December 1801 omtr. 12 Tdr. Ld. fra Gaarden til Grevinde Reventlow paa Seminariets Begne for 500 Rdl. og afstaaer under 2den Marts 1807 Gaarden til Sønnen

3) Rasmus Larsen, der under 8de Juni 1826 folgte den til

4) Hans Johansen, der havde et Hus under Høstbaab, som Rasm. Larsen fik. Efter hvis Død Enken med Forbehold af en Huslod og derpaa opført Bygning atter folgte Gaarden til sin Svoger

5) Rasmus Jeppesen, f. i Marslev. Han var 3 Gange gift, og da han døde 19de April 1841, 40 Mar gl., førte Enken ved Giftermaal Gaarden over til

6) Niels Jørgensen under 22de Marts 1843. Ved hans Død overtog Enken

7) Anne Jørgensdatter atter Gaarden 1855, indtil hun under 16de December 1879 overdrog den til sin ældste Søn

8) Jeppe Rasmussen.

Nr. 28. Kildevæld

afbrændte den 10de Juni 1787 tilligemed den anden Nabogaard, Konrad Kristiansens Smedehus og Hans Hansens Hus der i Byen; man reddede kun ubetydeligt Jndbo. Efter Branden blev Gaarden udflyttet og tildelt $63\frac{3}{4}$ Tdr. Ld., regnet lige med $28\frac{8}{4}$ Td Ld. bedste Jord.

Efter Omdelingen og Jndløsningen fra Fjellebro har Gaarden haft følgende Beboere:

1) Anders Pedersen 1758 og 1772,

2) Niels Nielsen, der modtog Arvesæfte paa den ny udflyttede Gaard 1788. Efter hans Død giftede Enken sig med

3) Jens Andersen Bæk, hvem Gaarden under 30te Juli 1799 overdroges paa 20 Aar, til Sønnen Anders Nielsen blev 29 Aar. Han døde 1857.

4) Anders Nielsen modtog imidlertid Gaarden ved Skjøde af 23de Juni 1816 imod at give sin Stedsfader Aftægt og en Jordlod paa 3 Tdr. Ld. Han døde 1875, 88 Aar gl. Hans Søn

5) Niels Andersen modtog Gaarden ved Skjøde af 9de Juni 1853, og da han døde 1865 blev den under 8de Juni 1867 overdraget Enken

6) Gyde Andersen indtil hun under 11te Februar 1883 atter overdrog den til Sønnen

7) Anders Nielsen.

Nr. 29. Skyggelund,

Udflyttergaard, der 1788 blev tildelt $59\frac{1}{4}$ Td. Ld. regnet lige med $30\frac{1}{4}$ Td. Ld. bedste Jord.

1) Jens Hansen afgik 1771 og fik Dyrehavehuset, imod at føre Tilsyn med Dyrehaven.

2) Rasmus Hansen kom istedet. Han var gift med Johanne Jensdatter, en Søster til Mads J. Skytte Nybo. Hun døde i Barselseng efter sit andet Barn 1775. Ved Skiftet f. A. var Boets Værdi 181 medens Herstæbets Fordringer var 171 Rdl. Rasm. Hansen modtog 1788 Arvesæfte paa Gaarden.

3) Anders Rasmussen. Efter hans Død giftede Enken sig efter fgl. Bevilling med Broderen

4) Niels Rasmussen, som døde den 27de Marts 1862, $66\frac{1}{2}$ Aar gl. Hans Svigersøn

5) Søren Vilhelm Andersen modtog Skjøde paa Gaarden af 14de November 1848. Døde 28de Oktbr. 1871, 53 Aar gl. Hans Søn

6) Anders Sørensen modtog Gaarden efter hans Død ved Skjøde af 26de Juni 1877.

Nr. 50. Gavnbo

er en af de to Gaarde, hvormed By'n blev forøget ved Omdelingen henimod Midten af forrige Aarhundreder — egentlig en Afbyggergaard af Grøndal, hvormed den var sammenbygget, indtil den for en Snes Aar siden tildeels er ombygget og Grøndal udflyttet. Ved Udskiftningen fik Gaarden tildelt en Jordlod paa $59\frac{1}{4}^3$ Td. Ud., regnet lige med $28\frac{1}{4}^0$ Td. Ud. bedste Jord.

1) Knud ..., hvis Enke Anne Hansdtr. ægte

2) Peder Rasmussen, men døde 1761. Af dette Ægteskab ingen Børn, medens hun i sit første Ægteskab havde 3 Børn: Jeppe Knudsen, født 1728, Maren, g. i Kudme, Karen, gift med Hans Larsen Fisterup. Han maatte 1784 gaa derfra, og

3) Rasmus Jørgensen, f. i Fleninge, Ladefoged paa Brendegaard, fik den f. U. fri for Indfæstning, men gik fra Gaarden før Udskiftningen, blev Husmand i Mellemhaven og døde 1818 ved at falde ned af et Stengjærde. Han var 2 Gange gift og Fader til 14 Børn.

4) Jørgen Larsen, f. paa Als, modtog Gaarden ved Udskiftningen. Han var Fader til 8 Børn og døde som Husmand den 8de Oktober 1823, efter at han ved Magesliste med

5) Anders Madsen af 12te September 1810 havde afstaaet Gaarden imod Rejserhus (Tunis).

Han afstod igjen Gaarden til sin Søn og døde den 12te Juli 1841, 68 Aar.

6) Rasmus Andersen (Skjøde af 12te December 1840). Efter at have været Gaard-

mand i 40 Aar og 2 Gange gift afstod han ligeledes til sin Søn

7) Anders Rasmussen ved Skjøde af 18de December 1880. Fra Gaarden er der afhændet en Parcel, som er forenet med en Parcel af Rildevæld til Jens Rasmussen Gavnbo, Hrtk. 1 Td. 1 Skp. 1 Fdt. 1 $\frac{1}{4}$ Alb.

Nr. 31. Kildedal.

Ved Udskiftningen 1788 blev der tildeelt denne Gaard en Indlod paa 57 Tdr. Land, der blev regnet lige med 43 Tdr. Land bedste Jord. Siden 1750 følgende Beboere:

1) Rasmus Jacobsen, gift med Karen Sørensdatter, der blev Moder til 2 Børn, Karen f. 1745, Anne Margrete f. 1751. Ved hans Død ved 1753 giftede Enken sig med

2) Rasmus Pedersen, som døde 1769 og efterlod 2 Sønner: Rasmus 14 og Peder 12 Aar. Der var ved dette Skifte en ret god Bo, saa Enken tilstod hver af sine Sønner: en Hest, en Ko, en Kiste og 20 Rdr. i rede Penge. Enken giftede sig nu for 3die Gang med

3) Morten Rasmussen. Men efter 3 Aars Forløb, blev hun atter Enke 1772, men havde ingen Børn i dette Ægteskab.

4) Enken Karen Sørensdatter sad nu selv for Gaarden, indtil hun henimod Udskiftningen afstod den til Sønnen. Hun døde 73 Aar gl. den 1ste Juli 1794.

5) Rasmus Rasmussen modtog Arvesæfte paa Gaarden 1788. Da han 1808 var afgaaet ved Døden giftede Enken sig med

6) Jørgen Madsen fra Ararup, hvem Gaarden overdroges, indtil Sønnen havde opnaaet den fastsatte Myndighedsalder 28 Aar. Under 26de Febr. 1819 afstodes Gaarden til Sønnen

7) Rasmus Rasmussen, der skulde udrede til sine Søstende i Barer og Benge over 400 Rdr. Han overdrog under 20de Oktbr. 1852 Gaarden til Sønnen og døde 1874, 83 Aar gl.

8) Jens Rasmussen, der under 12te September 1865 mageskiftede med Hestehandler

9) Rasmus Jensen mod en mindre Gaard paa Vesteraaabj Mark. Han nedbrød de gamle Bygninger og opførte den ny Gaard.

Nr. 32. Brøndal.

Blev ved Udfikstningen 1788 tildelt en Jndlod paa $61\frac{6}{4}$ Tdr. L., regnet lige med $30\frac{1}{4}$ Tdr. L. bedste Jord. Gaarden var sammenbygget med Gavnbo, men er af den nuværende Befidder udflyttet paa Marken.

1) Johan Poulsen fik Gaarden 1751 og afstod den 1784 til Sønnen

2) Anders Johansen, som gav 30 Rdr. i Jndfæste. Han døde den 6te Juni 1796, 48 Aar gl. Enken giftede sig da med

3) Hans Kristiansen, til hvem Gaarden overdroges paa 14 Aar, til Sønnen blev myndig.

4) Anders Andersen modtog dog først Gaarden efter sin Stedfaders Død. Han døde den 20de Febr. 1815, 59 Aar gl. Han skulde da udrede foruden Aftægt, 208 Rdr. til sin Moder og 104 Rdr. til sine 3 Søstre. Efter hans Død den 29de Juni 1830 giftede Enken sig med

5) Søren Rasmussen, som døde 1831. Nu sad hun for Gaarden, indtil den ældste Søn

6) Anders Andersen modtog den ved Skjøde af 31te Decbr. 1851. Han døde 1871 og Enken giftede sig med

7) Rasmus Rasmussen, der, skjønt Gaarden under 27de Febr. 1875 er reserveret og tilskjødet Sønnen Anders Andersen, dog har udflyttet og opført Gaarden af nyt.

Nr. 33. Uxglæde,

ny ved Udførelsen oprettet Gaard, opført til Angelboen Henning Kristiansen efter den i Angel brugelige Bygningsform en eneste høj og dyb Huslænge, med Bolig, Stald og Lade i samme Hus. Til Gaarden blev udlagt $59\frac{1}{4}$ Tdr. L., lig $31\frac{3}{4}$ Tdr. L. bedste Jord.

1) Henning Kristiansen, f. i Angel, gift med Sofie Kristine Harbo, som døde 61 Aar gl. 1809. Hun havde været 2 Gange gift. Af første Ægteskab en Datter, gift med Kristoffer Jørgensen Undevel, og af 2det 3 Børn, af hvilke en Datter var gift med

2) Erik Hansen af Trunderup, der modtog Gaarden ved Skjøde af 9de Maj 1807.

3) Hans Eriksen modtog Gaarden ved Skjøde af 25de Juni 1848 og afstod den igjen til sin Søn

4) Erik Hansen under 13de Decbr. 1881.

Nr. 34. Høsthaab

er ligesom Uxglæde oprettet af ny ved Udførelsen 1788 og tildelt en Udlod paa $59\frac{3}{4}$ Tdr. L., lig 26 Tdr. L. bedste Jord. Gaarden blev først overgivet til

1) Johan Ditlev Buch, der var født i Mecklenborg. Han fik ifølge Likvidations Forretning af 7de Maj 1801 Fæstebrev paa Gaarden, døde som Aftægtsmd. den 23de April 1825, efter at han atter havde overladt Gaarden til Greven, der overlod den i Fæste til

1) Frederik Johansen efter hvis Død, den 3die November 1832, Enken giftede sig med

3) Hans Andersen (f. i Dure), der modtog Gaarden i Fæste under 13de Septbr. 1834. Han døde 1871, 72 Aar gl. Hans Steddatter, gift med

4) Jens Rasmussen Pilegaard, købte

Gaarden af Greven ved Skjøde af 29de Novbr. 1870. Efter hans Død den 23de November 1874 giftede Enken

5) Anne Marie Frederiksen sig med Hans Hansen i Haagerup, som folgte Gaarden til

6) Karl Madsen Jensen fra Langeland.

Huse i Lydinggaard.

Bed Aaret 1750 opførtes to Huse i Nærheden af Byen, det ene fik Navnet Lydingborg; det andet Kejserborg eller Keiserhus, medens der før Udskiftningen laa et andet Hus i Byen, beboet af Konrad Kristiansen Smed og Hans Hansen Bødker, der afbrændte den 10de Juni 1787. Hans Hansen Bødker fik det udflyttede Hus

Nr. 27 Cairo, som Niels Dinsen modtog 1808, Jens Rasmussen Skytte 1844 og Kristen Jensen 1867.

Nr. 28 Tripolis (sammenbygget med

Nr. 27 Peder Piil; 1818 Kristian Konradsen; 1855 Konrad Kristiansen; 1890 Rasmus Konradsen.

Nr. 29 Tunis, som Mads Davidsen fik i Fæste; hans Søn Anders Madsen 1803, der 1810 magesiftede med Jørgen Lassen med Gaarden Gavnbo. Kristen Pedersen Tyde 1816; Hans Kristensen 1846; Rasmus Hansen 1891.

Huslodderne Nr. 30, 31, 32 og 33: Algier, Marokko, Guinea og Cartago henlagdes under Seminariet. Nr. 34 Madera var først beboet af Kristoffer Svendsen; 1802 fik Smed Peder Konradsen det i Fæste; 1855 Konrad Pedersen; 1877 Niels Peter Jørgensen.

Nøjsomhed

er efter Udskiftningen opført til Bolig for da-
værende Skovrider Thordsen, som i en
Alder af 46 Aar døde paa Nøjsomhed den 19de
April 1806. Hans Enke døde paa Sviben
1852. Efter Thordsens Død blev Nøjsomhed
overdraget Ingeniørkaptajn Hans Jakob Hø-
fjær, der forestod Anlægget af de nye Lande-
veje i Fyen og Jylland. Han var født i
Kjøbenhavn og døde efter 5½ Aars Ægteskab
den 28de Januar 1813. Det var efter Kirke-
bogens Vidnesbyrd en almindelig agtet Mand
med utrættelig Embedsiver og sjelden Retsindig-
hed. Han efterlod en Enke Katrine Dorte
Bruun og 3 Sønner Jakob, Anud og Karl
Ditlev (som var Sognepræst i Jordløse fra
1845 til 1858 og senere i Kallundborg). Enken
blev senere gift med en Jælander John Fjendsen.

Senere blev Nøjsomhed Bolig for Johan
Heinr Havemann, der var Godsforvalter
til 1823. Han var født i Oldenborg 1766 og
døde den 25de Juli 1833 (2 Sønner og 1
Datter). Derefter blev Stedet overdraget til
hidtilværende Forpagter af Egneborg Jakob
Sørensen, som døde paa Nøjsomhed 48 Aar
gl. 1841. Han var født i Haderslev og fra
Foraaret 1818 Forpagter paa Egneborg. Efter
Sørensens Død fik J. H. Havemanns Søn
Ditlev Havemann under 5te Decbr. 1842
Stedet i Fæste. Han var Godsforvalter ved
Sandholt og Bygmester ved Bræhetrolleborg.

Gamle Egneborg og andre nedlagte Gaarde.

Denne i Foraaret 1889 nedlagte og ned-
brudte Gaard laa et Stykke henne i Marken
Øst for Landevejen, der fra Uvlsgaarden Egne-

borg fører henimod Korsvejen ved Gaarden Rildevæld Gamle Egneborg skal oprindeligt have været en jordeggen Gaard; men var dog inden 1647 en Fæstegaard under Rankausholm; dens Landgilde var regnet af lige Værdi med 11 Tdr. 3 Skp. 2 Fdt. 2½ Alb. Hartk. (Rug eller Byg). Anders Jensen sad paa den Tid som Fæstebonde i Egneborg; men da Gaarden 1662 udlagdes for Gjæld til Raj Lykkes Kreditor Søren Nielsen i Kjøbenhavn for 920 Rdlr., var den beboet af Jens Jakobsen. Af disse 920 Rdlr. vare de 270 for den til Gaarden hørende Oldenskov. Egneborg blev dog snart afhændet af Søren Nielsen til Rigsraad Otto Arag paa Eggestov, hvorfra den 1723 tilbagekjøbtes til Brahetrolleborg af Grev Kristian Ditlev Reventlow tilligemed de to mindre Skovsteder Rostenborg og Rosseberg for 1853 Rdlr. Igjennem hele forrige Aarhundrede var Egneborg-Bønderne rige og velhavende. Hertil bidrog fornemmeligt Gaardens gode Oldenskov; ikke mindre end 65 Tdr. Ld. foruden 35 Tdr. Ld. Ellemoser og 15 Tdr. Land Eng, der afgav gode Græsgange for den til Gaarden knyttede gode Besætning.

Da Gaarden 1723 kom under Brahetrolleborg havde Hans Jbsen nylig modtaget den i Fæste.

Hans Jbsen var 3 Gange gift. Først med Karen Pedersdatter, som døde 1733. Den ældste Søn Jeppe var da 10 Aar gl., Johanne 7, Gertrud 5 og Niels 8 Uger. Der var 16 Heste, Plage og Føl; 16 Røer og 9 Ungkvæg, 16 Faar og 22 Svin. Skjønt det var lige ved Høst (den 26de Juli) laa der dog ikke mindre end 26 Tdr. Rug foruden Mel og Malt paa Loftet. I Kjeldereren laa 6 Tdr. Mjød, 12 hele Øltønder, 2 halve og 2 dobbelte Tønder.

Der fandtes, hvad der den Gang var en stor Sjældenhed, en Jernkaffelovn i Stuen; 4 Sølvbægere, 12 Sølvstæer foruden endel andre værdifulde Gjenstande, ialt til Værdi af 641 Rdlr., hvorved der faldt en paa hin Tid enestaaende Arv af 337 Rdlr. I andet Ægteskab med Severine Sørensdatter, som døde 1741, havde han 3 Børn: Mads 7, Peder 4 og Karen 2 Aar gl. Her faldt igjen en god Arv 60 Rdlr. og en Kiste til hver af Sønnerne og 40 Rdlr., en Kiste og en Seng til Datteren. I tredie Ægteskab med Enken Mette Kristiansdatter havde han ingen Børn. Hun døde efter et kort Samliv med Hans Jbsen 1742. Af hendes Børn af første Ægteskab var Peder Jørgensen Gmd. i Sallinge, Kristen Jørgensen Møller i Hattebæls Mølle. Hans Jbsen døde som gammel rig Aftægtsmand 1782. Han havde 1758 delt Gaarden med Sønnen Jeppe Hansen, medens Datteren Karen senere fik den anden Halvdel. Jeppe Hansen, som døde 1777, efterlod en Enke Maren Hansdatter og en Datter Karen, der ved Faderens Død var 18 Aar gammel. Hun giftede sig med Hans Peter, som ved Udskiftningen mod et passende Bederlag afstod sit Fæste, forlod Egneborg og kjøbte 1790 den fortrinlige Ejendom Højrupgaard for 5000 Rdlr. Gaardens Jorder tilligemed en Del af den anden Halvgaard indtoges derefter under den nye Aulsgaard Bernstortsminde, eller som den senere kaldes: Ny-Egneborg.

I den tilbageværende østlige Halvdel af Gamle-Egneborg var der ligeledes Velstand, og det er mærkeligt, at ligesom Hans Jbsen var 3 Gange gift, saa blev det ogsaa Datterens, Karen Egneborgs Lod at blive gift for tredie Gang. Første Gang med

Peder Hansen (en Søn af ham, Hans Pe-

dersen, fik Gaarden Alloverpris). Han døde 1761 og Enken ægtede da

Jens Nielsen (f. i Haagerup Lundegb.), som døde 1777. Grev Ludvig Reventlow siger bl. A. om dette Dødsfald: „Jens Nielsens Død er ikke alene et stort Tab for Enken og hans efterladte Børn, men tillige for mig, da jeg udi hannem tilvisse har mistet en af de flittigste, stræbsomste og redeligste Beboere her paa Baroniet, som jeg derfor elskede meget.“ — Af hans Børn fik Peder, der var 12 Aar ved Faderens Død, senere Brogaarden i Østerhæsinge, og Niels Egneborg: 3 Døttre: Severine, Anne Sofie og Maren.

Efter Jens Nielsens Død giftede Enken sig f. A. med

Hans Hansen Ladefoged (f. i Højrup), der gav 100 Rdlr. i Jndf. Senere fik Sønnen

Niels Jensen under 8de Januar 1808 Gaarden i Fæste. Han døde som Aftægtsmand i Foraaret 1867, 94½ Aar gl., efterat han havde afstaaet Egneborg til sin Søn

Rasmus Nielsen, der fæstede Gaarden i 1837. Da han var død uden at efterlade sig levende Børn, var den, ifølge dertil erhvervet Tilladelse, hjemfalden til Lehnsherrens fri Disposition og blev nedbrudt og Jorterne inddragne under Aulsgaarden Egneborg.

Foruden Egneborg og de endnu værende Gaarde og Skovsteder: Frydenberg, Grøstebjerg, Aloststerhus, Bæverhus, Nalleborg og Bæbe laa der i samme Omegn nogle, Tid efter anden nedlagte Skovsteder: Møgelrød, Rostenborg, Rosseberg, Bibengaard, Fisterup og Stenhuset.

Møgelrød var en mindre Gaard omtrent midt imellem Gamle- og Ny-Egneborg, skildsat for 3 Orter Byg, 1 Skp. Smør, 1 Galt og lidt Smaaredsel. Gaarden, der 1541 var beboet af Jens

Olsen, var forsvunden inden 1647. Et Ager-
stifte bærer endnu dens Navn.

Stenhuset er ødelagt ved Svenskekrigens Ti-
der og ikke senere opført, Jorderne vare udlejede,
senere bortfæstet til Ribesøged Niels Krogstrup
for en Afgift af 3 Rdlr. 2 Mk. aarlig og er
nu overgroet med tilbøls ældre Naaletræer.

Følgende Kjøbekontrakt af 20de April 1723
imellem Grev Kr. D. Reventlow og Niels Krag
til Egestov er, som foran bemærket, Køstenborg
og Nossøberg tilligemed Egneborg kjøbt eller
indløst fra Egestov til Brahetrolleborg. For-
uden den bestemte Kjøbesum 1853 Rdlr. blev
det en Betingelse, at Niels Krag for rimelig
Betaling endvidere skulde sælge to andre Stov-
steder: Biben og Kykind, men maatte forbeholde
sig Ret til at fælde 60 store numererede Træer
i Egneborg og Køstenborg Skove. Denne Ret
afkjøbte imidlertid Reventlow af Niels Krag for
300 Rdlr., ligesom han under 16de Juni s. A.
kjøbte Bibengaard og Grøitebjerg (istædetfor
Kykind) af Niels Krag for 411 Rdlr. 44 Sk.
De tre af disse Steder: Køstenborg, Nossøberg
og Biben bleve efter dertil erhvervet fgl. Bevil-
ling nedbrudte og deres Jordee indlagte under
Brahetrolleborg Hovedgaard 1728.

Køstenborg laa imellem Egneborg og Nørre-
Sø, hvor dens Jorder endnu bære Navn af
Køstenborg Løkker, var 1541 beboet af Peder
Gracer, der gav 1 Skp. Smør og 1 Faar i
Landgilde. 100 Aar senere var Køstenborg be-
boet af Anud Nielsen og ydede Landgilde lig
2 Ldr. 2 Skpr. 2 Fdlr. 2 Alb. Hartk.

Da Stedet 1728 skulde nedbrudes, fik den da-
værende Fæster, Anders Rasmussen, et Boelsted
i Grønderup i Afstaaelse.

Biben, Munkepiben eller Bibengaard laa i
Ararup Sogn i mellem Egneborg og Frydenborg.

Der er endnu en Eng imellem Mørke Skov og Søen, som kaldes Bibemaen. Stedet var 1688 beboet af Peder Povelsen. Det findes ikke at have hørt til Brættrolleborg før 1723, da det stod for 1 Td. 6 Skpr. Jordskyld og 3 Skpr. Skovskylds Hartk. Af Bygningen blev dog 1728 et Hus tilbage, som senere blev flyttet til Mellemhaven. Bibehuset blev da i Folkemunde lavet om til „Rivehuset“.

Nosseberg var en større Gaard, der 1541 var beboet af Hans Jensen, der skyldte aarlig 1 Fjerding Smør og en Galt og 1647 af Mads Nielsen. Dens Landgilde var da ansat lig 8—2—2—2 Htk., medens Gaarden 1663, da Rasmus Pedersen havde den i Fæste, ydede Landgilde lig med 6—2—2—2 og som 1688 yderligere nedsattes til $3\frac{1}{2}$ Td. Jordskyld og $5\frac{3}{4}$ Skp. Skovskylds Hartkorn. Rasmus Pedersen havde endnu Gaarden 1688, men kort efter maa Kasper Madsen have faaet den, da en af hans Sønner 1739 fik Pilshus og en anden fik 1740 en Gaard i Jagsted. Kasper Madsen fik senere Klosterhuset, hvor hans Kone døde 1741, og hvor hans Søn Søren lovede at forsørge ham. Daniel Poulsen fik senere Nosseberg som Skovløberbolig, men døde 1730 og efterlod en Enke Anne Mortensdtr. og 2 Børn. Hvor Nosseberg laa kan ikke bestemt paavises, men det synes utvivlsomt, at dette 1728 nedbrudte Skovsted maa have ligget i Nærheden af Frydenborg inde paa Ararup Sogns Grund.

Fisterup laa midt i den nuværende smukke Eggestov, Fisterup Løkker, lidt øst for Bejen fra Sølysts Mark igjennem Skoven ad Klosterhus til. Af Gaarden ydede Degens Hansen 1541 1 Bund (20 Skpr.) Rug og $\frac{1}{2}$ Td. Smør i Landgilde, medens der 1647, da Peder Jørgensen havde Gaarden i Fæste, svaredes Landgilde

til en Værdi lig 9 Tdr. Hartkorn. Ved Styld-
sætningen 1688 fattes dens Hartkorn til 6—2
—3—1 og var beboet af de to Brødre Jørgen
og Knud Pedersen og bestod da af fire Vænger
Hus: Stuehuset 18, Ladehuset 19, Fæhuset
næsten faldefærdigt og et Stykke Hus paa 7
Fag. Besætningen 1701 6 Heste og 4 Røer.
Senere var Fisserup beboet af Laurz Pedersen,
der under 28de. Decbr. 1742 overlod Halb-
delen af Gaarden til sin Søn Hans Laurzen,
som skulde give 60 Rdr. i Indfæstning af den
hele Gaard, hvoraf han strax betalte 30 Rigs-
daler. Ved Branden den 12te Januar 1807
fad Hans Larsens Enke Marie Jørgensdtr for
Gaarden, medens den tillige var beboet af Søn-
nen Lars Hansen, der fik Regleholme. Jlden
optom om Aftenen Kl. 6 i en stærk Storm.
Saavel Heste, Røer og Faar, som Korn og
Indbo blev Quernes Rov. Gaardens Marker
blev i de følgende Aar tilfæede med Ugern.
Stedet, hvor Gaarden laa, kjendes ved en lille
Verhob, der er Levninger af Bagerovnen.

Fleninge og Gjærup.

Før Omdelingen af Hartkornet ved Aaret
1750, da den første Jorddeling fandt Sted,
havde Fleninge, Gjærup og tildels Nybbyggaarde
deres Jorder og Bymarker i Fælleskab. Und-
tagen fra dette var kun Tostejorden, Skovhave
og enkelte andre Enemærker. I Fleninge var
der saaledes 5 hele og 3 halve Gaarde og i
Gjærup 5 hele og 5 halve Gaarde foruden de
store Huse, der laa under Hovedgaardens Tagt.
Ved Styldfætningen 1688, da Hartkornet de
fleste Steder nedsattes meget betydeligt, var
Fleninge og Gjærup fælles Stove regnet til

102 Svins Olden eller 4 Tdr. 5 Skp. Htk. Ved den ovenfor nævnte Omdeling blev der 7 Gaarde i Fleninge, 11 i Gjerup og 3 i Nybygtaarde, hvilke alle bleve gjort lige i Hartkorn, hver 5 Tdr. 3 Skpr. 2 Fdt. $1\frac{1}{2}\frac{3}{1}$ Alb. og 3 Skpr. $\frac{1}{2}\frac{9}{1}$ Alb. Htk. Skovst. Hver By fik nu deres Jorder for sig selv; men Fællesskabet fik ogsaa indenfor dette Omroade den mest udstrakte Betydning, sa: at Agrene maatte deles, hver Gang et Skifte skulde indtages eller brydes til Sæd.

Da de første Opmaalinger til den forestaaende Udskiftning fandt Sted, henlaa der til Fleninge 200 Tdr. Land Ager, 105 Tdr. Land Eng, 89 Tdr. Land Ellemoser, 10 Tdr. Land Tørve- moser, 32 Tdr. Land Skov og 4 Tdr. Land Beje, ialt 444 Tdr. Land. Til de 7 Gaards- og 11 Hnslobder, som affattes til Byen, henligger kun omtrent 405 Tdr. Land, altsaa er Byens Areal formindsket med næsten 40 Tdr. Land, der dels indtoges til Skov og dels til Hovedgaarden.

Af Gjerup By's 893 Tdr. Land henlaa før Udskiftningen 513 som Ager, 80 Tdr. Land som Eng, 83 Tdr. Land Ellemoser og 203 Tdr. Land Skov. og af de 221 Tdr. Land, der laa under de 3 Gaarde i Nybygtaarde, var der kun 120 Tdr. Land Ager og 11 Tdr. Land Eng, medens der var 85 Tdr. Land Skov. Fra alle 3 Byer tilsammen indtoges ialt 165 Tdr. Land til Skov.

Af de 21 Gaarde i dette Distrikt blev omtrent Halvde'en: 3 i Fleninge, 6 i Gjerup og 1 i Nybygtaarde udflyttet.

Nr. 35. Hndigeen.

Ved Udlægsforretningen efter Køj Bytte af 3die Februar 1662 blev Gaarden udlagt for

55 Rdr. pr. Td. Hartkorn Landgilde lig 614 Rdr. 1 Ort 19 Sk. og 142 Rdr. 18 Sk. for den til Gaarden hørende Oldenstov ialt 756 Rdr. til Jens Lassen Dalum. 1688 skuldfattes den for 6 Tdr. 5 Skpr. 1 Fdr. 1 Alb. Skf. Gaarden, der nu er udflyttet, laa før Branden 1788 i Damsbos Have ved Gadens østre Side og modtog samme Aar en Udlod paa $53\frac{1}{2}$ Td. Land, der tageredes til 22 Tdr. Land bedste Jord.

1646 var Gaarden bebret af 1) Rasmus Andersen, senere af 2) Rasmus Hansen, den blev øde under Svenskekrigen, hvorefter

3) Rasmus Rasmussen fra Pejrup fik den i Fæste for 26 Slettedlr. 1679 havde han Gaarden i Forening med Jørgen Johansen og senere i Forening med Peder Lauridsen; men Rasmus Rasmussen (Brændevin) blev dog ved Gaarden, indtil han 1708 overlod den til sin Søn

4) Jens Rasmussen. Gaarden bestod da af 10 Fag Stuehus, et Ladehus paa 16 og et Fæhus paa 15 Fag, med en Besætning af 5 Heste og 4 Røer. Kort før sin Død i 1737 afstod Jens Brændevin og Marie Rasmusdr. Gaarden til deres Svigersøn

5) Knud Hansen (f. i Brendelydinge) som gav 40 Rdr. i Indfæstning. Han døde allerede 1744 og Enten Sidsel Jensdatter giftede sig med

6) Hans Pedersen (f. i Fleninge), der 1745 gav 100 Slette Ddr. i Fæste. Han forbedrede Gaardens Bygninger, saa at der nu var 12 Fag Stuehus. Vestre Hus: Stald, Bo og Husværelse 21 Fag. Søndre Hus 19 Fag; men samtlige Bygninger vare ved hans Død April 1783 meget flette, saadan at Boets Verdi kun var 208 Rdr., medens Herstabetz For-

dringer og Gjæld løb op til 320 Rdr. Enken kom paa Aftægt og den eneste Søn

7) Anud Hansen modtog Gaarden fri for Indfæstn. 1784. Han døde den 31te Maj 1788 af Sprinkelhøge og blev jordet næste Dag. Enken Maren Andersdatter sad med 2 smaa Børn og en afbrændt Gaard, der skulde flyttes ud paa Marken, men hun forlovede sig snart efter med Naboens Søn:

8) Hans Jørgensen, der saa modtog Arvbesættelse den 14de Septbr. 1788 (53½ Tdr. Land), men døde efter 3 Aars Forløb Febr. 1792 31 Aar gl. (2 Sønner) og Enken giftede sig s. A. med den tredie Gaardmands søn fra Fleninge

9) Anud Johansen, der 1804 indkjøbte fra Gaarden Gladbo en Englod paa 5½ Tdr. Land for 125 Rdr. Ved Afstaaelses Forening af 10de Septbr. 1819 modtog hans Stedsøn

10) Anud Hansen sin Fædrenegaard. Som Dragon i Prins Ferdinands Regiment deltog han i Frankrigstoget 1815. Anud Johansen døde som Aftægtsmand, 67 Aar gl., 1830. Anud Hansen var 2 Gange gift. Hans ældste Søn Hans døde under Krigen i Horsens 1849. Efter Krigen afstod han derfor Gaarden med Skjøde af 8de Juli 1852 til den næstældste.

11) Kristen Anudsen folgte 1853 omtr. 7 Tdr. Land til Niels Chr. Nielsen og Peder Pedersen, som de bebyggede.

Nr. 36. Ugerspris

blev 1662 udlagt til Jens Læsen, Dalum, for 619 Rdlr. og for Oldenskov til 52 Svin 142 Rdlr. Læse før Branden 1788 staaes overfor, hvor Dambo nu ligger. Den blev opført og udflyttet og kostede 641 Rdlr. at bygge.

Var 1541 beboet af Hans Bispe, Af.,

2) Hans Bertelsen 1647,

3) Hans Knudsen 1642,

4) Søren Olufsen 1663,

5) Jens Jørgensen havde allerede 1664 overtaget Gaarden, som han dog inden 1678 drev i Forening med Niels Jørgensen og fra 1692 med Hans Jørgensen. Jens Jørgensen var dog ene om Gaarden 1701, da dens Bygninger bestod af 4 Længer: Stuehus 13, Ladehuset 14, Portheuset 16 og Fæhuset 8 Fag, med en Besætning af 6 Heste og 4 Røer. Han afsat i Maret 1712, og

6) Peder Rasmussen fik Gaarden i Fæste. Han efterlod ved sin Død 1731 en Enke Anne Pedersdtr. og 5 Børn. I følge Skiftet var Boets Værdi 76 Rr. — deriblandt 4 Røer og 1 h. o. v. alle sorte og 7 Heste, men Fordringer og Gjæld 139 Rdlr., som Enkens trolovede Fæstemand

7) Rasmus Hansen maatte love at klare for; men det stod kun smaat til for ham, saa han for Armod og Skjøbelighed maatte fratræde Gaarden imod en tarvelig Aftægt til sig og sin Kone; den overdroges under 12te Febr. 1748 i Fæste til

8) Jørgen Rasmussen (f. i Gjærup), der betalte 30 Rdlr. i Indfæstning, og skulde sætte Bygning og Besætning istand, som alt var meget ringe. Hans første Kone var Anne Kirstine Pedersdatter, en Søster til Gmd. Hans Pedersen der i Byen og Datter af Gaardens tidligere Fæster (Nr. 6), men hun døde 1774 og efterlod 8 Børn, af hvilke den ældste Søn Rasmus, f. 1750, blev Gmd. i Lydiggaard; en anden Søn Hans blev Gmd. i Fleninge og en Datter Karen, f. 1765, blev gift med Morten Wægter i Fleninge. Alt stod nu forholdsviis godt til, der var 10 Heste og

8 gode Aker, en god Bo, saa der blev 65 Rdl. til Arv og Deling. Jørgen Rasmussen døde, 71 Aar gl., i Juli 1786. Enken Maren Pedersdatter giftede sig med

9) Niels Hansen Krog (f. i Haagerup). Han gav 1787 80 Rdl i Fæste. Aaret efter afbrændte Gaarden; derefter blev den udflyttet med Arvefæste og et Tilliggende af $52\frac{1}{2}$ Td. Ud. Niels Krog og Hustru døde begge i Aaret 1821, uden Børn, efter at de i Aaret 1809 havde afstaaet Gaarden til deres Plejesøn

10) Hans Pedersen (f i Fleninge 1780), Søn af Skræder Peder Madsen. Hans P. Krog og Hustru Maren Pedersdatter døde ligesom hans Plejeforældre saa Uger efter hinanden i Sommeren 1862; 8 Børn. Havde tidligere under 12te September 1854 afstaaet Gaarden til deres ældste Søn

11) Niels Herman Hansen Krog, som døde den 16de September 1889. Hans ældste Søn

12) Hans Peter Nielsen Krog modtog Gaarden ved Skjøde af 23de Maj 1889.

Nr. 37. Søilde.

Denne Gaard — den nordligste i Byen — skal efter Sagnet have været Sognets gamle Præstegaard, hvorom dog intet Nærmere vides. Kirken blev tilligemed Haagerup og Krarup Kirker betjent af Munkene fra Holmekloster, og saaledes har der næppe været Præstegaard før Reformationen i nogen af disse Byer. Gaarden har i ældre Tider, mulig 1623 været ødelagt af Ildbrand og atter opført paa samme Sted; dog blev en Del af Stuehuset staaende, og her er senere funden et Stykke Tømmer over en tilmuret Dør til Haven, med Aarstallet 1441, malede Bægge og Vinduesrunder, men disse

Brydelse vare ikke sjeldne ved en almindelig Bondegaard før den ulykkelige Svenskekrig 1658.

Ved Udlægsforretningen efter Kaj Lykke blev Gaarden 1662 udlagt til Jens Lassen Dalum for 843 Rdl. (701 Rdl. for Jordstyd og 142 for Skovstyd af 52½ Svins Olden). Det var 55 Rdl. for hver Td. Hartk. Landstyd og 65 Rdl. for Skovstyd. 1690 styldattes den for 6 Tdr. 5 Skpr. „ Tdr. 1 Alb. Hartk. 1701 bestod Bygningen af 4 Længer, nemlig Stuehuset 14, Ladehuset 14, Fæhuset 6 og Borthuset 11 Fag. Besætningen var samtidig 6 Heste og 5 Røer. Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden en Tndlod paa 53½ Tdr. Td lig 25 Tdr. Td. bedste Jord.

Efter de ældste Jordebøger var Gaarden Nr. 1 i Byen. Heraf sees, at

1) Rasmus Nielsen boede her 1541 og 1568.

2) Hans Anudsen 1647 og mulig tidligere.

3) Christian Møller eller Christian Berider modtog Gaarden, fri for Hooning, 1659. Han havde tidligere et Bolsted i Nybo. Som Berider ved Kaj Lykkes Stutteri fik han en aarlig Løn af 100 Rdlr. Efter Kaj Lykkes Fald forlod Christian Berider Gaarden og flyttede til Spanget hvor han døde 1682. Hans Enke Kirstine Beriders boede der.

4) Rasmus Jensen fik senere Gaarden i Fæste. Han var død 1686, da hans Enke „Maren, fl. Rasmus Jensens“, var gift med

5) Peder Jørgensen, der havde Gaarden ene fra 1686 til 1712, da han lod sin Søn fæste den halve Gaard.

6) Rasmus Pedersen gav under 12te April nævnte Aar 50 Sldr. (33 Rdlr. 2 Mk.) i Tndfæstning af den halve Gaard, og da Faderen 1719 oplod ham den hele Gaard, gav

han ifølge Fæstebrev af 22de Juni atter 50 Sldr. Han fik en stor Eg til Bygningens Forbedring. Han var gift med Maren Peder@datter, som døde 1754. Deres Børn: Kasmus fik Klosterhuset i Fæste, Peder et Boelssted i Gjerup 1751, Maren en Gaard, Stenbo i Naby, og den yngste Søn

7) Niels Kasmusen, der ved Moderens Død var 27 Aar gl., fik under 26de Marts 1754 Gaarden i Fæste for 53 Rdlr. 2 Mk. og dertil at pleje, huse og forsørge sin gamle Fader hans Livstid og efter hans Død at give ham en sømmelig og hæderlig Jordefærd. Skiftet sluttes med en venlig Forening. Datteren, der var ugift, skulde have et hæderligt Bryllup, en Seng, en Kiste, en Ko m. m. Niels Kasmusen modtog 1788 Arvefæste paa Gaarden, var gift med Naboens Datter Malene Kasmus@datter. Han døde den 30te Marts 1798, 73 Aar gl., efter at have afstaaet Gaarden til sin Søn Niels Nielsen. Niels Kasmusens Enke, der næsten aldrig havde været syg, døde 80 Aar gl. den 6te September 1809. Datteren Maren var 1794 gift med Gmd. Jens H. Krogh i Ratterød.

8) Niels Nielsen var Sognefoged fra 1806—1828, Lægdsmand fra 1807 til 1828, Skole og Fattigforstander fra 1803 1824, hvilke Bestillinger han udførte med Duellighed og Trofast. Som et Hædersminde om Niels Nielsen bør bemærkes, at han i Aaret 1835 krænkede et Legat paa 250 Rdlr. til Træsto for fattige Børn. Han døde uden Børn den 28de Februar 1836, 73 Aar gl. Hans Enke, Anne Sofie Lars@datter, født i Brendelydinge, døde den 3die Juli 1845. Før sin Død havde Niels Nielsen afstaaet Gaarden til sin Søstersøn

9) Kasmus Jensen, f. i Ratterød, Skjøde

af 20de Oktober 1836, udstedt af Niels Nielsens Enke, Sognefoged fra 1849—1858. Indkjøbte en Parcel paa 6 Tdr. Ld. fra Flidsager 1858 for 1800 Rdlr. Døde den 14de Oktober 1882, 80 Aar gl.

10) Niels Rasmussen Søtilde. Modtog Gaarden ved sin Faders Skjøde af 20de Oktober 1869.

Nr. 38. Damsbo.

Var før Dmdeelingen ved 1750 en af Byens tre Halvgaarde og laa før Branden 1788 i Søstøstens sydoftlige Hjørne ved Gadenes vestre Side. Ved Udlægsforretningen efter Kaj Lykke blev den regnet for 380 Rdlr., 303 for Jordskyld og 71 Rdlr. Skovskyld, hvori Joh. Sørensen i Kjøbenhavn fik Udlæg for 374 Rdlr. 1690 skuldfattes denne Halvgaard, som da var øde, for 3 Tdr. 7 Skpr. 1 Fdk. 1 Alb. Htk. 1701 angives Gaardens Bygninger at bestaa af 3 Længer: Stuehuset i Syd 15 Fag, Vestre Hus 23 og Østre 22 Fag. Ved Udstiftningen tilfaldt denne Gaard ved Lodkastning en Jordlod paa 52½ Td. Ld. regnet = 25½ Td. Ld. bedste Jord. Den afbrændte Gaard blev derfor opført paa Gadenes modsatte Side ved Byens Gadedam, hvorfor den fik Navn af Damsbo. Af dens Beboere vides:

- 1) Hans Nielsen 1541.
- 2) Rasmus Jørgensen 1646.
- 3) Jørgen Jørgensen 1661 og rimeligvis nogle Aar tidligere, da
- 4) Jørgen Sørensen sad for Gaarden 1662 og endnu 1664, men nogle Aar senere havde
- 5) Rasmus Hansen faaet den, og da Misvæxt og andet Uheld faldt paa; overlod han

den ene Halvdel af Gaardens Bygning og Grund til

6) Mads Andersen fra Gjerup. Men 1680 toges Syn over Gaarden. Paa Sidstnævntes Gaardpart manglede Lægter, Loft og Tag over 3 Fag Stuehus; dertil 8 Fag, som Intet duede til. Brøstfældighed paa denne Gaardspart regnedes for 20 Rdlr. og paa Rasmus Hansens Part, der var noget mindre i Bygning, regnedes Brøstfældigheden for 8 Rdlr. 4 Mk. De bleve Begge dømt'e for Gaardsfald og Restance til at ryddeliggjøre Gaarden. Nidefoged Jørgen Svendsen i Nabo havde netop en Mand, som han undte en flet og øde Gaard, og det var Hans Nielsen Møller, som 1679 havde taget en Ko til sig med Herstabet's Brænde paa. For at undgaa Galgen lovede han at antage en Gaard paa Baroniet. Da Rasmus Hansen og Mads Andersen nu maatte vige deres Gaard maatte

7) Hans Nielsen Møller tage imod den, med de i høj Grad flette Bygninger. Det gik heller ikke for ham. 1681 toges atter Syn paa Gaarden, da det ene Hus var falden ned. Han blev dømt for sin Gaards Forfiddelse til Kongens Arbejde paa Bremerholm. Gaarden laa derefter øde indtil henved 1708, da

8) Jesper Pedersen fik den i Fæste. Han var gift med Maren Rasmusdatter og efterlod ved sin Død 1718 2 Sønner, Rasmus og Peder, og 1 Datter, Johanne, gift med Gmd. Niels Mikkelsen, Haagerup. Enken giftede sig f. U. med

9) Rasmus Mikkelsen (f. i Haagerup), der ifølge Fæstebrev af 3die Novbr. 1718 gav 30 Rdlr. i Fæste og en Arv til hver af de 3 Børn af 3 Rdlr. 2 Mk. efter deres Fader. Og da Moderen døde 1728, gav Rasm. Mikkelsen

Børnene den samme Arv paany, skjønt Forbringerne i Boet oversteg dets Værdi. Rasm. Mikkelsen giftede sig paany og blev derved Fader til 2 Døttre, der begge bleve Gaardfoner i Fleninge. Malene, gift med Niels Rasmussen, og Kirsten, gift med

10) Johan Knudsen, f. i Sølobjerg. Ifølge Fæstebrev af 28de December 1758 gav han 46 Rdl. 4 Mk. i Indfæstning for Gaarden, der nu var gjort lige med de andre Gaarde i Byen. Joh. Knudsen skulde isøvrigt forsørge sine Svigerforældre deres Livstid. Han havde 3 Sønner: Knud, der fik Indigegn, Niels Stemand og Rasmus, der senere modtog Gaarden. I Boet, der vurderedes til 271 Rdl. var 10 Heste og 1 Føl, de bedste til 14—15 Rdl., 7 Køer og 3 Kalve (den bedste Kø til 10 Rdl.). Der blev en Arv af 22 Rdl. 3 Mk. til hver af Sønnerne. Enken giftede sig med

11) Anders Jørgensen, født i Haagerup, som 1779 gav 100 Rdl. i Fæste og modtog Arvefæste paa den nye Gaard i 1783. Han døde 1803, efter at Gaarden ifølge Afstaaelsesforening af 8de Marts 1801 var overdraget til Stedsønnen

12) Rasmus Johansen, gift 1799 med Karen Hansdatter af (Hædersdal), Haagerup. 3 Sønner: Johan (Damsbo), Hans (Gladbo 2), Anders Naby og 2 Døttre: (Kirsten Gladbo og Anne (Kloverpris). Rasmus Johansen døde den 17de September 1846, 80 Aar gl. Hans Enke 1861, efter at han under 7de December 1835 havde afstaaet

13) Johan Rasmussen, deres ældste Søn, Gaarden. Han døde den 4de Januar 1875, 74 Aar gl. 2 Sønner.

14) Hans Johansen modtog Gaarden ved sine Forældres Afstaaelse af 21de Januar 1865.

Nr. 39. Gladbo.

De to Halvgaarde, der nu føre dette Navn, vare oprindelig ogsaa to Halvgaarde, indtil de bleve forenede til en hel Gaard i Aaret 1736. Ved Udskiftningen blev der tildelt Gaarden en Jordlod paa $52\frac{1}{4}$ Td. Ld. = $22\frac{6}{4}$ Tdr. Ld. bedste Jord. 1799 blev Gaarden atter delt, saaledes at den vestlige Del med Tostejorden og de gamle Bygninger blev Hovedparcellen og den østlige Lod med det ny Sted som en Afbygger-Parcel

I. Vester-Gladbo,

en Halvgaard i Byen, der ved Udlægsforretningen efter Kaj Lykke blev regnet for 372 Rdl. 2 Ort 3 Sk., og Gaardens Oldenslov $26\frac{1}{2}$ Svins Olden = 71 Rdl. 9 Sk., hvoraf Otto Hej fik udlagt en Andel af 140 Rdl. 1701 var Gaardens Bygninger 4 Længder: Stuehuset 12, Porthuset 4, Lade- og Fæhuset hver 16 Fag. Besætningen var 4 Heste og 3 Røer. Gaarden var 1540 beboet af:

1) Hans Jensen. 100 Aar senere af
2) Peder Møller, der sad som Jæster her 1645

3) Niels Hansen afgik efter Svenskernes første Plyndring 1658, hvorefter

4) Mads Hansen s. A. havde faaet Fæste paa Gaarden. Han døde 1687 og Enken afstod den 1690 til Sønnen

5) Kasmus Madsen. Han var Gaardmand i 40 Aar og døde 1729. Ved Skiftet imellem Enken Kirsten Pedersdatter og de 3 Sønner var hele Boets Værdi, deri indbefattet 6—7 Heste og 7 Kvæghoveder kun regnet for

68 Rdl., medens Fordringer og Gjæld var 100 Rdl. mere. Da den ældste Søn Mads var bosat i Gjerup, overtog den næstældste

6) Niels Rasmussen Faderens Gaard. Han gav ifølge Fæstebrev af 24de Marts 1730 24 Rdl. i Fæste og modtog atter under 27de Februar 1736 Grunden til den anden Halvgaard, som Frederik Christensen af Armod maatte fratæde. Han fik baade Besætning og Indbo, samt 14 Fag Hus flyttet og frit opsat ved sin egen Gaard uden nogen Indfæstning eller Betaling. I en halv Snes Aar gif det godt, men saa indtraf det ene Uheld værre end det andet. Kvægsygen 1746 levnede kun en Ko, men Ilden, der den 20de Maj 1747 fortærede Gaarden, levnede Intet. Han maatte selv med Kone og 5 smaa Børn flygte ud af Ilden. Han døde i Fattigdom 1772, men flere af Børnene fik senere Gaarde i Sognet.

7) Poul Larsen havde siden den ny opførte Gaard, men kun nogle faa Aar, da hans Svigersøn

8) Lars Rasmussen, gift med Maren Poulsdtr., allerede havde den 1752. Han døde 1756 og efterlod 2 Børn. Enken gistede sig med

9) Peder Mortensen (f. i Gjerup), der ifølge Fæstebrev af 12te September 1756, paa Grund af Boets og Besætningens slette Tilstand kun gav 30 Rdl. i Indfæstning, men det ene Uheld rakte det anden Haanden, saa han „formedelst Sygdom og Strøbelighed“ maatte frasige sig Gaarden i Foraaret 1771. Der blev reserveret ham og Familie Husly og en tarvelig Afstægt i Gaarden, hvor han døde af en ulægelig Sygdom i September 1807. Han havde været 2 Gange gift og Fader til 6 Børn.

Efter Peder Mortensens Fratrædelse lyffedes det først efter $\frac{1}{2}$ Aars Forløb at faae en ny Fæster til Gaarden, idet.

10) Rasmus Rasmussen fra Nybølle ifølge Fæstebrev af 6te Februar 1772 kun skulde betale Gjelden med 58 Rdl., men Uheld fulgte paa Uheld, ogsaa for ham, saa han maatte frasige sig Gaarden og tog til Takke med et af de fra Nybo udflyttede ved Spanget opførte nye Huse. hvor han under Navn af Rasmus Nymand boede til sin Død. En Datter gift med Gmd. H. Banke Fagsted.

11) Falk Poulsen fra Sallinge (født i N. Broby) modtog saa Gaarden ifølge Fæstebrev af 16de April 1787 med Besætning og Inventar uden Indfæstning. Han modtog Arvesæste 1788, men det gif ikke ham bedre end de foregaaende Fæstere, og han søgte atter at slippe løs, og da en afsluttet Handel om Gaarden med Rasmus Bildthugger i Faaborg i Foraaet 1799 atter gif tilbage, overdrog Falk Poulsen den til Brevens for 426 Rdl., hvoraf dog 76 Rdl. var borisfyldig Gjæld.

12) Brev Reventlow overdrog saa Gaarden til sin tidligere Staldkarl — senere Bægter

13) Morten Pedersen, der boede i Gjerup, Søn af Gaardens tidligere Fæster (Nr. 9); han folgte den østlige Halvdel, med Gaardens søndre Huslængde til Christen Olsen for 200 Rdl., og 1804 den halve Moselod til Yndigegn for 125 Rdl. Morten Pedersen var gift med Karen Jørgensdtr., Datter af Gaardmand Jørgen Rasmussen, Fleninge. Af deres 4 Børn var den ældste Jørgen M. i omtr. 50 Aar Skolelærer i B. Naby og Ditlev Lærer i Hjerteminde. Ved Skjøde af 30te Marts 1831 blev Stedet overdraget Sønnen

14) Hans Mortensen. Morten Pedersen

døde den 10de Decbr. 1841, 76 Aar gl. Hans Mortensen overdrog igjen Stedet til den ældste Søn

15) Morten Hansen ved Skjøde af 26de Septbr. 1865. Hans Mortensen døde 69 Aar gl. den 8de Septbr. 1871.

II. Øster Gladbø.

Har som en selvstændig Bolig en dobbelt Historie. Først indtil 1736 som en Halvgaard i Byen og siden fra 1799 som Afbyggersted paa Marken. Den gamle Halvgaard som før 1736 laa nord for Vester Gladbøs Have, blev ved Udlægsforretningen efter Kaj Lykke 1662 regnet for 303 Rdlr. 3 Ort 3½ Sk. og den dertil hørende Oldeskov til 71 Rdl. 9 Sk., for hvilken Sum Gaarden udlagdes til Jens Lassen. 1690 skuldsattes den for 3 Tdr. 5 Skpr. 2 Tdr. 1 Alb. Htk.

1) Hans Nielsen boede her 1647, senere havde

2) Hans Andersen Gaarden i Fæste; men 1656 laa den øde, og Husbonden lod den drive og besaa, indtil

3) Laurids Jørgensen 1657 (f. i Nørre Brobo) fik den i Fæste for 13 Sldlr. Men inden 1687 havde

4) Hans Hansen faaet den. Hans var gift med Alhed Poulsdtr., en Søsterdtr. af Sara Hansdtr. Stage i Alsted Præstegaard. Gaardens Bygninger, Stuehuset 11 og Ladehuset 16 Fag, vare meget usle. Besætningen var 4 Heste og 2 Køer. Han afgik 1709 og Svigersønnen

5) Peder Madsen, var gift med Sara Hansdtr., modtog Gaarden. Af hans 3 Børn blev den ældste Søn Hans P. Gmd. i Fleninge. Han døde 1719 og efterlod et ringe Bo, vurderet til 86 Rdlr., medens Fordringerne løb

op til 123 Rdlr. Enken, der var en Datterdatter af Hans Hansen Stage, der døde som Præst i Haagerup omtr. 1606, giftede sig med

6) Steffen Rasmussen (f. i Gjerup), der allerede 1714 havde fæstet sin Faders Gaard i Gjerup uden at faae Indfæstningen 16 Rdlr. betalt. I Fleninge gif det ham ikke bedre. Han blev 1721 tiltalt fordi han lod Gaardens Bygninger forfalde, og da han ikke kunde klare for sig, kom han og Familien af Gaarden og fik senere et Hus i Gjerup, hvor Sara Hansdtr. døde i Foraaret 1729. Hun efterlod 3 Børn af første og 3 af andet Ægte-
skab.

7) Peder Rasmussen (den yngre) havde allerede 1722 Gaarden i Fæste. I hans Tid bleve de gamle Bygninger erstattede af nye. Han døde 1731, og ifølge Skifte af 12te Maj f. A. var Boets Værdi 49 Rdlr. men For-
dringerne 63 Rdlr. Han efterlod en Enke Anne Pederdtr. og 3 Pigebørn.

8) Frederik Christensen fik derefter Gaarden i Fæste; han havde vel ægtet Enken; men 1736 maatte „formedelst Armod fragaa“, hvorefter dens Forder inddroges under den anden Nabogaard, som Niels Rasmussen havde i Fæste. Fred. Christensen fik senere et Hus i Gjerup fri for Afgift, da hans Kone havde været Amme for Herstabet.

I den nedlagte Gaards Sted oprettedes af de 8 Fag Stuehus et Gadehus, som under 28de April 1736 overlodes Niels Jensen (f. i Fleninge) for 10 Rdlr. i Indfæstning. Han afstod samme 1750 til Jørgen Nielsen, Hjul-
mand (f. i B. Naby), der gav 12 Rdlr. i Fæste. Ved Udskiftningen blev Huset nedbrudt, og Jørgen Nielsens fik et af de ny i Sømarken opførte Huse (Theben).

Som foran bemærket blev Gaarden Gladbo af dens første Arvesøster Falk Poulsen atter overdraget Herflabet 1799, og den østlige Halvdel af Byjorden med $\frac{1}{3}$ Rettighed i Tørv og Skov solgt til

1) Christen Olsen for 200 Rdlr. Han modtog en Huslænge af Gaardens Bygning, men fik ikke engang Stuehuset fuldført, før han maatte stille Stedet til Auktion i Maret 1803. Det blev da solgt til Træslomand

2) Jens Bøg fra Lybdinggaard for 320 Rdlr. Alle Omkostninger iberegne omtr. 400 Rdlr. Han fuldførte Bygningerne og og levede her til Død. Ved Afstaaelses-Forrenting af 1ste September 1838 overdrog han det til sin Svigersøn:

3) Hans Rasmussen (f. i Fleninge), der 1829 var gift med Datteren Karen. En anden Datter Maren, gift med Gmnd. Christen Rasmussen, Grønderup, en 3die med Gmnd. Hans Knudsen, Bjærup, og den 4de i B. Naby. Jens Bøg døde først den 25de Januar 1849, 85 Aar al.

Hans Rasmussen døde i Juli 1863 efter at have afstaaet Stedet til sin Svigersøn

4) Kristen Hansen (f. i Haagerup) ved Skjøde af 24de April 1865. Hans Søn

5) Hans Kristensen er Stedets nuværende Ejer.

Nr. 40. Glidsager

laa indtil 1853 paa sin gamle Plads ved Byens Gade, syd for Gladbo, og var før Omdelingen ved 1750 en af de fem større Gaarde der i Byen. Den var 1661 bleven udlagt til Jens Lassen, Dalum, for 843 Rdl. (701 for Jordskyld og 142 for Skovskyld; 52 Svins Olden). 1690 skyldattes Gaarden for 6 Tdr.

5 Stp. 2 Fdk. „ Alb. Hrtk. Dens Bygninger opgives 1701 til 4 Længer: Stuehuset 21, Ladehuset 20, Fæhuset 16 og Borthuset 11 Fag, samt et mindre Hus paa 4 Fag. Besætningen var samtidig 6 Heste og 4 Røer. Ved Udskiftningen 1688 blev der tildelt Gaarden en Indlod paa 53 Tdr. Land taxeret = $16\frac{8}{4}$ Tdr. Land bedste Jord. Af dens Beboere mindes vi:

1) Rasmus Pedersen havde Gaarden 1647 og endnu 1664.

2) Rasmus Hansen havde den 1679 i Forening med

3) Mads Pedersen, som baade 1688, som 1701 og endnu 1710 sad ene for den. Men inden 1713 havde Mads Pedersen overdraget Gaarden til sin Søn

4) Hans Madsen, der levede her i forholdsvis gode Omstændigheder indtil 1737, da han afgik ved Døden. Ved det den 17de Aug. f. A. afholdte Skifte imellem Enken, Abbelone Rasmusdtr., og de 2 Børn: en Søn Mads, 16 Aar (fik senere en Gaard Stenbo i Naby) og en Datter, der havde en Gaard i Soaninge, sees det, at alt stod vel til. Datteren var vel udstyret, og Sønnen fik 40 Rdlr. og en forsvarlig Seng. Enken giftede sig derefter med

5) Peder Larsen (f. i Fisserup). Han gav iølge Fæstebrev af 3die Septbr. 1737 en Indfæstning af 105 Eldr. Ved Skifte 1753 efter Konens Død, faldt der atter en god Arv til hendes Børn. Sønnen skulde have en Plag og en Avie og Datteren Mcdrens Løj, 1 Kiste m. m. I andet Egteskab med Anne Andersdatter (Kavn) af Haagerup blev Peder Larsen Fader til 4 Børn. Han døde den 1ste Decbr. 1783. Af Skiftet sees det, at Bygningerne vare meget simple, medens Besætningen var

noget bedre. Der var 5 forte og 1 graa Ko, 3 Kalve, 8 Heste og 1 Føl af hvilke den bedste var 16 Rdlr. værd. Da Fordringerne i Boet var større end Enken kunde indlade sig paa, overlod hun Gaarden til sin Søn

6) Lars Pedersen, der 1786 gav 40 Rdlr. i Indfæstning og 1788 modtog Arvesætte, men døde allerede det følgende Foraar (5te Marts 1789) 32 Aar gl. Han efterlod en Enke, Karen Andersdtr. fra Lydinggaard, og 2 smaa Sønner. Et Par Aar senere giftede Enken sig med sin Nolskarl

7) Jørgen Jørgensen (f. i Dirnisse), til hvem Gaarden overdroges ved Skjøde af 13de Juni 1792, imedens den ældste Søn blev reserveret sin Arveret til Gaarden i Henhold til Arvesætteskjødernes Bestemmelse. Saaledes modtog

8) Peder Larsen Skøde paa Gaarden under 8 Januar 1813. Hans Broder Anders døde som Husmand i Hundtofte, og Hans Forældre fik Aftægt og Husværelse i Gaarden; men da Konen døde flyttede Jørgen J. til Hundtofte, hvor han døde hos sin Stedsøn. Peder Larsen døde den 18de Marts 1830 kun 42 Aar, (1 Søn) Enken Marie Knudsdtr. (Bonde) af Gjerup giftede sig senere med

9) Jakob Kristensen (f. i Sallinge), til hvem Gaardens Bestyrelse overdroges paa samme Maade som 1792. Men da Sønnen Lars Pedersen, som Gaardens Arving døde under Felttoget 1848 i Svendborg, hævdede Farbroderen Anders Larsen sin Arveret og efter Proces med Jakob Kristensen blev Gaarden solgt til Gjæstgiver

10) Martin Konradsen, Korinth, for 3000 Rdlr ved Skjøde af 4de April 1849. Jakob Kristensen tog Aftægt og frit Husly i

Gaarden. Han døde d. 15de Juli 1856, 61 Aar gl. Efter 3 Aars Forløb købte

11) Peder Johansen, Brygger i Faaborg (f. i Sarup Mølle), Flidagergaard paa Auktionen over Konradsens Ejendomme den 17de Juli 1852 for 3975 Rdlr. og folgte strax 6 Tdr. Land Eng og Stov til Jorv. Lorenzen for 1150 Rdlr. og opførte samme Sommer et nyt Stuehus, hvor Gaarden nu ligger. Næste Aar nedbrødes den gamle Gaard. Fra 1ste April 1856 til 1ste April 1857 havde han forpagtet Gaarden til

12) Anders Pedersen fra Rynkeby, men maatte atter selv overtage den.

Peder Johansen købte tillige Korinth Kro med c. 12 Tdr. Land og folgte 1858 omtr. 4 Tdr. Land af Gaardens Jorder til Knud Jakobsen for 1200 Rdlr., 6 Tdr. Land til Rasmus Jensen for 1800 Rdlr., 8 Tdr. Land til Jørgen Krogh for 2100 Rdlr., 9 Tdr. Land til Garver Ditmann for 1975 Rdlr. foruden nogle mindre Parceller, inden han 1861 folgte Korinth Kro med 9 Skpr. Land for 7000 Rdlr. til N. Larsen og samtidig den tilbageværende Del af Gaardens og Kroens Jorder for 6500 Rdlr. til

13) Hans Kristensen fra Brangstrup og rejste selv til Bendshusel i Jylland. Efter H. Kristensens Død den 4de Aug. 1887 (52 Aar gl.) folgte Enken Flidsagergaard til

14) Garvermester Ludv. Ditmann, Spanget, ved Skjøde den 21de Decbr. 1887.

41. Lykkevalg

laa indtil 1812 i det sydsøstlige Hjørne af Gaardens Gadetoft, hvor Stedet endnu er kjendeligt. Ved Udlægsforretningen efter Kaj Lykke 1662 vurderedes Gaarden for 843 Rdlr.

(701 for Jordstyld og 142 for Skovstyld), hvori Sofum Gersdorffs Arvinger fik Udlæg for 373 Rdlr. 1690 styldattes Gaarden for 7 Tdr. 2 Skpr. 2 Fdt. „ Alb. H:f. 1701 bestod Gaarden af 4 Længer: Stuehus 17, Ladehuset 19, Fæhuset 14 og Borthuset 14 Fag med en Besætning af 6 Heste og 4 Røer. Ved Udføistningen 1788 tildeltes Gaarden en Jordlod med Eng og Skov paa $54 \frac{3}{4}$ Tdr. Land regnet lig $25 \frac{1}{4}$ Td. Land bedste Jord.

Af Gaardens Beboere vides:

1) Thomas Pedersen 1541.

2) Rasmus Rasmussen Bonde levede her allerede før 1646 og endnu 1702, da han var 80 Aar gammel; men han havde nogle Aar forud afstaaet Gaarden til

3) Niels Hansen Bonde, der ligeledes opnaaede en høj Alder og levede i gode Omstændigheder. Han tog Aftægt 1743, imod 6 Tdr. Korn, et Svin, frit Græs og Foder til 1 Ko, 2 Faar og 1 Gaaß med Grøde og overdrog Gaarden til

4) Peder Andersen (f. i Hillerslev). Han gav f. A. 50 Rdlr. i Indfæstning og døde $81 \frac{1}{2}$ Aar gl. d. 28de April 1786. 3 Sønner og 1 Datter Marie, (gift til Agerpris). Han havde nogle Aar før sin Død afstaaet Gaarden til Sønnen

5) Anders Pedersen, der 1780 gav 60 Rdlr. i Indfæstning, modtog Arvefæste 1788. Da den største Del af den til Gaarden henlagte Jordlod var Udjord fra Gjerup tillod Greven ham at vælge den største og bedste Eng og Skovlod. Anders Pedersen døde den 22de Febr. 1807, 59 Aar gl. Under hans Sygdom havde han overdraget Gaarden til sin ældste Søn

6) Peder Andersen ved Skjøde af 22de

Novbr. 1866. De andre Sønner vare: Rasmus, fik Gaarden Godthaab. Jørgen, Romand i Jylland. Niels Kristian, Husmand og „flog Mand“.

Peder Andersen flyttede 1812 Gaarden fra Sjøtoften til sit nuværende Sted; 1830 byggede han Huset paa Englobden istedetfor Levningerne af det hidtil staaende gamle Stuehus i Sjøtofte. Ved Skjøde af 11te Juni 1850 overdrog han Gaarden til sin ældste Søn og døde den 30te November 1859, 81 Aar gl.

7) Anders Pedersen døde d. 19de Decbr. 1877, 68 Aar gl. Hans ældste Søn

8) Peter Andersen modtog Gaarden efter Faderens Død ved Skjøde af 14de Aug. 1885.

Fleninge Huse.

Ved Udskiftningen opførtes fire nye Huse i Sømarken, der tilsammen fik Navn af Søhusene. Af disse blev

Nr. 35 Atheen givet til Bolig og Brug for Peder Hansen, Murmester, der 1803 fik Fæste paa Huset. Efter hans Død fik Heinrich Drandmann 1823 Huset i Fæste; hans Svigersøn Rasmus Andersen 1848; og Søn Hans Henrik Rasmussen 1882.

Nr. 36 Sparta — sammenbygget med Nr. 35. Blev 1789 givet Rasmus Rasmussen, Smeder i Afstaaelse af Gaarden Skovlyst. Hans Søn Rasmus Rasmussen, Sømand; Plejesøn Niels Rasmussen 1842; Ejler Jakobsen 1848; Hans Nielsen 1870.

Nr. 37 Lacedomænen. Rasmus Mikkelsen fik dette Hus i Afstaaelse af en Gaard i Gjerup 1788; Peder Hansen 1802; Hans Henrik Jørgensen 1827; Hans Jensen, Tommermand, 1831; Ludvig Hansen, Skræder, 1865.

Nr. 38 Theben var før Branden 1834

sammenbygget med Nr. 37. Hjulmand Jørgen Nielsen, hvis Hus laa nord for Gaarden Gladbo fik dette Hus 1788 (han døde 1794). Hans Svigersøn Kristen Kochau indtil han 1844 afstod det til Søren Kristensen Rust. Hans Svigersøn Hans Pedersen fik 1870 Huset i Fæste.

Gjæstgivergaarden Korinth.

De fire, ved Udskiftningen afstufne Huslodder Nr. 39 Korinth, Nr. 40 Olymp, Nr. 41 Delph og Nr. 42 Troja bleve ikke bebyggede, men paa den første af de nævnte Huslodder opførtes en grundmuret Bygning bestemt til Opdragelse og Pensjonsanstalt; men da det lykkedes Greven at faa et Seminarium opført for kongelig Regning blev Opdragelsesanstalten sat i Forbindelse dermed, og den i Fleninge opførte Bygning blev kun en kort Tid anvendt til Seminarium, medens Bernstorfsminde stod under Bygning. Senere blev den anvendt til Spindestole, og da Grev Ludvig Reventlow var død, blev Bygningen med de 12 Tdr. Land solgt ved Auktion i Sommeren 1801 til Kjøbmand Simon Hempel Bloug, som erhvervede Bevilling paa at drive Bærtshus og Kro under Navn af Korinth, men folgte igjen Stedet ved Skjøde af 11te Decbr. 1803 til hans Bestyrer Peder Larsen, som var Kromand i over 30 Aar. Han folgte Kroen 1832 for 2700 Rdlr. til Martin Konradsen af Faaborg, medens Peder Kromand fæstede et Hus, Nr. 17 Moskow i Møllehaven, hvor han døde s. A. Da Konradsen i April 1852 opgav sit Bo til Skifterettens Behandling, kjøbte Kjøbmændene Jens Hansen og M. A. Meyer Kroen for 7200 Rdlr. paa Auktionen den 17de Juli s. A.; medens forhenværende Kjøbmand Joh.

Fred. Ferd. Både fra 19de Septbr. 1852 til 8de Februar 1855 havde Kroen i Forpagtning, da købte Svend Jørgen Svendsen af Kirkeby Kroen for 8500 Rdlr., og atter den 1ste Juli 1856 folgte han den for 10,000 Rdlr. til Ejeren af Flidsagergaarden, Peder Johansen, som bortforpagtede Kroen til C. Jakobsen af Rendsborg. Der i Foraaret 1857 rejste til Nykjøbing i Sjælland, hvorefter Peder Johansen selv overtog Kroen, som han med 9 Skpr. Land folgte for 7000 Rdlr. til Niels Larsen af Store Lyngby til 1ste Oktober 1860. Larsen folgte igjen Kroen til Kreaturhandler Reimers i Faaborg, som strax overdrog den til Torild Han.

Nr. 43 Syragosa. Ubebygget Jordlod, der fra først af var henlagt til Spanget Smedie, men senere blev drevet under en Lejlighed i det dertil stødende Familiehus Nr. 44 Rhodus (Sviben), der i en Række af Aar var beboet af Skovrider Thordsens Enke og efter hendes Død tilligemed Jordlobden Nr. 43 fæstet til Drejer Søren Kr. Sørensen.

Nr. 45 Itaka. Hans Kristoffersen, der før 1776 var Smed i Grønderup, fik s. A. et Boelsted (Brisholm i Gjerup, siden afstod han samme og levede af sit Haandværk, flyttede 1789 hertil med sin Smedie. Hans Kone Frederikke var Jordemoder og vedblev dermed, efter at Smeden 1793 var afgaaet ved Døden. Huset blev nu Jordemoderhus. Efter Frederikke Rasmusdr. som døde 1803, 51½ Aar al., kom Anne Marie Hansdr., gift med Jens Rasmussen, Bødler, og deres Datter Louise, gift med Garversvend Nielsen. 1870 blev Huset fæstet til Bødler Ludvig Bargmann.

Paa det Sted, hvor Trolleborg og Fleninge

Mark mødtes, der hvor Ledet nu forbinder Bygtemarkerne med hinanden laa før Udstiftningen Bygtehuset, der var opført ved den fra Trolleborg til Fleninge og Gjerup førende Vej omtrent 1750. Huset blev nedbrudt ved Udstiftningen, da Vejen nedlagdes. Den sidste Bygtemand Niels Rasmussen døde 1784.

Baardene i Gjerup By.

Nr. 42. Sobo

var en af de 5 Heigaarde, der 1662 hvede Landgilde af Bærði med 10 Tdr. 7 Skpr. $\frac{1}{2}$ Alb. Rug eller Byg og havde desuden Didenstov til 61 Svin, der svarede til 2 Tdr. 4 Skpr. 1 Fdk. 2 Alb., efter hvilken Tøyt Gaarden blev udlagt til Jens Lassen, Dalum, for 763 Rdlr. Ved Skjotsætningen 1688 nedfattes dens Jordstyd til 7 Tdr. 1 Skp. „ Fdk. 2 Alb., medens Skovstylden blev uforandret. 1701, da Gaarden var delt i to Halvgaarde var den ene Halvdel's Bygning 3 Længer: Stuehuset 14, Køhuset 6 og Borthuset 4 Fag, med en Besætning af 4 Heste, 3 Røer og dens Hartkorn 3 Tdr. 4 Skp. 2 Fdk. 1 Alb. Den anden Halvdel, hvoraf Bragegaard er dannet, havde 1701 kun 2 Længer: et Stuehus paa 7 og et langt Ladehus paa 17 Fag, med 4 Heste og 2 Røer og 3 Tdr. 4 Skp. 2 Fdk. 1 Alb. Hartk. Ved Omdelingen ved 1750 blev begge disse Halvgaarde gjort lige med de øvrige Gaarde i Byen. Ved Udstiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden Sobo en Jordlod paa $49\frac{5}{4}$ Tdr. Land = $20\frac{1}{4}$ Td. 2. bedste Jord.

1) Niels Hansen havde den hele Gaard 1647,
2) Anders Eriksen 1662, — overdrog den til sin Søn

3) Laurids Andersen, der blev dømt fra Gaarden 1679 for Gaardsald, hvorefter

4—5) Peder Madsen og Peder Rasmussen fik Gaarden i Forening. Peder Madsen havde endnu sin Halvdel 1710, hvorefter

6) Mads Rasmussen havde faaet den. Han døde 1722 og efterlod en ung Enke og 3 Børn (Rasmus 10, Ane 8 og Peder 4 Aar) af første Ægteskab og 1 Datter, $\frac{1}{2}$ Aar gl., af andet Ægteskab. Besætningen var 9 Røer og Ungkvæg og 7 Heste, den bedste til 8 Rdlr. Røerne vare sorte, den bedste til 6 Rdlr. Enken giftede sig efter Mads Rasmussens Død med

7) Jesper Madsen; han havde Gaarden til 1759.

8) Søren Hansen fik Fæstebrev 1760 og modtog Arvefæste 1788. Han afstod sin Gaard 1803 til sin Kones Brodersøn, som han fra 13 Uger af havde taget til sig ved Moderens Død. Søren Hansen var født i Grønderup og døde uden Børn den 8de Maj 1811 i en Alder af 88 Aar.

9) Kristoffer Larsen var født i det gamle Silkehus (Silkeborg kaldet) og modtog som alt bemærket Gaarden efter sin Plejefader ved Skjøde af 19de Marts 1803. Han døde den 29de Decbr. 1839, 74 Aar gl. (2 G. gift. 5 Børn). Enken forestod Gaarden for Sønnen,

10) Lars Kristoffersen, indtil han 1849 overtog den ifølge de i Skifteforeningen af 28de April 1841 trufne Bestemmelser. Han har i en lang Række af Aar været Sognefoged. Dbmd.

Nr. 43. Immerkjær

Iaa før Branden 1785 tilligemed Planteheld i Rasmus Bondes Toft bag Gjerup Skole. Det var 1662 en af de 5 Helgaarde, hvis Landgilde var over 10 Tdr. Gaarden blev s. A. udlagt til Fred. Günters Arvinger for

763 Rdlr. 1688 Skuldsattes den for 6 Tdr. 3 Skp. „ Fdt. 2 Alb. Hartk. og Skov til 61 Soins Olden = 2 Tdr. 4 Skp. 1 Fdt. 1 Alb. Stk. 1701 angives Gaardens Bygninger at bestaae af 3 Længer: Stuehuset 13, Ladehuset 17 og Porthuset 17 Fag med Besætning af 5 Heste og 3 Røer.

1785 (21de Maj) afbrændte Gaarden. Ilden kom fra Indsidder Peder Rasmusens Skorsten og fortærede tillige Lars Jørgensens Gaard. Hestene vare i Marken, men 6 Røer, 6 Ungkvæg, 6 Grise og 2 Lam og alt Indbo paa to Rister nær blev Ruernes Rov. Da Udskiftningen forestod, blev begge Gaardes Opførelse udsat, der blev kun oprejst nogle Skure af Elletræ til det nødvendige Husly for Heste og Kvæg. Da Udskiftningen forelaa, foretrak begge de brandlidte Gaardmænd istedetfor Gaardene at modtage hver et Hus med 3 Tdr. Land fri for Afgift, og de fik da de nyopførte Huse Dresden og Leipzig. Af den afbrændte Gaards Beboere kjende vi følgende:

- 1) Hans Pedersen 1547.
- 2) Hans Rasmussen døde 1661 og
- 3) Steffen Bernesen fra Haagerup fik Gaarden i Fæste for 3 Rdlr, men forlod den senere og fik en anden Gaard (Dannebo) der i Byen.
- 4) Anders Hansen havde igjen Gaarden 1672.
- 5) Hans Søn Rasmus Andersen havde Fæste paa Gaarden inden 1685, da der optoges Syn over den og
- 6) Mads Røjle blev dømt til at modtage den. Rasmus Andersens Navn findes i Matrillen 1688, hvilket ogsaa er rimeligt, da Mads Røjle var gift med Rasmus Andersens Datter og havde en Søn Rasmus Madsen.

7) Niels Bertelsen havde dog faaet Gaarden inden 1701, som han atter inden 1718 havde i Forening med sin Søn

8) Bertel Nielsen, hvis Kone Karen Rasmusdr. døde 1735 som Moder til 5 Børn: Rasmus 18, Maren 16, Dortha 6, Mads 4 og Hans $\frac{3}{4}$ Aar. Boets Gjæld oversteg Værdien med 3 Rdlr. I nyt Ægteskab blev Bertel Nielsen Fader til en Søn Konrad, der fik Lundshøj.

9) Rasmus Bertelsen havde Gaarden i Fæste ved Branden 1785, og det var ham der fik Huset Dresden. Hans Datter Karen g. med Peder Pedersen, Ladefoged, som modtog Huset 1809. Hans Søn Rasmus Pedersen fæstede Huset 1826, men døde ugift. Peder Ladefogeds Datter blev gift med Sognefoged Hans Larsen og hendes Datter igjen med Hørbereber Jens Pedersen, der omtrent 1847 opførte det nye Hus ved siden af det gamle, fik Fæstebrev 1848.

Den nyopførte Gaard har haft følgende Ejere:

10) Adam Møllmann, en Tjodster, der imidlertid aldrig naaede at faae Arvefæstet indløst. Først døde hans Kone Elisabeth Effer den 25de Marts 1789 og 1793 maatte han sælge Gaarden til

11) Rasmus Bildthugger i Faaborg for 2200 Rdlr. Han solgte den igjen under 1ste Februar 1796 til sin Svigermoder, Bræsteenke fra Soaninge,

12) Mad. Karen Clausen (Bildthugger) for 2010 Rdlr. og Forbehold af 6 Tdr. Land til Behyggelse; men under 20de Februar s. A. gaar Sønnen

13 Kristian Paulin Clausen ind paa Moderens Handel, men under 13de Januar

1797 sælger Mad. Clausen (paa egne og Sønnens Begne) atter Gaarden til

14) Peder Jakobsen Møller af Svendborg for 1600 Rdlr. Han folgte atter Gaarden under 11te Januar 1804 til

15) Niels Mathiesen. Han var født i Haastrup, afstod under 5te April 1825 Gaarden til sin Svigersøn Hans Knudsen (i. i Fieninge) og kjøbte siden Bernstorfsminde Seminariums Jorder med dertil hørende Bygning, hvor han døde den 19de November 1837, 77 Aar gl.

16) Hans Knudsen var 2 Gange gift og døde den 17de Marts 1843, hvorefter Gaarden bortforpagtedes til Gjestgiver

17) Martin Konradsen, Korinth, fra 1843—1851, da Hans Knudsens Datter ægtede

18) Lars Hansen af Haagerup (Skjøde af 17de Septbr. 1852.

Bildthuggerhuset.

1) Da Rasmus Bildthugger 1796 folgte Gaarden Immerkjær. forbeholdt han sig 6 Tdr. Ld., hvor han opførte nævnte Hus. Han forøgede denne Jordlod ved i Maret 1797 at købe 4 Tdr. Ld. af Gaarden Dannebo. Han folgte igjen Huset med de 10 Tdr. Land i Maret 1800 til

2) Møllersvend Hans Jakobsen for 991 Rdlr. Han folgte det igjen 1802 til

3) Niels Mathiesen for 800 Rdlr. Han folgte det igjen (Decbr. 1803) til

4) Rasmus Rasmussen fra Faaborg for 1200 Rdlr., men Rasm. Rasmussen folgte det igjen under 19de Januar 1806 til

5) Madam Rasmussen paa Nybøllegaard for 1450 Rdlr. Mad. Rasmussen folgte igjen Huset med 14 Tdr. Ld. til

6) Bispikør Sivertsen for 3000 Rdlr. under

23de April 1811. Fru Sivertsen har gjort sig bemærket ved den 1ste Juni 1814 at købe ind af et Binde i Niels Mathiesens Gaard og stjæle 1600 Rdlr. Denne Udfæed havde til Følge, at Bildthuggerhuset kom i

7) Grev Reventlows Eje, som han den 4de April 1815 lod stille til Auktion. Huset med 10 Tdr Ld blev solgt til

8) Niels Konradsen for 3010 Rdlr. Han folgte under 3die August 1820 Huset med 6 Tdr. Ld til

9) Garber Ludv. Ditmann for 800 Rdlr. Sedler ligesom Rjøbecen skulde opføre N Konradsen et nyt Hus paa de 4 Tdr. Ld. (Parcelen fra Dannebo), hvor han boede til sin Død 1872, 90 Aar gl., og Sønnen Konrad Nielsen efter ham.

10) Bildthuggerhuset kom 1822 atter i Grev Reventlows Eje og afgav Bolig for daværende Birkedommer Joh. Otto Holm, hvor han døde den 20de Maj 1830, 64 Aar gl.

11) Huset afgav nu Bolig for Dyrlæge Mads Schiøtte, som dog først 1851 modtog Stjøde. Efter hans Død den 23de September 1853 (49 Aar gl.) blev Huset overdraget

12) Enken Maren Schiøtte og efter hendes Død solgt til

13) Peter Jørgen Andersen 1868, som nogle Aar senere folgte det til

14) Carl Rasmussen Fik, der det følgende Aar 1874 folgte det til

15) Rasmus Pedersen. Han har ved Konrad Nielsens Død 1892 tilbagekjøbt den under Bildthuggerhuset forhen hørende Parcel af Dannebo.

Gjærup Smedie er opført paa en fra Gården 1805 solgt Parcel til Smed Rasmus Hansen for 430 Rdlr. Han fik 4 Fag af

Gaardens Stuehus med i Rjøbet. Smeden folgte i A. omtr. 3 Tdr. Ld. af Bagmosen for 250 Rdlr., hvilken Jordlod lagdes under Skolen. Efter Rasmus Hansens Død d. 12te Maj 1814 giftede Eaten sig med Frederik Delem, død den 20de Januar 1855, 65 Aar gl. Dennes Stedson, Hans Rasmussen (Søn af Rasm. Hansen), død den 25de Januar 1884, 73 Aar gl., hvis Søn, Rasmus Hansen, nu er Smed.

Nr. 44. Dannebo.

Var før Omdelingen ved 1750 kun en Halvgaard, der 1652 blev udlagt til Jens Lassen Dalum for 220 Rdlr. De 138 Rdlr. for Jordskyld og de 82 for Skovskyld (30 $\frac{1}{2}$ Svins Olden). Gaardens Jorder skuldiattes 1688 for 4 Tdr. „ Skor. 1 Tdr. 2 Alb. Hartk. Dens Bygning var 1701 kun 2 Længer: Stuehuset 17 og Ladehuset 10 Fag med en Besætning af 3 Heste og 1 Ko Ved Udskiftningen blev der tildelt Gaarden 5 $\frac{1}{2}$ Td Ld., regnet lig 20 $\frac{1}{7}$ Td. Land, bedste Jord. Her levede

- 1) Peder Jørgensen 1647,
- 2) Jørgen Madsen Smed 1661,
- 3) Steffen Bernefen, der først havde en anden Gaard (Timmerfjær), men fæstede denne inden 1670.

4) Rasmus Steffensen havde 1686 faaet Faderens Gaard i Fæste, ligesom han igjen 1714 fæstede den til sin Søn,

5) Steffen Rasmussen, og gav 6 Rdlr. 4 Mk i Indfæstning, men han blev der ikke længe. Han giftede sig 1719 med Peder Madsens Enke, Sara Hansdtr., i Fleninge og fik en Halvgård der i Byen, som han efter et Par Aars Forløb maatte forlade, da han ej kunde rede for sig. Han fik saa et Hus i Gjærup, hvor Sara døde 1729. Men Faderen maatte

atter overtage Gaarden, som han egentlig ikke havde afstaaet — kun opladt og fikret Eø nen, som derved blev fri for Soldat. Rasm. Stefensen havde Gaarden til 1735, og det er vistnok en anden af hans Sønner den

6) Hans Rasmussen, som senere havde Gaarden i Fæste, som var gift med Ingeborg Mogenædtr. og som døde 1766. 3 Børn: Kattrine, Mogens og Rasm. Hansen. Paa Grund af Fædøden afstod Enken Gaarden til

7) Peder Jørgensen, der ægtede Datteren. Han modtog Arvefæste 1788, men paa Grund af Bygningernes slette Tilstand frasagde han sig Gaarden 1792, imod at faae det Hus, hans Broder Lars Jørgensen havde beboet Grevnen kunde ikke give Sønnen Jørgen Pedersen 50 Rdl. i Kjøbesum, da han havde tilgode baade for Sædeforn og Kløverfrø. Grevnen lod Gaarden stille til Auktion den 1ste August 1792 og den blev

8) Niels Nielsen, Ladefoged, tilflaaet for 431 Rdl. Der tilstodes Kjøbereren i Bygningshjælp 60 Rdl. samt Sten og Tømmer til billig Pris. Gaarden laa før den Tid nede i Bagtoften og bestod af 8 Fag Stuehus med 9 Fag Fæhus = 17 Fag i Nord, en Vænge paa 8 Fag i Vest og en paa 9 Fag i Syd. Gaarden overdroges under 2den Oktober 1812 til

9) Hans Hansen Holm, der ægtede Datteren Kirsten Nielsdatter. Deres Søn

10) Niels Hansen Holm modtoa Gaarden ved Skjøde af 17de September 1852. Han folgte 1860 en Parcel til Hans Nielsen og senere en større til Andreas Hansen; folgte endelig den hele Gaard ved Skjøde af 16de December 1886 til

11) Mads Hansen.

Nr. 43. Sundshøj

ved Gårdens sydlige Side. Gården blev 1662 udlagt til Jens Lassen, Datum, for 232 Rdl. for Landgildekyld og 82 Rdl. for Skovkyld, ialt 314. 1688 skyldsat for 3 Tdr. 6 Skpr. 1701 bestod Gårdens Bygninger af 3 Længer: Stuehuset 10, Fæhuset 16, og Ladehuset 12 Fag, med en Besætning af 6 Heste og 4 Røer. Ved Udskiftningen 1788 blev Gården tildelt $51\frac{1}{4}$ Tdr. Ld. regnet lige med $20\frac{1}{4}$ Tdr. Ld. bedste Jord

1) Peder Møller havde Gården 1640. Han havde 1645 overladt den til

2) Bonde Nielsen, der var i Frands Lyf'es Tjeneste og fik et nyt Stuehus frit opført.

3) Peder Smed 1688. Overlod 1700 sin Søn

4) Mandrup Pedersen, Smed, Halvdelen af Gården, for hvilke han gav 20 Rdl. i Fæste, og atter 1715 den anden halve Del for 20 Rdl. Han var gift med Johanne Pedersdatter. Begge vare døde 1739. 4 Børn: Jens 27, Frederik 24 Aar, og Anne Kirstine, g. med Frederik Hansen, Gjærup, og Peder i Faldsled. Boets Værdi var 76, men Fordringerne 121 Rdl.; dog, der var 5 Heste og 7—8 Røer.

5) Jens Mandrupsen overtog Faderens Gaard og Forretning. Han var g. med Karen Nielsdatter. Han døde den 27de Februar 1773. 6 Børn: Mandrup 32, Niels 16, Anne 27, Birte 25, Karen 23 og Johanne 20 Aar. Enken overlod senere Gården til sin Svigersøn

6) Konrad Bertelsen, som modtog Arvefæste paa Gården 1788. Han døde som Aftægtsmand den 14de Marts 1835, 92 Aar gl. Hans Søn

7) Jens Konradsen modtog Gården ved Skjøde af 11te Marts 1812, afstod den igjen

til sin Søn Jens Jensen og døde som Aftægtsmand den 3die April 1859 (85 Aar).

8) Jens Jensen (Skjøde af 26de December 1836). Han døde den 16de November 1854, 47 Aar, hvorefter Gaarden paa Datterens Begne bortforpagtedes paa 7 Aar fra 1856 til 63 til

9) Peder Pedersen fra Haastrup for 225 Rdl. aarlig foruden Skatter. 1863 overdroges Gaarden til Jens Jensens Eviigersøn

10) Johan Rasmussen, Smedevind.

Nr. 46. Stenhegn.

Denne Gaard blev 1662 udlagt til Jens Larsen, Dalum, for 266 Rdl. og 1688 skyldsat for 4 Tdr. 3 Skpr. „, Fdr. 1 Alb. Hartk. Som Halvgaard havde den 1801 kun 2 Huslænger, et Stuehus paa 14 og et Ladehus paa 27 Fag med en Besætning af 4 Heste og 2 Røer. Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden 50 Tdr. Ld., regnet lige med $19\frac{9}{14}$ Tdr. Ld. bedste Jord. Af dens Beboere vides:

1) Peder Andersen 1646

2) Peder Mikkelsen 1661.

3) Jens Jørgensen 1683.

4) Jørgen Jørgensen 1688.

5) Anders Andersen 1701.

6) Jesper Andersen. 1702 havde han modtaget Gaarden. Han døde 1729, efterlod en Enke, Dorte Jørgensdatter, og 2 Døttre: Maren 27 og Johanne 18 Aar. Skjønt Ladehusene nu foruden den lange Længe Nord i Gaarden nu var forøget med et Hus i Vest paa 10 Fag vare dog alle Huse forfaldne paa Tag og Fag. Boets Værdi var kun 90 Rdl. mod Fordringer paa 160 Rdl. Efter Jesper Andersens Død gistebe Enken sig med

7) Kristen Thomsen. Hun døde 1743, og hendes Halvbroder, Ole Nielsen, Berider i

Gaagerup, var hendes Arving. Kristen Thom-
sen giftede sig anden Gang og efterlod ved sin
Død 1776 2 Børn, en Søn og en Datter.
Sønnen

8) Niels Kristensen havde fæstet
Gaarden 1772, hvorved han havde paataget sig
at underholde sine gamle Forældre og give sin
Søster Dorthé en Seng og en Kiste. Han døde
1782, og Enken giftede sig med

9) Jørgen Rasmussen, som døde under
Udskiftningstiden, hvorefter hans Enke

10) Anne Marie Nielsdatter modtog
Arvfæste 1788. Hun giftede sig den 9de No-
vember 1795 med

11) Rasmus Rasmussen, som med fælles
Samtykke afstod Gaarden i Foraaret 1811 til
Anne Mariens ældste Søn

12) Niels Nielsen, medens de forbeholdt
dem det gamle Hus ved Gaden med 3 Tdr.
Land, ligesom en anden Søn, Kristen Nielsen,
fik opbygget et nyt Hus paa 10 Fag, der 1837
overdroges til Sønnen, Rasmus Kristensen —
senere solgt til Hans Andersen og nu i Jens
Olfens Eje. Niels Nielsen overdrog 1836
Gaarden til Sønnen

13) Konrad Nielsen, der igjen afstod den
til sin ældste Søn 1877 og døde den 23de Fe-
bruar 1883 (72 Aar gl.).

14) Niels Konradsen (Stjøde af 9de De-
cember 1877).

Nr. 47. Bøndero

var i ældre Tider den største Gaard i Byen.
Efter den gamle Tagt ydede man heraf dobbelt
saa meget Landgilde, som af de andre hele
Gaarde i Gjerup, idet der af denne Gaard
maatte ydes Landgilde af lige Værdi med 15½
Tdr. Rug eller Byg og desforuden havde den

Stod til 73 Svins Olden regnet lige med 3 Tdr. 1 Fdkr. 1 Alb. haardt Korn. Efter denne Tøxt blev den 1662 udlagt til Kornelius Verche for 1128 Rdr. Ved Landgildestjaldsætningen 1663 nedsatte dens Hartkorn til 11 Tdr. 3 Skpr. 2 Fdkr. 1½ Alb. og ved Stjaldsætningen 1688 yderligere til 7 Tdr. 3 Skpr. 1 Fdkr. 1 Alb. Gaardens Bygninger bestod 1701 af 3 Længer: Stuehuset 20 Fag med Korstue, Ladehuset 24 og Fæhuset 21. Besætningen var 6 Heite, 4 Røer og 2 Ungkvæg. Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden 50 Tdr. Land regnet lige med 17, $\frac{5}{4}$ Tdr. Land bedste Jord. Af dens Beboere vides:

- 1) Peder Hansen 1541.
- 2) Anders Petersen 1647.
- 3) Jeppe Hansen 1661, døde 1684 og Enken gittede sig med
- 4) Jørgen Jørgensen. Heved 1715 er han afløst af en Søn eller Svigersøn af samme Navn,

5) Jørgen Jørgensen, der var to Gange gift. Med den første Kone, hvis Navn er ubekendt, havde han 2 Døttre, den ene blev 1735 gift med Bertel Nielsen og den anden var gift med Kristen Thomsen, begge i Gjerup. 1718 blev han gift anden Gang med Karen Jørgensdatter, med hvem han havde 3 Børn: Jørgen, Hans og Karen (den ældste f. 1719). Jørgen Jørgensen døde 1736 og Enken gittede sig med

6) Rasmus Nielsen, der lovede at give hver af Børnene en Kvie, eller 4 Rdr. Konen (Karen Jørgensdtr.) døde 1751 uden at efterlade flere Børn end de ovenfor nævnte.

7) Mads Rasmussen Bonde havde Gaarden 1772 og modtog Arvesætte 1788. Han døde den 27de Juni 1803, 71 Aar gl. Han havde paa sit Dødsleje afstaaet Gaarden til

8) Anud Hansen, født i Brendelydinge. Han blev ihjelfjært paa Landevejen fra Faaborg den 17de Maj 1826, 72 Aar gl. 2 Sønner, 1 Datter. Hans Søn:

9) Mads Anudsen Bonde, havde under 9de Juni 1826 modtaget Gaarden. Han var 2 Gange gift og døde den 20de Oktober 1857 68 Aar gl. Hans Søn igjen

10) Anud Madsen Bonde modtog den ved Skjøde af 31te Decbr. 1853. Efter hans Død den 20de Juli 1880 blev Gaarden 1884 tilskjødet Sønnen

11) Mads Anudsen Bonde, under hvis Amyndighed den bortforpagtedes til Niels Konradsen (Stenhegn). Han folgte Gaarden i Foraaret 1893 til

12) Karl Hansen (f. i Spanget) for 19000 Kroner.

Nr. 48. Vragegaard

er oprindelig opstaaet som en Halogaard af Gaarden Søbo, der henved 1700 blev delt. Dens Bygning var 1701 kun 7 Fag Stuehus og 17 Fag Lidehus med Hartkorn 3 Tdr. 4 Skpr. 2 Tdr. 1 Alb. Ved Udskiftningen, da Gaarden bestemt til Udskiftning laa Sydvest for Lundhøj, blev den tildelt en Udlod paa $52\frac{1}{2}$ Tdr. Land, regnet lige med $12\frac{1}{2}$ Tdr. Land bedste Jord, men braget af den daværende Fæster. Som den ellefte Gaard i Byen er

1) Peder Rasmussen, der levede 1690, rimeliavis dens første Fæstebonde.

2) Rasmus Thomsen havde den 1701.

3) Jens Hansen 1718. Hans Kone Maren Jensdtr. døde 1735. 3 Børn: Morten 21, Hans 16 og Jens 14 Aar gl. 3 Boet 6 Heste, 1 Ko og 4 Kvier. Hele Boets Værdi 45 og

Fordringerne 50 Rdlr. Bygningerne vare kun brøstfældige for 4 Rdlr.

4) Frederik gift med Anne Madsdatter. en Søster til Gmd. Hans Madsen, Haagerup. Børn: 1) Anne Kirstine, 2) Peder, 3) Mads og 4) Jørgen. Ved Frederiks Død gistede Enten sig med

5) Rasmus Mikkelsen. Hun døde 1766 og hendes Børn skulde have følgende Arv: Datteren 1 Seng, 1 Kiste og et Bryllup paa 5 Sneise Folk. Sønnerne hv. r en Egeliste, et Skab og 10 Rdlr. Rasm. Mikkelsen blev gift paany, og hans anden Kone Anne Larsdatter døde 1772. 1 Søn Hans, 3 Aar gl. Bygningerne nogenlunde gode. Til Deling 12 Rdlr. Ved Udskiftningen frattraadte han Gaarden og fik et Hus i Fleninge (Vac:dæmönien), fri for Afgift.

Bragegaard blev derefter delt i to Halvgaarde og opførte efter den daværende sundeste Bygningsmaade, en eneste lang Huslænge.

Den nordlige Del

blev overdraget til Jens Jørgensen Rryhl, f. paa Als. Han var 2 Gange gift og efterlod kun 1 Søn, da han døde den 29de Juni 1831, 83 Aar gl. Sønnen

2) Hans Kristian Jensen Rryhl havde allerede under 2den Febr. 1829 modtaget Stedet. som han folgte ved Skjøde af 15de Juni 1861 til

3) Jens Pedersen fra Svaninge. Han har opført nye Bygninger.

Den sydlige Del

fik Kristen Kristensen Raa, f. paa Als 1742 Afstod Stedet til Sønnen 1796 (fik først Skjøde 1811) og døde den 19de Februar 1806. Hans Enke Marie Dorthé Kristens-

datter døde den 17de Maj 1826, 95 Aar gl. Hun var født i Angel. 2 Børn. Sønnen

2) Kristen Kristensen Raa var gift med Else Katrine Hansdatter, som døde den 24de Juni 1826, 65 Aar gl. Kristen Raa afstod under 30te Juni s. A. Stedet til

3) Sønnen Kristen Kristensen Raa, gift med Frederikke Frederiksdatter. Gl. Kristen Raa døde som Aftægtsmand, 85 Aar gl., 1855. Efter den yngre Kirsten Raas Død overdrog Enken under 30te Juni 1868 Stedet til Sønnen

4) Jens Kristensen, der 1873 atter folgte det til

5) Jens Ditlev Pedersen.

Nr. 49. Planteheld

Udflyttergaard, der før Branden 1785 laa sammen med Immerfjær bag Gjærup Skole, blev 1662 udlagt til Frederik Frederiksens Arvinger for 763 Rdlr. 1688 blev Gaarden skildsat for 7 Tdr. „ Skp. 3 Tdr. 1 Alb. Hfl. og dens Bygninger bestod 1701 af 4 Vænger: Stuehuset 11, Ladehuset 14, Fæhuset 19 og Borhuset 5 Fag. Besætningen: 6 Heste og 5 Røer. Ved Udflittningen blev der tildelt Gaarden en Udloed paa 51½ Tdr. Ld., regnet lige ed 14 Tdr. Land bedste Jord. Af dens Fæstere vidtes:

1) Jens Rasmussen 1647. Han afgik 1661.

2) Mads Jensen 1662 indtil 1682.

3) Rasmus Madsen fra 1682 til 1719. Han havde i flere Aar Gaarden i Forening med Sønnen Mads Rasmussen, som døde 1719 og efterlod en Søn Rasmus og 2 Døttre. Sønnen fik 29 og hver af Døttrene 14½ Rdlr. i Arv efter deres Forældre. Moderen, Rasmus Madsens Hustru, Dorthe Hansdatter døde paa

samme Tid og efterlod en Søn Rasmus, der var Landsoldat, og en Datter Karen, gift med Naboen Bertel Nielsen.

4) Morten Madsen fik derefter Gaarden i Fæste for 70 Rdlr. i Indfæstning og udlagt af Boet, og Besætningen for 55 Rdlr. 4 Mt.; men døde 1729. Hans Enke, Anne Larsdatter, sad med 4 Børn: Mads 8, Lars 6, Peder 3 og Ane 6 Uger gl. Der var en god Besætning 11 Heste og 1 Føl, 25 Kvæghoveder, af hvilke de 21 vare sorte, 2 graa, 1 hvid og 1 rød, 11 Faar, 14 Aaringssoin, 3 gl. Gæs, 2 Stader Bier. Efter dette Skifte giftede Enken sig med

5) Hans Madsen og blev i dette Ægteskab Moder til en Søn Morten, der ved Faderens Død 1750 var 16 Aar gl. Datteren Anne af første Ægteskab var forlovet med

6) Lars Jørgensen, til hvem Moderen afstod Gaarden. Som gammel Mand valgte han ved Udskiftningen et Hus, Leipzig, med 3 Tdr. Land istedetfor den afbrændte Gaard. Han døde den 20de August 1790, 68 Aar gl., og Enken Anne Mortensdatter døde den 20de Januar 1792, 64 Aar gl. Broderen Peder Jørgensen fik Huset, da han aftraadte sin Gaard Dannebo. Hans Søn Jørgen Pedersen fik det 1805 efter Faderen. 1842 Bæver Hans Rasmussen, og nu er det beboet af Rasmus Madsen Bonde.

Gaarden, der efter Branden blev udflyttet, blev da overdraget til

1) Kristen Jørgensen fra Als, som under 27de Juli 1792 deler den i tvende Halvdele, saavel i Bygning som Jorder, til sine Børn, saaledes, at Sønnen fik den vestlige og Datteren den østlige Halvdel.

Den vestlige Halvdel.

1) Jens Kristensen, som modtog den 1792, var efter Kirkebogens Vidnesbyrd en fristelig og brav Mand med Talent for mekaniske Opfindelser. Han døde den 12. Oktbr. 1810, 42 Aar gl. Den ældste Søn var endnu umyndig ved Faderens Død, hvorfor Enken giftede sig med

2) Mathias Andersen fra Birkende, hvem Gaarden under 23de Februar 1811 overdroges, til Sønnen blev myndig.

3) Kristian Jensen havde 1819 modtaget Stedet, medens Stedfaderen fik et paa Gaardens Grund opført Hus med 3 Tdr. Ld., som efter Mathias Andersens Død faldt tilbage til Stedet. Kristian Jensen havde 1830 flyttet sin Halvdel af Gaardens Bygning hen, hvor den nu staaer. Efter hans Død den 2den Januar 1851 (57 Aar) giftede Enken sig s. A. med

4) Mads Møller, Rudst paa Trølleborg, som folgte Stedet ved Skjøde af 27de Februar 1860 til

5) Jens Kristensen fra Svanninge, som atter folgte det (Skjøde af 26de Juni 1871) til

6) Peder Madsen Egelund af Horne.

7) Rnud Kristensen af Horne købte Stedet ved offentlig Auktion og har Skjøde af 9de Juli 1873.

Den østlige Halvdel

af Gaarden Blanteheld, der 1792 tilfaldt Kristian Jørgensens Datter, der blev gift med

1) Mads Hansen fra Bester Aaby, overgik 1824 igjen til en Datter og Svigersøn

2) Niels Rasmussen Kirkeby (St. 2den Juni s. A.), i hvis Tid (1831) Stedet brændte, hvorefter det atter opførtes i kort Afstand fra

det gamle Sted. Efter sin Kone, Ellen Madsdatters Død, afstod han Stedet til Sønnen

3) Rasmus Nielsen ved Skjøde af 1ste December 1844. Gl. Mads Hansen blev 90 Aar gl. og døde 9de September 1855 Rasmus Nielsen folgte det med Forbehold af en Parcel, hvorpaa han opførte en Bygning til Staboen

4) Jens Pedersen (Skjøde af 13de Juli 1884).

Nr. 50. Rislebæk.

Udflyttergaard i Sollerup Kro, der før Udstiftningen laa midt imellem Stenhegn og Lunds-
høj. Gaarden blev 1662 udlagt for 279 Rdr.,
de 197 for Landskyld og de 82 for Skovskyld
til Jens Lassen paa Dalum. 1688 skyldattes
den for 3 Tdr. 6 Skpr. 2 Fod. 2 Alb. Hart-
korn og 2 Fod. 2 Alb. Skovskat. 1701 havde
Gaarden 4 Huslænger: Stuehuset 11, Fæ-
huset 10, Lade- og Porthuset 20 Fag, med en
Besætning af 4 Heste og 3 Røer. Ved Ud-
stiftningen blev der tiidelt Gaarden den nævnte
Udlod ved Sollerup paa 50 $\frac{1}{4}$ Tdr. Land, reg-
net lige med 18 $\frac{1}{2}$ Td. Land bedste Jord. Aar
1647 beboet af:

- 1) Thomas Madsen,
- 2) Kristen Jørgensen 1661,
- 3, Peder Snedker 1662,
- 4) Rasmus Mikkelsen 1688,
- 5) Rasmus Rasmussen var 2 Gange
gift, Med sin første Kone, som døde 1695
havde han 2 Børn: Anne f. 1690. Karen f.
1692. Med den anden Kone Bugitte Peders-
dat er havde han 7 Børn, der ved hans Død
1722 havde følgende Alder: Rasmus 7 Peder
25, Marie 20, Kirsten 16, Hans 13, Ane
Marie 9 og Jørgen 5 Aar for hoem deres

Farbroder Hans Rasmussen i Sølvbjerg var Børge. I Boet fandtes 10 forte Røer og Kvier til 3—4—5 Rdlr. Enlen giftede sig 1723 med

6) Peder Rasmussen som havde Gaarden 1735,

7) Hans Madsen 1759, men Aaret efter havde

8) Mads Davidsen modtaget den. Han var først gift med Karen Knudsdatter, som døde 1764 og var Moder til 4 Børn: Ellen 10, Johanne 6, Anne 4 og Hans 1 Aar. De efter blev han gift med Karen Knudsdatter af Fleming, som døde 1768 (1 Datter for hvem Morfaderen Hans Pedersen var Børge). Mads Davidsen blev for Gjæld og Fattigdom dømt fra Gaarden 1773. Kvægshgen havde 2 Gange hærget hos ham; i 2 Aar havde han mistet 6 Heste og 1 Føl samt 15 Faar

9) Niels Johansen Snedevind, født i B. Naby 1726, fik derefter Gaarden i Fæste. Han modtog Arve æfte paa den udflyttede Gaard og afstod den til sin Søn 1802. Niels Snedevind var 2 Gange gift (5 Børn), og døde den 7de Marts 1819, 92 Aar.

10) Johan Nielsen Snedevind, der 1802 havde modtaget Faderens Gaard, blev ogsaa gammel. Han døde den 9de Februar 1854, 90 Aar gammel. Han havde omtrent 1830 overladt Gaarden til Sønnen

11) Rasmus Johansen Snedevind, der dog først fik Skjøde efter Faderens Død 1854. Rasmus Johannsens Arvinger folgte Gaarden efter Faderens Død den 11te Marts 1884 ved Skjøde af 22de December 1885 til

12) Johan Pedersen, født i Hundstrup, død den 8de December 1891, 47. Aar gl

Fra Gaarden er der paa særegne Betingel-

ser 1794 givet 6 Tdr. Land til Johan Kristian Hansen fra Slesvig, der vilde ægte Niels Smedvins Datter, Ane Marie, saaledes at det maa forblive i Slægten. Hans Søn, Johan Peter Johansen (død 1861), og hans Søn igjen, Jørgen Johansen, have senere haft Huset i Besiddelse. Huset, der laa ved Indfjørselen til Skoven før Branden 1858, er senere opført paa sit nuværende Sted.

Nr. 51. **Lundsryd,** *1 m. Flenu*

Udflyttergaard, der, tilligemed Nabogaarden Blovheld, laa nede ved Søen Nordøst for Gaarden Søbo, blev som Helgaard 1662 udlagt for 763 Rdlr. til Frederik Günters Arvinger, 1688 aflydsat for 6 Tdr. 3 Skpr. „ 1 Fdr. 2 Alb. Hartorn. Dens Bygninger var 1701 3 Huslænger: Stuehuset 17, Ladehuset 17 og Fæhuset 11 Fag med en Besætning af 6 Heste og 5 Røer. Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden en Udlob — dels paa Fleninge og dels paa Gjerup Grund af 52½ Td Land, regnet lige med 15½ Td. Land bedste Jord Af dens Beboere vidæs:

1) Morten Rasmussen 1647,
 2) Jakob Jensen 1661,
 3) Jesper Smed 1672, som havde sin Smedie i Nærheden af Gaarden.

4) Peder Jespersen 1688. Havde senere (1715) Gaarden i Forening med sin Søn, Rasmus Smed, som omtrent 1720 havde modtaget den hele Gaard.

5) Rasmus Pedersen Smed var inden 1735 afløst af

6) Hans Laurzen, der igjen 1754 var afløst af

7) Jørgen Jørgensen. Han var gift med Ane Marie Rasmusdatter af Nybyggtgaarde.

Han led store Uheld af Kæde, død osv. og maatte 1772 aftræde Gaarden, som

8) Hans Bertelsen s. A. modtog. Han modtog Arvesætte paa den udflyttede Gaard 1788. Han var 2 Gange gift og døde den 14de Oktober 1814, 81 Aar gl.

Hans Bertelsens Datter Karen var 2 Gange gift, inden hendes 3die Mand fik Skjøde paa Gaarden, nemlig med:

9) Niels Jakobsen af Gjerup (2 Sønner: Hans, der senere fik Gaarden, og Jakob, der fik Nælleborg.

10) Niels Lykkefen fra Grønderup (en Søn Niels N. Lykkefen i Nyløkke).

11) Søren Pedersen Holm, der ved Afstaaelsesforening af 9de Februar 1811 fik Gaarden overdraget. Ved hans Død i Sommeren 1819 afstod Enken Gaarden til den ældste Søn,

12) Hans Nielsen (Afstaaelsesforening af 20de Juli s. A.). Han døde den 21de Maj 1849, 58 Aar gl. Gaarden overdroges nu til den ældste Søn,

13) Niels Hansen, som først folgte Gaarden med Forbehold af et paa Gaardens Grund værende Hus, senere ogsaa dette til Jeppe Jensen Bæbe, og drog til Jylland. Han kom senere tilbage og døde i Fattigdom i Faaborg.

14) Lars Pedersen købte Gaarden 1854; efter hans Død i 1892 folgte Arvingerne den til Svigersønnen

15) Laurids Larsen.

Nr. 52. Plovheld,

Udflyttergaard, Syd for Vandervejen, laa før Udflytningen ved Siden af Lundsfryd og Søbo og bestod af et Stuehus paa 12 Fag, en Længe i Øst paa 24 og en i Syd paa 30 Fag.

Gaarden blev 1662 udlagt for 341 Rdl. til Jens Lassen, Dalum, og blev 1688 skildsat for 4 Tdr. 2 Skpr. 3 Fdr., 2 Alb. Hartk. Ved Udskiftningen blev der tildelt Gaarden en Udlod paa 55 Tdr. Ud., regnet lige med $20\frac{1}{4}$ Tdr. Ud. bedste Jord. Dens Beboere efter 1645:

1) Mikkel Madsen.

2) Mads Mikkelssøn 1661, døde 1680.

3) Kristen Jensen fik derefter Gaarden. Han var 1687 kommen i Restance og Gjæld, ialt 69 Rdl. Der blev optaget Syn paa Gaarden, men han er, saavidt det kan sees, bleven siddende.

4) Rasmus Thomsen havde imidlertid faaet Gaarden inden 1701.

5) Thomas Thomsen havde den 1718.

6) Jens Andersen 1722.

7) Frederik Hansen 1735. Hans Hustru Anne Kirstine Mandrupsdatter døde fra 4 Børn: Hans Kristian 10, Johanne 8, Mette Marie 6 og Maren 3 Aar, 1740. Boets Værdi var 76, men Fordringerne var 121 Rdl.

8) Hans Larsen havde inden ret mange Aar derefter modtaget Gaarden, da han efter sin Kones Død overlod den til Sønnen

9) Lars Hansen (Fæstebrev af 5te Marts 1775). Den gamle Hans Larsen døde som Afcegtmand 1780. Han havde foruden Sønnen 2 Døttre, af hvilke Mette var gift med Rasm. Kr. Bonte, Fagsted. Lars Hansen modtog Arvefæste paa den ny Gaard og døde 71 Aar gl. den 9de Juni 1812. Han var 2 Gange gift (4 Børn).

10) Enken Marie Rasmusdatter fik foreløbig Gaarden indtil Sønnen

11) Hans Larsen under 10de September 1832 fik Skjøde paa den. Han var Sognfoged fra 1832 til 1849. Død 27de Juli 1853, 60

Var gl. Han havde under 17de December 1851 overdraget Gaarden til Sønnen

12) Lars Hansen, Sognefoged fra 1857—61, hvis Søn igjen

13) Hans Larsen Blomhøld ved Faderens tidlige Død den 14de Januar 1874 (49 Aar) under 10de Juli s. A. overtog Gaarden.

Gjærup Skole

er opført i Sommeren 1783 og indviet den 17de og 18de December s. A., da Kristian August Schmidt indfattes som Lærer. Han blev 1786 Lærer i Grønderup.

2) Johannes Hansen Både fra 1786 til 1789.

3) Hans Simonson fra 1789 til 1799.

4) Jørgen Frederiksen fra 1799 til 1801.

5) Peder Lagoni fra 1801 til 1848.

6) Bendix Mikael Simonson fra 1848 til 1871.

7) Mads Jørgensen Krogh fra 1871.

De store Huse i Gjærup.

I Holmeklosters Jordebog af 1541 anføres 10 Gaarde og 3 Huse eller Bol i Gerderuppe. Disse Huse vare opførte paa den tæt til Byens sydvestlige Ende stødende Del af Gjærup Skov og vare beboede af Jens Lauritsen, Niels Mose og Jørgen Nielsen, der gave hver en Mark i Landgildepenge. Gjærup Skov og den vestlige Ende af Byens nuværende Jorder var paa hin Tid mere eller mindre overgroet med Strøskov, men efterhaanden, som denne svandt ind, opbrødes det ene Stykke efter det andet, og der kom flere nye Beboere til, som vel byggede paa Skoven, men lagde sig saa nær op til Byen som muligt. Saaledes var der hundrede Aar senere „6 Skovhuse, som vare bygte udi Gjærup

Skov". Nogle af disse gav hver en Otting Smør, andre gav Penge og deres Afgift, tilfammen regnedes lige med 5 Ldr. 2 Skpr. „hart Korn" (Kug eller Byg). Men foruden disse 6 større Huse var der endvidere byggt 7 andre Gadehuse der i Byen. „Smaamændenes" eller de store Husmænds Jorder vare dels Græsbed og opbrudt Agerland indenfor Gjærup Skovs gamle Omraade, dels havde de ogsaa Jorder udenfor denne, navnlig en stor Fællesmark, der omfattede den største Del af Baroniets nuværende Skovpart Svænget, Nord for Høbbet, med den største Del af Stederne Tveager og Prisholms Jorder.

Det var ikke alene de store Huse, der havde Jord og Græsbed i den gamle Gjærup Skov. Saavel de hele som de halve Gaarde og Gadehusene havde deres Fællesmaal eller Enemærker paa Skoven, hvad ogsaa var Tilfældet med flere andre omliggende Byer og Gaarde. Saaledes havde Fleninge By en stor uopbrudt Udmark Skovhaven, der indbefattede den største Del af nuværende Høbbet Skovhave lige op til Gjærup Gade. Af bedre Jordstykker paa Gjærup Skov havde Byens Gaardmænd Skovsbøbænge ud mod Høbbet Mark. Her laa i sin Tid en Skovgaard, som nævnes i Kong Hanses Laasebrev paa Holmeklosters Gods af 1481, men maa være forsvunden inden 1541, da den ikke nævnes i Jakob Hardenbergs Skjøde. Mulig gaaer det gamle Skovsbo igjen i det ældre Høbbet, der før Branden den 31te Januar 1853 laa ikke langt fra det nævnte Bænge.

Af andre gamle Skovsteder, der vedkomme Gjærup, findes Kjølehuset, der laa ved Kjøle eller Paspaasøen, omtrent hvor nu Høbbet ligger, hvis Skyld var 1 Ld. 5 Skpr. Kjølehuset

var allerede nedbrudt 1715 og i dets Sted blev der opført et Hus „Baspaa“ for en „Skol- løber“; men det gamle Kjølehus' Jorder, der ligesom de store og smaa Huse i Gjerup laa under Hovedgaardens Tagt, blev delt imellem Gaarden Høbbet og nogle Steder i Gjerup.

Af de ved Landmaalingen 1688 værende 14 Huse*) havde to (Nr. 9 og 13) intet Hartkorn; fem (Nr. 3, 6, 7, 8 og 10) under 4 Skpr.; to (Nr. 4 og 5) over 6 Skpr.; to (Nr. 12 og 14) over 7 Skpr. og et (Nr. 11) over 1 Td. Hartk. Foruden Bænger, Rohaver osv. havde 9 af disse Huse (Nr. 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11 og 12) hver en Loft. Uenighed imellem disse Hus- mænd fremfaldte imidlertid, at der om Ester- aaret 1689 blev foretaget en „Rebning“, hvor- ved Jorden deltes i 10 lige store Parter, hvor- efter der fastedes Lod. De vare nu lige i Jord og bleve ogsaa lige i Skyld, idet hvert af de 10 store Huse nu fik 6 Skpr. 3 Tdfr. $\frac{3}{4}$ Alb. Hartkorn.

De fleste af Husene i Gjerup havde 1701 hver to Huslænger. De 10 af dem havde over 10 Fag Bygning. Hans Madsens Hus havde endogsaa 21 Fag: 10 Fag Stue- og 11 Fag Ladehus. 5 eller 6 havde hver et Par Heste og 1 Ko. For de øvrige ansæres ingen Besætning. De to jordløse Huse, som Jørgen Hansen og Christen Hansen boede i, havde kun hver 3 Fag Bygning og vare uden Loft.

De tre eller fire vare nu jordløse Huse. Der var nu paabegyndt en Omdeling, der ved 1760 havde fremfaldt den Forandring, at der af de 1688 skuldsatte 12 Huse nu er dannet 6 store Huse, de 4 over og de 2 under 1 Td. Hartk. 2 Huse hvert paa $\frac{1}{2}$ Td. Hartk. og 7 mindre

*) Egentligt kun 13 Huse med 14 Familier.

Huse. Udskiftningen 1788 fremkaldte den Forandring, at 4 af de store Huse inddroges under Byens Ager og Engs Hartkorn, medens de to udflyttedes paa den længst fraliggende Udmærk og vedblev at henhøre under Hovedgaardstaxt (Betu og Dweibe).

Af de gamle Huse i Gjerup laa saaledes ved begge Sider af Bøjen fra Niels Sørensens Hus til Johan Snedevins Gaard, 2 ved den sydlige og 5 — hvoraf det ene findes endnu, ved den nordlige Side. Bassehuset, der sidst beboedes af Skræder Anders Nielsen, laa lidt Nord for Gaarden Stenhegn. Nede ved Søen laa 2 gamle Huse, ude ved Sollerup laa Sollerup Hus, og omtrent hvor Høbbet ligger, laa 1 eller 2, kaldet Baspaa.

Paa Grund af den jevnlige Omdeling af de store Huse i Gjerup er det vanskeligt at faae Forbindelse i Rækkefølgen af Beboerne i disse Boliger i Tiden fra 1689 til 1772, da vi kun for et Par af disse kunne stole paa Hartkornet.

Ejerværd,

Fæstehus paa Gadens søndre Side, maa være fremstaaet af Huset Nr. 3 (Peder Pedersen Basse 1688), Hrtk. 3 Skpr. 3 Fdk., og Nr. 4 (Peder Jensen 1688), Hrtk. 6 Skpr. 2 Alb. Peder Bases Hus bestod 1701 af 2 Huslænger: Stuehuset 7 og Ladehuset 11 Fag. Besætningen var 2 Heste og 1 Ko. 1721 havde Peder Madsen faaet Huset, medens Nr. 4 var beboet af Hans Andersen. Efter Omdelingen havde

1) Rasmus Hansen Huset i Fæste. Han døde 1766 og Enken Kirsten Mathisdatter giftede sig med

2) Mikkel Nielsen, f. i Haagerup. Der blev ved Udskiftningen tildelt dette Sted en

Jordlod, lig den, der tilbeldes de andre store Huse, men Niels ønskede ikke at modtage saa megen daarlig Jord, hvorfor han igjen afgav en Del af samme til Skov. Han døde 72 Aar gl. den 22de Januar 1802, hvorefter Sønnen, Heglemester og Hørbereder

3) Niels Niikkelsen modtog Huset, der afbrændte den 18de Marts 1808 (2 Aar, 1 Aalb og 2 Aar indebrændte). Huset, der før Branden laa i Markens nordvestlige Hjørne, blev nu opført ved Siden af et gammelt Hus, hvor Hans Stomager havde boet, som Niels Niikkelsen fik til Ladehus. Han døde den 26de Oktbr. 1847, 76 Aar gl.

4) Søren Nielsen fortsatte sin Faders Haandværk og modtog Huset efter ham 1844.

5) Niels Sørensen modtog ligeledes Huset efter sin Fader ifølge Fæstebrev af 1882.

Paa en Del af den fra Ejerværd afstaaede Jord opførtes et nyt Hus ved Landevejen, kaldet Lynghus, hvis første Beboer Rasmus Pedersen døde den 2den August 1814, hvorefter hans Enke giftede sig med Anud Nielsen; hans Stedsøn Wilhelm Rasmussen fik Huset i Fæste 1838, hans Søn Niels Wilhelm sen 1876. Han afstod det igjen 1891 til Hans Kristian Jørgensen fra Horne.

Nøjsomglæde,

Boelsted paa Gadens søndre Side, var 1760 beboet af

1) Marquard Rasmussen, der den 13de Februar 1784 blev slaaet ihjel i Skoven af et Træ. Stedets Bygning bestod da af: Stue- og Borthus 12, søndre Længe 9 og vestre 8 Fag. Enken Johanne Madsen giftede sig med

2) Mads Hansen, som tjente paa Stedet. Han modtog 1805 Arvefæste paa Stedet med

24 Tdr. L., regnet lig $4\frac{8}{4}$ Tdr. L. bedste Jord. Han døde 30te August 1827, 79 Aar gl. Han var 2 Gange gift og efterlod en Enke, Ulrikke Kirstine Hansdatter, og 3 Børn. Den ældste Søn

3) Hans Madsen havde fort før Faderens Død modtaget Skjøde paa Stedet, men døde allerede den 17de Januar 1828, 35 Aar gl., hvorefter

4) Broderen Anders Madsen modtog samme ved Skjøde af 3. te Decbr. 1828. Han afstod det igjen ved Skjøde af 19de Decbr. 1867 til Sønnen Mads, og døde den 23de Juni 1872, 76 Aar gl.

5) Mads Andersen folgte igjen Stedet til

6) Gaardmand Mads Hansen i Gjerup ved Skjøde af 12te Decbr. 1887. Mads Hansen folgte igjen Stedets Bygninger og den halve Jordlød ved Skjøde af 12te Maj 1891 til

7) Hans Holm.

Prisholm

maa være dannet af Huset Nr. 7 (Peder Brügger 1688), Hrtk. 3 Skpr. 1 Fdk. 2 Alb., og Nr. 8 med 3 Skpr. 1 Fdk. 1 Alb., hvor

1) Mads Andersen 1688 havde Bolig.

2) Hans Søn Anders Madsen havde 1701 Stedet i Fæste. Det havde da et Stuehus paa 11 og et Ladehus paa 8 Fag. Anders Madsen havde det endnu 1722. Senere fik

3) Hans Rasmussen det i Fæste. Han døde 1751. Boets Værdi — deriblandt 4 Heste, 2 Føl, 4 Køer, 2 Kalve og 6 Svin — var 45 Rdlr., men Herflabets Fordringer var 213 Rdlr. Enken Marie Hansdtr. giftede sig f. U. med

4) Peder Rasmussen (f. i Fleninge), som gav 13 Rdlr. 2 Mk. i Indfæstning. Hans

anden Kone var Karen Jakobsdtr. 2 Døttre Maren og Karen. Han maatte 1776 forlade Stedet, da Smeden

5) Hans Kristoffersen, hvis Kone var Jordemoder, flyttede fra Grønderup her til. 1784 afstod han Stedet, men forbeholdt sig Huslejlighed og en Tost, som han dog atter forlod 1789, da han flyttede sin Smedie til Fleninge.

6) 1784 havde Morten Pedersen (Buebjerg) modtaget Stedet i Fæste, hvorpaa der 1805 meddeltes ham Arvefæste (25½ Tdr. L., regnet lige med 6¼ Tdr. L. bedste Jord). Han døde den 16de Febr. 1836, 80 Aar gl., efter at han under 13de Decbr. 1823 havde afstaaet Stedet til Sønnen

7) Rasmus Mortensen, som atter afstod det til sin ældste Søn Morten Rasmussen og døde som Ustægtsmænd ved at falde i et Vandsted den 18de Januar 1874, 87 Aar gl.

8) Morten Rasmussen folgte det igjen ved Skjøde af 9de Juni 1869 til

9) Peder Madsen Egelund af Horne for 6500 Rdlr. Han folgte det igjen til

10) Jørgen Jakobsen fra Sønderbroby ved Skjøde af 26de Juni 1871 for 7500 Rdlr.

Tverager,

udflyttet Boelsted, dannet af Huset Nr. 5 med 6 Skpr. 1 Alb. og Nr. 6 med 3 Skpr. og 2 Fdf. Hrtk. efter Skyld sætningen 1688. Her boede dengang i Nr. 5 Jørgen Pedersen Smeder og i Nr. 6 Jørgen Madsen Smed. Jørgen Smeders Sted havde 1701 7 Fag Stuehus og 9 Fag Ladehus, 2 Heste og 1 Ko. Jørgen Smeds eller Jørgen Gravers Hus var kun 13 Fag og han havde kun 1. Ko. Jørgen Smeder døde 1719. 3 Boet var 2 Heste, 2

Rør og 1 Rvie. Boets Værdi var 55, men Fordringerne var 70 Rdlr. Jørgen Smeder efterfulgtes af

2) Hans Rasmussen, ligesom Hans Nielsen fulgte efter Smeden i Nr. 6. Senere fik

3) Hans Kristensen begge Huse samlede under Et. Han levede her 1760 og 1772, men nogle Aar før Udfikstningen havde

4) Rasmus Jørgensen Stedet i Fæste, som endog inden 1788 var overdraget til

5) Peder Hansen, som fik det flyttet ud paa Marken under Navn af Botabola, der, da han i 1805 fik meddelt Arvesæste, modtog det mere hjemlige Navn Tverager. Det havde kostet 409 Rdlr. at bygge og fik tildelt 27 Tdr. L., regnet lige med $6\frac{1}{4}$ Tdr. L. bedste Jord. Efterat have været gift 4 Gange, døde Peder Hansen den 21de Decbr. 1823, 67 Aar gl. (7 Børn). Hans Enke afstod under 16de Septbr. Stedet til

6) Sønnen Jens Pedersen. Han døde imidlertid den 1ste Febr. 1835, kun 37 Aar gl. Da han kun efterlod en lille Datter, blev Stedet solgt ved offentlig Auktion til

7) Rasmus Johansen Post (Skjøde 30te Decbr. 1835), der i en lang Række af Aar førte Posttur 2 Gange ugenlig til Odense. Han folgte Stedet ved Skjøde af 2den Septbr. 1880 til

8) Karl Peter Rasmussen fra Horne.

Udflytterstederne Petu og Oweihe ved Gjærup Teglværk er to af de store Huse, der før Udfikstningen laa i Nærheden af Brisholm. De vare og vedbleve at være styldsatte som Hovedgaardstøt, medens de andre store Huse afgaves som ufri Bondejord, der er derfor heller ikke meddelt Arvesæste paa disse

Stovsteder, der ved Udskiftningen maatte flyttes saa langt fra Naboerne.

Betu er oprindeligt dannet af Huset Nr. 1 (Bertel Hansen 1689) af Hk. 4 $\frac{3}{8}$ Td og Nr. 2 (Hans Madsen) med 5 Skpr. 2 Fdk. 2 Alb. Hartk. Hans Madsens Hus havde 1701 2 Længer med 10 Fag Stue- og 11 Fag Ladehus, med 2 Heste og 1 Ko. 1722 havde Rasmus Nielsen det første og Hans Hansen det andet af disse Huse. Hans Hansen er vistnok den Hans H. Fisterup, som døde 1741 og efterlod en Enke og 3 Børn (Hans 13, Ane Marie 16 og Jens 13 Aar gl.). Hele Boets Værdi var 37, men Fordringer og Gjæld var 63 Rdlr. Herstabet fordrede 2 Heste, $\frac{1}{2}$ Bogn, $\frac{1}{2}$ Flov og $\frac{1}{2}$ Harve.

1) Senere havde Jakob Nielsen det hele Sted. Han havde giftet sig med en Enke Kirsten Larsdatter, som døde 1754 og efterlod 3 Børn paa 13, 11 og 9 Aar gl. Stedet var meget brøstfældigt og manglede alene 89 Bægge at vinde og kline, men Jakob Nielsen lovede at klare det Hele. Derefter var han gift med Maren Jensdatter, som døde 1790, 75 Aar gl. Han afstod Stedet til sin Søn og døde den 26de Juli 1791 i en Alder af 84 Aar.

2) Jens Jakobsen maatte flytte med det nye Sted, der kostede 445 Rdlr. at bygge. Han døde den 29de Juli 1829. 1 G. gift og efterlod 9 Børn. 69 Aar gl.

3) Hans Jensen fik Stedet efter sin Fader. Hans Søn igjen 4) Lars Hansen er dets nuværende Besidder.

Oveihæ maa være fremstaaet af Huset Nr. 9 (Anud Larsen Hjulmand 1688), Nr. 10 (Lars Hansen 1688) Hartk. 2 Skpr. 1 Fdk. 2 Alb. og Nr. 11, der 1688 var beboet af Mads Graver og skyldattes for 1 Td. „ Skp.

2 Fdr. 2 Alb. Hartk. Det var 1701 beboet af
 1) „Forvalterens Enke“, men inden 1715 havde
 2) Peder Høyer det. Han havde tidligere
 haft Høbbet Hans Søn 3) Nomen Peder
 Høyer var Birkeskriver. Han døde 1740. Han
 havde en Broder Kristoffer Høyer paa Taasinge.
 Der var et godt Indbo, 5 Heste, 5 Røer og 3
 Ungkvæg. Enken vilde gjerne og fik ogsaa Lov
 at blive ved Stedet.

4) Peder Rasmussen Hjulmand havde
 inden 1759 Stedet i Fæste, og han sad der
 endnu ved Udflytningen 1789. Senere, 1802,
 fik Sønnen

5) Niels Pedersen Hjulmand det i Fæste.
 Han afstod det igjen 1835 til Sønnen og døde
 den 10de Aug. f. A., 76 Aar gl. (2 Sønner).

6) Hans Stedsøn Hans Nielsen Hjulmand
 døde f. A. tilligemed Faderen.

7) Hans Nielsen fæstede Stedet 1847
 og døde ved et ulykkeligt Fald den 2den Aug.
 1865. Enken afstod senere Stedet til sin
 Svigersøn

8) Ole Kristensen, der har afstaaet den
 halve Jord til Skovplantning.

De to ved Udflytningen opførte ny Fæste-
 huse i Gjerup Dresden og Leipzig (Nr. 57 og
 58) ere omtalte under Gaardene Immerkjær og
 Blanteheld, hvorfra deres første Beboere udgik.
 Og af de gamle paa Hovedgaardstøtten ved
 den ældste Jorddeling i Midten af forrige
 Aarhundrede opførte nye Huse Solleruphus,
 Baspaa, Anabelbjerg og Sandberg eller
 Sandhus bleve kun de to Sidstnævnte for-
 synede med Jord.

Solleruphus laa tæt ved Sollerup og
 Rislebæk, var 1760 beboet af Tønnes Jørgen-
 sen, som døde 1790, 78 Aar gl. Huset laa

mange Aar efter Udflytningen. 1784 døde Kristian Madsens Enke.

Baspaalaa omtrent hvor Høbbet nu ligger og var opført 1714 til en Skooløber. Rasmus Hansens Hustru døde 1792, 55 Aar gl. Senere boede Hans Nielsen her. Huset blev senere nedbrudt, medens et til Faarelade opført indrettedes til Bolig for Smeder Brigen, og da ogsaa dette Baspaalaa-Hus nedbrødes, opførtes senere det ny Baspaalaa, hvor Brigen først havde Bolig og senere Skovfoged Hans Pedersen boer.

Det gamle Anabelbjerg — senere Anagelbjerg — var opført ved 1750. Her døde Skovfoged Hans Pedersen 1784, 60 Aar gl. Senere var Huset beboet af Kristian Larsen og dennes Svigersøn Ludvig Ditlev Frandsen, efter hvis Død Huset, der laa omgivet af Skoven paa alle Sider, nedbrødes 1860. 1893 er der imidlertid atter opført et Hus.

Huset Ny Anagelbjerg ved Svanninge Sognestjæl er opført 1817 og givet i Fæste 1818 til Skovfoged Peder Blom og Niels Rasmussen, f. i Baspaalaa, de fik hver sin Halvdel af Bygning og Jord. P. Bloms Efterfølger var Lars Hansen og senere Karl Nielsen, N. Rasmussens Efterfølger hans Søn Rasmus Nielsen.

Sandhuset var 1801 i Niels Anudsens Besiddelse, 1818 fik Hans Larsen det, 1844 Søren Hansen, der fik det opført af nyt, og døde den 25de November 1865. Rasmus Nielsen 1871.

Høbbet

anføres 1701 som en Bondegaard paa 4 Længer, Stuehuset i Syd 14, Nordre S. 14, Østre 29 og Vestre 26 Fag. Til Gaarden henlaa før Udflytningen 250 Tdr. L., c. 150 Td. L. Uger,

27 Tdr. 2. Eng, Resten Stov og Allemoser. Nu angives dens Areal til 270 Tdr. 2. med 22 Tdr. 3 Skpr. Htt. Da det gamle Høbbet brændte den 31te Januar 1853 blev Gaarden opført paa sit nuværende smukke Sted ved Søen. Af dens Beboere, Fæstere og Forpagtere vides:

Feder Høyer 1701.

Hans Rasmussen Storm.

Hans Blanchholm gav 100 Rd. i Indfæstning.

Poul Blanchholm var gift med Johanne Storm, han døde 1777. Efter Mad. Blanchholm blev Gaarden bestyret af Søren Mogenssen, senere af Jøelænderen Bjørnsen. Atter senere forpagtet til Madsprang. Niels Ronne fra 1ste Maj 1827. Clement fra 1832 til 1840. Rasm. Ditt. Schwensen fra 1840—1856. Senere E. Mau og E. Garde.

Nybygtaarde

bestod oprindelig kun af to Gaarde og et mindre Bol, som dog før 1541 var henlagt under Gaardene, som 1646 ydede deraf 1 Fjerding Smør og senere 6 Mk. Det var før Svenskekrigen gode Gaarde, der foruden Landgildestylden, næsten 9 Tdr., havde Olderstov, regnet lige med 5 Tdr. 2 Skpr. 2 Tdr. 2 Alb. Hartk. Efter Skjldsætningen 1688 blev den ene Gaard delt i to Halvgaarde, og ved Omdelingen ved 1750 bleve de 3 Gaarde gjort lige med Gaardene i Fleninge og Gjerup, med hvilke Byer Nybygtaarde, som foran meddelt, have Forder i Fælleskab.

Nr. 53. Livetsfryd,

den nordligste Gaard ved Vejens østre Side, blev 1662 udlagt for 881 Rdlr. til Ridesfoged

Peter Børting. Dens Bygning var 1701 4 Længer: Stuehuset 14, Ladehuset 14, Fæhuset 9 og Borthuset 11 Fag. Dens Besætning var 6 Heste og 4 Røer. Ved Skyldførelsen 1688 ansattes dens Hartkorn til 6 Tdr. 5 Skpr. 1 Tdr. 2 Alb., men nu var Skovskulden fra over 5 Tdr. svunden ind til godt og vel 2 Tdr. Ved Udførelsen 1788 fik den tildelt en Jordlod paa 50 Tdr. Od., regnet lige med $22\frac{1}{4}$ Tdr. Od. bedste Jord. Her boede:

- 1) Kirstine Nielsen 1541;
- 2) Hans Andersen 1647;
- 3) Peder Pedersen 1661;
- 4) Anders Pedersen 1664; blev konstitueret til Birkfoged, da hans Nabo blev affat.
Hans Søn

5) Jacob Andersen 1672. Han var dog inden 1679 afløst af

6) Hans Jøben, som døde 1713. Enken giftede sig da med

7) Peder Hansen. Han blev efter hendes Død gift med Mette Hansdtr., der ved Faderens Død 1736 efterlod 2 Børn, Peder 5 og Johanne 2 Aar. Enken lovede at give dem hver en Ko, saa god som 5 Rdlr. Hun giftede sig igjen med

8) Jørgen Hansen, der f. A. gav 80 Slettedlr. i Fæste. 1776 døde hans Hustru. En Datter, Karen, var gift med Hans Larsen i Fisterup, Johanne var gift med

9) Hans Rasmussen, der modtog Gaarden, hvorpaa der meddeltes Arvesætte 1788. Han var født i Østerfljeringe og døde den 19de Marts 1830, næsten 92 Aar gl. Han afstod under 22de December 1807 Gaarden til Sønnen

10) Rasmus Hansen, født 1777, død 1859. Hans Datter, Karen, blev gift med

11) Andreas Rasmussen af Grønderup, og modtog Skjøde af 7de Marts 1842. Han opførte det grundmurede Stuehus og afstod Gaarden til sin ældste Søn

12) Peder Andreasen ved Skjøde af 2den Maj 1863.

Nr. 54. Skovlyst.

Den nordligste Gaard, der ved Udskiftningen 1788 laa sammenbygget med Egely, hvoraf den 100 Aar tidligere er dannet, idet Hans Jensen 1686 afstod den ene Halvdel af sin Gaard til

1) Hans Thommesen. De fik lige meget Hartkorn og Grund 3 Tdr. 4 Skp. 2 Alb. Hartkorn og 4 Skpr. Skovskuld.

2) Peder Jørgensen havde Gaarden 1701. Han havde 3 Vænger Hus: Stuehuset 7, Ladehuset 29 og Fæhuset 9 Fag. Han døde 1709 og efterlod Gaarden i god Stand.

3) Rasmus Mikkelsen havde derefter ægtet Enken, Maren Jakobsdatter, som døde 1722. Hun efterlod 5 Døtre af første Ægteskab: Maren 26, Karen 24, Anne 22, Kirsten 20 og Susanne 17 Aar gl. Det stod godt til i Boet og der blev over 4 Rdlr. til Deling.

4) Rasmus Rasmussen, mulig en Søn af nyt Ægteskab, havde 1760 Gaarden i Fæste. Han var gift med Karen Pedersdatter (8 Børn). I Afstaaelse af Gaarden fik han 1788 et af de i Fleninge Sømark opførte ny Huse Sparta, hvor Enken døde 1816, 87 Aar gl.

5) Hans Pedersen Mose fik saaledes Arvefæste paa Gaarden med $54\frac{1}{4}$ Td. Land, regnet lige med $18\frac{1}{2}$ Td. Land bedste Jorde. Han maatte 1794 atter overdrage Gaarden til

6) Herstkabet imod at forbeholde sig en Jordlod til derpaa at opføre sig et Hus, som hans Svigersøn Niels Ulriksen og dennes Søn

Søren Nielsen senere har beboet, men det følgende Aar 1795, den 6te Juli, folgte Greven Gaarden, med den derpaa værende Skov for 1414 Rdlr. til

7) Professor Billaume, som atter 1800 afstod Gaarden, som Snedker

8) Frederik Kr. Blender og fik endogfaa Arvefæste meddelt af Grevinde Reventlow under 7de Maj 1807 for 1700 Rdlr., men Snedker Blender maatte atter til 1ste Maj 1807 afstaa Gaarden til Herskabet, da han sad i en Gjæld af 2200 Rdlr., som derefter blev overladt

9) Frands Larsen i Fæste. Han døde den 29de Maj 1852, 82 Aar gl., hvis Søn

10) Lars Frandsen har kjøbt Gaarden til Arvefæste.

Nr. 55. Egely

er den ene af de gamle Helgaard, der 1541 var beboet af

1) Jens Hansen

2) Morten Andersen 1647, senere havde han den i Forening med

3) Jens Pedersen, der i Aarene ved 1660 var Birkefoged, og som saadan affagde han Dødsdom over den ulykkelige Hans Lauritsen af Nybo, men som tilligemed Skrивeren Peder Degn, da Sagen optoges paany, ved Højesteretsdom af 20de Juli 1664 blev dømt til at opgrave den uskyldige Hans Labridsens Ben og begrave dem i kristen Jord, for siden at gaa i Fern paa Holmen deres Livstid. Fra Bremerholm indgave de under 8de Aug. 1665 en Bønstrivelse til Kongen om Mildhed og Naade. De havde nu i to Aar ikke seet deres arme, elendige Hustruer og uopførte Børn. I de gode Dage, da Jens Pedersen sad som den myndige Birkefoged, under sin Slægtning, Peter

Børt ings Bestyttelse, stod han sig vel, saaledes at han selv 1662 kunde indløse Halvdelen af den for Gaarden beregnede Sum med 440 Rdlr., medens den anden Halvdel udlagdes til Jens Lassen. Jens Pedersen blev 1663 afløst af

4) Hans Pedersen. Senere har Gaarden været beboet af

5) Hans Hansen 1672

6) Hans Jensen 1686, der fik Gaarden delt med Hans Thommesen, men inden 1688 havde

7) Hans Jørgensen faaet den; den anføres da med 7 Tdr. 1 Sd. Hrtk. for begge Halvgaarde.

8) Hans Jensen havde Gaarden 1701, den bestod da som Halvgaard af 2 Længer, Stuehuset 16 og Ladehuset 13 Fag med 3 Heste og 2 Køer.

9) Rasmus Hansen havde Gaarden 1735.

10) Rasmus Madsen har nok modtaget Gaarden med sin Formands Enke, Maren Hansdatter, som døde 1760 og efterlod 4 Børn: Hans 34, Mads 33, Peder 18 og 1 Datter Anne Marie gift med Jørgen Jørgensen, Gjerup. Rasmus Madsen døde 1768, efterlod en ung Enke, Anne Rasmusdatter, med 2 smaa Piger, Maren og Johanne paa 4 og 2 Aar. og 3 Stedsønner. Enken giftede sig nu med

11) Anders Pedersen, som døde 1772 uden Børn. Enken giftede sig nu 3die Gang med

12) Peder Jensen, født i Ratterød. Nu døde hun 1776. Hun efterlod kun de 2 Døtre af første Egtetab. Han tog til sig Husmand Kristen Madsens Enke af Gjerup med 7 Børn og giftede sig med hende. Han modtog Arvefæste 1788 med de til Gaarden udlagte 55 Tdr.

Ød. regnet lige med $15\frac{1}{4}$ Tdr. Ød. bedste Jord. Han døde 3die Januar 1809, 75 Aar gl.

13) Mads Kristensen, Peder Jensen Bødkers Stedsøn, modtog Gaarden under 16de Juni 1803. Han døde den 8de Februar 1820, 60 Aar gl. (5 Børn), hvorefter Enken gifede sig med

14) Mads Larsen fra Ararup (født 1776, død 1847) til hvem Gaarden overdroges for 10 Aar, indtil hans Stedsøn

15) Peder Madsen i 1839 modtog Gaarden. Han døde 1856, hvorefter Gaarden bortforpagtedes og senere overdroges til Sønnen

16) Mads Kr. Pedersen, død den 5te Maj 1891.

Skovfogedboligen

er en Parcel fra Gaarden Egely paa 6 Tdr. Land, som Mads Kristensens Broder, Anders Kristensen, fik af Gaardens Jorder, der senere er overdraget til Sønnen, Skovfoged Erik Andersen (død 1890, 85 Aar) og atter senere til dennes Dattersøn, Hans Kristian Hansen Krog.

Kræmmerhuset

er et gammelt Hus, der 1701 var beboet af Rasmus Hansen. Det bestod da af en Huslænge paa 11 Fag. Af Skoven Kræmmerhave, tilhørte den ene Halvdel Kræmmermanden, medens den anden tilhørte Frydenborgmanden i Ararup Sogn, over en Mil borte.

Lars Hansen havde Huset 1718.

Johannes Petersen døde 1747. Enken gift med Niels Nielsen. Hun forlod det for Brøstfældighed 1787, og Hans Frederik Kristensen, fra Nybo fik det uden Indf. Senere

Hans Nielsen, Bødker; Rasmus Markvardsen; Peder Andersen og hans Søn Anders Pedersen.

Hønsøhuset

var 1701 et Hus paa 8 Fag, beboet af Peder Hansen, senere af Morten Jørgensen, blev nedlagt efter Udskiftningen og Jorden straks overfor, Skarnthødehuset, magelagt med Egely mod et Stykke Skov, Kalvehaven.

Pugehuset.

Det gamle Skovbol var 1689 beboet af Hans Larsen og var 1701 et Hus paa 2 Rænger; Stuehuset 5, Lade- og Porthuset 7 Fag med 2 Heste og 2 Røer; Hartk. 2 Tdr. 6 Skpr. 3 Tdr. 2 Alb. Hovedgaardstakt. Her boede 1701 Axel Jørgensen.

Mads Rasmussen 1722. Han døde 1753, efterat han havde afstaaet Stedet til Sønnen.

Rasmus Madsen, hvis Kone Birte Knuds-datter døde 1766. 5 Børn: Knud 11, Mads 9, Niels 5, Jens 4 og Johanne 9 Uger. Der var en ret god Bo, saa Sønnen fik hver 13 Rdl. 2 Mrk. og en Kiste i Arv. Rasmus Madsen afstod Stedet 1786 til Sønnen Knud Rasmussen, som fik det uden Indfæstning.

Hans Svigersøn Niels Jørgensen født i Gæpe fik 1825 Stedet med $21\frac{1}{4}$ Tdr. Land = $7\frac{2}{4}$ Tdr. Land bedste Jord i Fæste. Han døde den 25de Juli 1853, 61 Aar.

Sønnen Niels Nielsen gav 1857 600 Rdl. i Fæste. Efterat Stedet med Gjerup Skov er afstaaet til Holstenshus, er en Del af Jorden indtaget til Skov.

Nyhøffe.

Paa det fra Gjerup Skov indtagne Land, Nybygtaarde Nyhøffe kaldet, affattes ved Udskiftningen 11 Huslodder, hvor flere Husmænd

fra Gjærup bleve henviste at fæste Bo. De 8 var inden 1801 besatte, de 3 derimod ikke. Siden Aarhundredets Begyndelse have Husene i Nyløkke haft følgende Beboere:

Nr. 46. Stockholm: Mads Nielsen; 1803 fik hans Søn. Anud Madsen, det; 1846 hans Søn igjen, Mads Anudsen; 1876 Peder Kristensen.

Nr. 47. Gothenborg: Rasmus Anudsen; 1811 hans Svigersøn, Niels Anudsen Snedler, der afstod det 1846 til Anud Nielsen af Gjærup. Hans Søn, Hans Anudsen, 1887.

Nr. 48. Karlskrona: Mandrup Jensen; 1823 Anud Larsen; 1852 hans Svigersøn, Rasmus Jørgensen.

Nr. 49. Malmø: Lars Bbjerg; 1837 Jens Jaksen; 1861 hans Søn, Ditlev Jensen.

Nr. 50. Upsala: Rasmus Banke; Frederik Nielsen; 1834 Hans Rasmussen; 1865 Peder Hansen Dyrmand.

Nr. 51. Kalmar var længe ubesat. 1815 fik Rasmus Anudsen det i Fæste; 1826 Jens Larsen; 1861 Lars Jensen.

Nr. 52. Strömstad, der er sammenbygget med Kalmar, var ligeledes længe ubesat, indtil Hans Pedersen 1815 fik det i Fæste; 1824 Konrad Jørgensen; 1858 Erik Nielsen.

Nr. 53. Quisttornsbro. Indsidderhus til 8 Familier.

Nr. 54. Udevalla: Lars Nielsen (Fader til Mestertyven Mads Larsen); 1818 Hans Madsen; 1852 Kristian Hansen efter sin Svigerfader; 1876 hans Søn, Hans Frederik Kristiansen.

Nr. 55. Benneborg: Lars Palle; 1808 Hans Rasmussen; 1831 Niels Nielsen; 1857 Sønnen Niels Nielsen.

Nr. 56. Bahus: Rasmus Madsen; 1802

Niels Madsen; 1839 Kristen Andersen; 1882
Jens Larsen.

Grønderup.

Grønderup By bestod oprindelig kun af 5 Gaarde og et Bol. Teglgården og Regleholme laa under Hovedgaardstaxt og havde deres Jorder uden Forbindelse med Byen. Ved Omdelingen ved 1750 blev det i Byen værende Bol gjort lige med de øvrige Gaarde, hvorved der altsaa blev 6 Gaarde med hver 3 Tdr. 6 Skpr. „ Fdk. $\frac{1}{2}$ Alb. Hartk. Jordskyld og 2 Tdr. 6 Skpr. 3 Fdk. $\frac{5}{6}$ Alb Hartk. Skovskyld. Til disse 6 Gaarde henlaa 775 Tdr. Land, hvoraf 413 Tdr. Land var Uger, 72 Tdr. Land Eng, 18 Tdr. Land Glemoser og 268 Tdr. Land Skov. Ved Udskiftningen blev der oprettet to nye Gaarde, ligesom Teglgården og Regleholme inddroges under Byens Hartkorn. Der er saaledes nu 10 Gaarde under Grønderup By.

Nr. 56. Teglgården

har tilligemed Regleholme før Udskiftningen ligget under Hovedgaardstaxt og haft deres Jorder for sig selv uden Fællesskab med Grønderup eller andre Byer. Teglgården blev 1688 skyldsat for 3 Tdr. 1 Fdk, Hartk. og bestod ved 1701 af 2 Længer. Stuehuset 17 og Ladehuset 6 Fag med 2 Heste og 2 Røer.

Her boede:

- 1) Thomas Albrechtsen 1683.
- 2) Niels Jakobsen 1701, døde 1730. 5 Børn: Jakob 24, Niels 20, Karen 18, Anne Katrine 16, Jde 9 Aar. Enken Anne Nielsdatter blev gift med

- 3) Thomas Jørgensen, som gif paa Af-

tægt 1769 og døde 1789 i en Alder af 85
Aar, da

4) Jakob Henriksen, f. i Jagsted, gift med
Datteren, fæstede Gaarden under 20de Novbr.
1770 for 100 Rdl., men da han døde kort
efter, sad Enken

5) 3de Nielsdatter for Gaarden indtil hun
giftede sig med

6) Rasmus Andersen Ravn, der den
19de November 1779 gav 100 Rdl. i Fæste.
Efter sin første Kones Død giftede han sig
1804 med Katrine Nielsdatter og døde 1822,
80 Aar gl. Sønnen

7) Niels Rasmussen Ravn købte Gaarden
1832, hvorpaa der hidtil ikke var givet Arve-
fæste; han døde 1861, 55 Aar gl.

8) Rasmus Nielsen Ravn modtog
Gaarden efter sin Fader og folgte omtr. 18
Ldr. Land til P. Markvardsen, hvorpaa 2
Huse ere opførte af Hans Jensen og Rasmus
Andersen.

Nr. 57. Kagleholme

er 1688 skyldsat for 3 Ldr. 4 Skpr. 2 Fdr.
,, Garf, bestod af 2 Længder; Stuehuset 17
og Borhuset 16 Fag med 2 Heste og 2 Røer.
Beboere siden 1688:

1) Jens Nielsen „Kieholme“ 1688.
Hans Søn

2) Peder Jensen, 1689, gift med Anne
Jørgensdatter.

3) Jesper Pedersen modtog Stedet efter
Peder Jensens Død 1705 ved at ægte Enken.
Han skulde give Sønnen, Jens, 13 Rdr. 2
Mf Hans Kone Anne Jørgensdatter døde
1724. 3 Børn: Maren 36, Karen 35 og
Jens Pedersen 27 Aar. Jesper Pedersen døde
1732. 4 Børn: Peder, Ladefoged paa Tølløse,

Jørgen 20, Jens 3 og Anne 2 Aar. Enken giftede sig da med

4) Korfits Hansen, født i Spanget, hvor hans Fader var Birkedommer. 1772 døde hans Hustru Kirsten Jensdatter. 4 Børn: Jes Jespersen, Karen, gift med Søren Smed, Hilleborg (Laaland), Maren, gift med Hans Jensen, Grønderup. Nu afstod Korfits Stedet til Sviger sønnen, den berømte Smed

5) Søren Mathiesen. Han var født i Grønderup, rejste siden udenlands og blev Bestyrer af Siltens Hammerværk, som han drev i 20 Aar. Han døde Juledag 1806, hvorefter Regleholme gaves til

6) Lars Hansen, som Afstaaelse af det afbrændte Fisterup, hvor han var født 1762. Han døde den 25de Maj 1825.

7) Kristian Larsen fik Arvesætte paa Gaarden af 2den Juni 1825, men da han ved Giftermaal kom i Besiddelse af en Gaard i Grønderup (Heldbo), og hans Søster ligeledes fik en anden Gaard (Hildsted, folgte han Regleholme efter Faderens Død 1831 til

Niels Olsen fra Svanninge. Til Gaarden henligger et Areal af 70 Tdr. Ld., regnet lige med 20 Tdr. Ld. bedste Jord. Gaarden er senere overdraget til hans ældste Søn,

Niels Peter Nielsen, der flyttede Gaarden fra sit gamle Sted og opførte den smukke ny Gaard.

Ar. 58. Arvingstaf

er en af de ved Udskiftningen 1788 opførte nye Gaarde. Til denne Gaard udlagdes $58\frac{4}{4}$ Td. Ld., regnet lige med $24\frac{1}{4}$ Td. Ld. bedste Jord, Nord for Byen. Gaarden var egentlig bestemt for Hans Pedersen og Marie, der havde været Amme hos Herstabet, men da hun helst ønskede

at bo i Byen, fik hun Niels Anudsens Gaard, imod at

1) Niels Anudsen fik den ny Gaard paa Marken med kolde, lerede, men i vor Tid meget gode Jorder. Han var gift med Karen Madsdatter, som døde den 24de April 1806, 80 Aar gl. Niels Anudsen døde den 25de August 1809, 77 Aar gl. Han havde i Aaret 1800 afstaaet sin Gaard til

2) Peder Rasmussen (Skjøde af 26de Maj 1801); han døde den 18de Marts 1845, 85 Aar, hvorefter Gaarden overdroges til Sønnen

3) Hans Pedersen under 11te December 1845. Han havde ingen Børn, men indsatte

4) Morten Andersen til sin Arving, og som har Skjøde paa Gaarden af 7de April 1865. Hans Pedersen døde kort efter, den 21de April s. A., 68 Aar gl.

Nr. 59. Øjeshvile

blev 1662 udlagt for 715 Rd. (369 for Jordstyd og 346 for de 128 Svins Olden, der laa til denne, som til enhver Gaard i Byen). 1688 styldfattes Gaarden for 3 Tdr. 6 Skpr. 3 Tdr. $\frac{1}{2}$ Alb. Hrtk. Jordstyd, foruden Andel i Byens fælles Skovstyd. 1701 bestod dens Bygninger af 4 Længer: Stuehuset 20, Porthuset 7, Ladehuset 16 og Fæhuset 10 Fag. Besætning 6 Heste og 5 Røer. Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden en Jndlod paa $59\frac{4}{5}$ Td. Td., regnet lige med $23\frac{5}{4}$ Td. Td. bedste Jord. Gaarden var 1541 beboet af:

- 1) Mads Lavridsen.
- 2) Niels Jensen 1645 og 1662,
- 3) Jakob Hansen 1664,
- 4) Jens Skytte havde 1656 faaet Bolstedet

Fredinge, men 1672 denne Gaard, som han endnu beboede 1688,

5) Jørgen Jbsen 1701,

6) Jørgen Jørgensen 1718. Afstod 1742 Gaarden til

7) Lykke Mortensen, født i Haagerup. Ifølge Fæstebrev af 21de Oktober s. A. var Indfæstningen 30 Rdl.,

8) Morten Lykkesen modtog Gaarden efter sin Fader og fik Arvesætte 1788. Han afstod den igjen under 31te Juli 1812 til Sønnen

9) Peder Mortensen. Efter hans Død giftede Enken Johanne Larsdatter sig med

10) Markvard Kristensen af Brendegaard 1820, født i Besterstjerninge, død den 9de Maj 1832, 44 Aar gl., hvorefter Gaarden overdroges til Enken

11) Johanne Larsdatter, indtil Sønnen

12) Peder Markvardsen under 2den December 1861 fik Skjøde paa Gaarden, som han har ombygget.

Nr. 60. Heldbo.

Var 1662 udlagt til Hans Fris for 715 Rdlr. med Skoven. 1688 skuldsattes den for 4 Tdr. 3 Skpr. 1 Fdk. 1 Alb. Hrtk., og Bygningerne vare 1701 3 Huslænger: Stuehuset 12, Ladehuset 23 og Fæhuset 16 Fag.

1) Hans Pedersen 1541.

2) Kristen Kristensen 1646.

3) Jeppe Hansen 1662 og endnu 1638, senere i Forening med

4) Jakob Henriksen. Hans Søn

5) Henrik Jakobsen fæstede 1718 den halve Gaard, og da Faderen formedelst „Armod og Alderdom maatte kvittere“, blev Gaarden 1730 overgivet i Fæste til

6) Niels Jensen (s. i Fleninge) uden nogen

Indfæstning. Han havde kun Gaarden i 2 Aar, hvorefter

7) Mads Larsen fra Nastrup under 24de Juli 1832 fik hele Gaarden, uden Indfæstning og fri for Landgilde i 2 Aar. Han modtog desuden Alt, hvad der foresandtes, og fik Gaardens Bygninger istandsatte. Senere havde

8) Rasmus Pedersen Gaarden i Fæste. Han døde 1760, hvorefter

9) Niels Knudsen (f. i Sølbjerg) imod at ægte Enken og betale hendes Gjeld, 97 Rdlr., fik Fæste paa Gaarden under 31te Juli 1760. Niels Knudsen modtog efter fuldendt Udskiftning den nye Gaard Arvingstat, medens

10) Hans Pedersen (f. i Pejrup) og Marie Amme modtog Arvesæste paa Gaarden Heldbo, som han 1820 afstod til sin Svigersøn og døde som Aftægtsmand den 29de Februar 1829, 66 Aar gl.

11) Kristian Larsen, f. i Regleholm (Skjøde af 3die Januar 1820. Han skulde betale sin Svigerfaders Gjeld, 150 Rdl. Sønnen

12) Hans Kristiansen modtog Gaarden ved Skjøde af 9de Novbr. 1868.

Fra Gaarden er under 12te Febr. 1807 af Hans Pedersen og Hustru solgt en Parcel, Teglgårdsmarken, til Søren Nielsen fra Ratterød for 500 Rdl., men da han døde efter et Aars Forløb, gistede Enken Johanne Rasmusbatter sig med

13) Peder Ottesen (f. i Søfælde), der 1836 tilkjøbte en Parcel fra Teglgården, saaledes at Stedets Hartkorn nu blev 1 Td. 1 Skp 3 Fdl. 2½ Alb. Han afstod under 18de August 1843 Stedet til Sønnen, Søren Pedersen, og døde den 29de April 1860, 86 Aar gl.

Søren Pedersen levede ligesom Faderen for en Del af at brænde Kul.

Nr. 61. Stenmark

er en ved Udskiftningen paa Udmarken opført ny Gaard med 58 Tdr. Ld., regnet lige med $9\frac{1}{4}$ Tdr. Ld. bedste Jord, hvis første Beboer

1) Niels Jørgensen fik Arvesætte paa den under 4de Maj 1805. Han folgte først en Parcel 1806 paa 6 Tdr. Ld. for 450 Rdl. til Anders Jensen, som Hans Andreasen og Thomas Nielsen samt dennes Svigersøn har ejet, indtil Jorden atter er indkjøbt til Gaarden, medens Huset, som brændte 1892, og en Have er kjøbt af Brættrolleborg Kommune.

Ligeledes folgte Niels Jørgensen andre 6 Tdr. Ld. for 550 Rdl. til Rasmus Jensen, som Jens Frederiksen og senere Rasm. J. Jensen har ejet, indtil Jorden er indfriet til Gaarden. Endelig folgte Niels Jørgensen den øvrige Del af Gaarden, ligeledes 1806, til

2) Peder Kristensen fra Skovby paa Grø for 1620 Rdl., men overdrager atter under 16de Decbr. f. U. Gaarden til

3) Niels Thygesen, men forbeholdt sig 8 Tdr. Ld. Under 27de April 1809 bleve de enige om at bytte Bopæle. Niels Thygesen fik Huset med 8 Tdr. Ld. og

4) Peder Kristensen fik Gaarden igjen men døde den 10de April 1814, 47 Aar gl. Enken giftede sig derefter med

5) Rasmus Kristensen, f. i Pejrup. men opdraget paa Grø, døde som Aftægtsmand den 18de Januar 1865, 77 Aar gl. Hans Søn

6) Peder Rasmussen modtog Gaarden ved Skjøde af 29de Decbr. 1847 og døde 1892. Hans Søn igjen,

7) Kristen Pedersen, til hvem Faderen under 12te Decbr. 1886 afstod Gaarden.

Nr. 62. Fredinge

var før Omdelingen ved 1750 kun et Bol, der

1688 var skyldsat for 4 Skpr. 1 Fdt. 2 Alb. Jordskyld og 2 Skpr. 3 Fdt. 2 Alb. Skovskyld. Efter den gamle Taxt svarede Stedets Landgildebydelser paa en Ubetydelighed nær til 3 Edr. Korns Værdi og blev i dette Forhold regnet for 163 Rdl. ved Udlægsforretningen efter Kaj Lytke 1662 1701 bestod Stedets Bygning af 2 Længer: Stuehuset 16 og Porthuset 11 Fag med 2 Heste og 2 Røer. Efterat det ved Omdelingen var gjort lige med de øvrige Gaarde i Byen, blev der ved Udskiftningen 1788 udlagt en Jordlod paa $59\frac{1}{4}$ Edr. Ud., regnet lige med 18 Edr. Ud. bedste Jord. Her boede:

1) Hans Lavridsen 1541.

2) Niels Willadsen 1647; men nogle Aar efter laa Stedet øde — rimeligvis afbrændt — iudtil

3) Jens Skytte 1656 fik Pladsen med Hoveri- og Landgildefrihed for hans lange Tjeneste. Han havde inden 1672 haft en anden Gaard der i Byen (Øjetshvile).

4) Niels Davidsen 1672.

5) Niels Broersen 1685.

6) Rasmus Mouriken 1701.

7) Rasmus Jensen 1721.

8) Mads Sørensen Ravn afstod Stedet 1728 til

9) Anders Rasmussen, der fik det i Afstaaelse af hans hidtil i Fæste havende Sted Rostenborg.

Efter Anders Rostenborgs Død fæstede

10) Jørgen Jakobsen Stedet under 30te April 1740 for 19 Rdl. Efter hans Død fik

11) Hans Jensen ifølge Fæstebrev af 28de April 1751 Stedet, der nu var bleven til en Gaard, for 16 Rdl. i Indfæstning. Han var født i Gjerup og modtog Arvefæste 1788. Han var gift med Maren Korfitsdtr., hvem han ved

Testamente havde fikket Gaarden efter sin Død. Han døde i Januar 1794, 78 Aar gl., og Gaarden tilfaldt da

12) Maren Korfits dtr., som den 28de Juli s. A. giftede sig med

13) Lars Andersen Møller. Hun døde den 28de Juni 1803 og Lars Møller giftede sig paany, som under 16de Juni 1839 overdrager Gaarden til sin Søn

14) Kristen Larsen Møller. Han opførte 1863 en Vejrmølle paa Gaardens Grund og afstod under 24de April 1886 Gaarden til sin Datterdatter

15) Laura Sofie Hansen Blidegn, som giftede sig med

16) Hans Kristian Gulsfeldt.

Nr. 63. Hildsted.

Med Udlægsforretningen efter Kaj Lyffe 1662 blev denne Gaard med Skov til 128 Svins Olden regnet for ialt 715 Rdlr. Gaarden styldattes 1688 for 5 Tdr „ Skpr. 2 Tdr. 1 Alb. Hartk. og dens Bygninger bestod 1701 af 4 Huslænger: Stuehuset 14, Ladehuset 14, Fæhuset 17 og Porthuset 12 Fag. Besætningen var 6 Heste og 4 Røer. Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden $58\frac{1}{2}$ Td. Land, regnet lige med $19\frac{1}{4}$ Td. Land bedste Jord. Beboere siden 1541:

1) Hans Skytte 1541.

2) Hans Hansen 1647. Gaarden blev øde i Svenskekrigen, og den blev 1662 bosat af

3) Henrik Hansen, der endnu sad ved Gaarden 1688, men inden 1701 afløst af

4) Søren Andersen Ravn, der havde Gaarden endnu 1735. Senere

5) Hans Ravn, der vel sagten var hans Søn.

6) Rasmus Mortensen fra Strandhuse fik Gaarden ved 1750, som han 1760 afstod til sin Søn og døde som Aftægtsmand 1776. Han havde 4 Sønner: Hans 50, Peder 44, Lars 42 og Rasmus 26 Aar gl., samt 3 Døttre: Anne gift med Hans Jørgensen, Haagerup, Karen gift med Jens Madsen, Grønderup, og Johanne.

7) Lars Rasmussen Bante modtog saaledes Faderens Gaard ved Fæstebrev af 26de September 1760. Han gav 40 Rdlr. i Indfæstning, modtog Arvesætte 1788. Han døde den 18de Febr. 1827, 89 Aar gl.

8) Hans Larsen Bante modtog Faderens Gaard ved Afstaaelses-forening af 28de Febr. 1817 og døde den 8de Maj 1859, 72 Aar gl. Hans Søn igjen

9) Lars Hansen Bante fik Skjøde af 2den Decbr. 1861. Da han døde uden Børn er Gaarden efter Entens Død (1892) overgaaet til

10) Peder Andersen.

Nr. 64. Bakkegaard

var 1662 regnet for 715 Rdlr., derunder indbefattet Skov til 128 Svins Olden. Hartk. efter Skyldfættningen 1688 4 Tdr. 5 Skpr. „ Tdr. 1 Alb. Var 1701 en Gaard paa 3 Længer: Stuehus 19, Ladehuset 17 og Porthuset 17 og et lille Hus paa 4 Fag. Besættningen 4 Heste, 3 Køer. Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden $59\frac{4}{4}$ Tdr. Ud., regnet lige med $21\frac{1}{2}$ Tdr. Vand bedste Jord.

1) Jens Mogenssen havde Gaarden 1541.

2) Peder Willadsen 1646.

3) Henrik Rasmussen 1658.

4) Niels Jensen 1661.

5) Niels Hansen Møller 1672, var 1679 gaaet fra Gaarden og sad paa Aftægt.

6) Mads Oluffen 1688 og 1701.

7) Niels Madsen 1719, døde 1756.

Hans Søn

8) Mads Nielsen fæstede Faderens Gaard under 28de Decbr. f. A. for 40 Rdlr. Han døde den 16de Septbr. 1786. 63 Aar gl.

9) Peder Rasmussen Banke modtog Arvefæste paa Gaarden, som han under 26de Febr. 1803 afstod til sin Brodersøn Rasmus Larsen, og døde den 21de Novbr. 1807, 72 Aar gl.

10) Rasmus Larsen Banke havde to Sønner, men han foretrak den Yngste, til hvem han ved sin Død den 10de Decbr. 1850 havde bestemt Gaarden overdraget.

11) Rasmus Rasmussen Banke levede ugift og indsatte sin ældre Broders Søn til sin Esterfølger. Han døde den 27de Januar 1882, 62 Aar gl.

12) Kristian Larsen Banke modtog saaledes sin Farbroders Gaard ved Skjøde af 29de Januar 1882. Han døde den 27de Aug. 1891, og Enken giftede sig i Foraaret 1893 med

13) Jens Nielsen Hansen.

Nr. 65. Lykkebo

var før Skjldsætningen 1688, da Gaardenattes for 3 Tdr. 7 Skpr. 3 Fdr. 2 Alb. Htk., af samme Størrelse i Skyld og Tillæg som de andre hele Gaarde i Byen og regnet 1662 for 715 Rdlr. Gaarden havde 1701 4 Længer: Stuehuset 18, Ladehuset 14, Fæhuset 15 og Porthuset 8 Fag. Ved Udstiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden $65\frac{1}{4}$ Tdr. Land regnet lige med 23 Tdr. Land bedste Jord. Af dens Beboere vides:

1) Hans Lavritsen Lyding 1541.

2) Morten Pedersen 1646 og endnu 1662.

3) Hans Nielsen Møller 1664, var Birkedommer 1679 og var da med Peder S. Møller i Trolleborg Mølle, Kristian Berider Møller i Spanget og Niels S. Møller i Grønderup, ude at brænde Køer for Skatter og Restancer, saa tog han en Kø til sig med Herflabets Brænde paa. Der blev tilbudt, at Sagen mod ham maatte falde, naar han vilde antage en Gaard paa Baroniet Han fik da en øde Gaard i Fleninge, som han „forjad“ og ved Dom af 25de Juni 1681 blev han dømt til Bremerholm.

4) Henrik Jakobsen 1688.

5) Jens Nielsen 1701, 1718. Hans Søn

6) Niels Jensen havde faaet Gaarden 1722, men døde 1736. Enken giftede sig 1737 med

7) Oluf Johansen, f. i Pragegaard, der ifølge Fæstebrev af 15de Marts f. A. gav 20 Rdlr. i Fæste. Natten imellem den 20de og 21de Marts 1747 afbrændte Gaarden. Der blev intet Indbo reddet. Mand, Kone og 4 Børn maatte flygte ud af det brændende Hus i det blotte Linned og bare Fødder.

8) Mads Jensen havde Gaarden 1759. Hans Søn

9) Jens Madsen modtog den ved Faderens Afstaaelse uden Indfæstning under 9de April 1772. Han var 2 Gange gift. Den første Hustru Maren Rasmusdatter døde 1774 (1 Søn Mads $1\frac{1}{4}$ Aar, Arv og Deling 83 Rdlr.). Han døde 1782.

10) Rasmus Lykkefen, f. i Grønderup, havde inden Udskiftningen modtaget Gaarden og fik Arvesæfte 1788.

11) Sønnen Kristen Rasmussen modtog Gaarden ved Skjøde af 21de December 1822. Han delte Gaarden imellem sine 2 Sønner, saaledes at den yngste Jens Kristensen fik den

østlige Halvdel af Hartkorn 2 Tdr. 5 Skp. 1 Fdk. $\frac{1}{4}$ Alb. med det derpaa opførte ny Sted og den ældste

12) Rasmus Kristensen fik ved Skjøde af 9de Novbr. 1868 paa den gamle Gaard i Byen og den vestlige Lod af Hartkorn 3 Tdr. 6 Skp. 2 Fdk. $2\frac{1}{2}$ Alb. Kristen Rasmussen døde den 24de Marts 1877 87 Aar.

1730 blev der opført et nyt Hus med Smedie i Grønderup og fæstet til Smed Mathias Lauridsen, f. i Haagerup for 8 Rdr. (Fader til den berømte Regleholme-Smed Søren Mathiesen). Mathias Smed døde 1740, og Anders Jensen, der ægtede Enken, fæstede Huset. Han døde 1772 Datteren Anne Andersdatter var gift med Smeden, Hans Kristoffersen, der flyttede 1776 fra Grønderup til Bjærup (Brisholm) og døde som Smed i Fleninge 1793. Hans Madsen i Højrup fik Smedien i Grønderup efter Hans Kristoffersen. Hans Søn Hans Hansen fik Huset og Smedien i Fæste, uden Indfæstning 1786, men da Søren Mathiesen anlagde en Smedie ved Regleholme, blev Grønderup Smedie overflødig.

1753 blev der opført et nyt Hus i Grønderup til to Familier. Huset overdroges i Fæste til Hans Thomsen fra Haagerup og Kristoffer Nielsen fra Nybo, og de gave hver 10 Sldl. i Indfæstning og ligesom andre Husmænd 4 Mk. aarlig og en Ugedag (52 Dage om Aaret) eller 3 Rdl. 4 Mk i Penge.

I Bysted Mark opførtes 1755 et nyt Hus, der blev givet i Fæste til Jens Mortensen for 5 Rdl. i aarlig Afgift og Tilsyn med Skovene Gamle Sølbjerg, Flaubjergs Have, Bysted Mark og Flengs Have. Han døde 1760 og Hans Larsen fra Heden fik det i Fæste for 6 Rdl. 4 Mk., og som hans Formand, at have

Tilsyn med Skoven Huset, der ligger ved Pejrup Markskjel, kaldes Grønborghus, men fik ved Udskiftningen som Nr. 66 Navnet Apennarade. Efter Hans Larsen fik Peder Andersen 1824 Huset i Fæste. Niels Jensen fik det 1866.

Foruden dette Hus udlagdes ved Udskiftningen 7 Huslodder, der i Jordebogen betegnes med følgende Navne: Nr. 59 Kiel, 60 Rendsborg, 61 Glückstadt, 62 Altona, 63 Slesvig, 64 Flensborg og 65 Husom, men de bleve ikke besatte før Poul Larsen Banke 1824 fik Jorden, 21 Tdr. Ud., med det derpaa opførte ny Sted i Fæste. Ved hans Død 1858 fik Sønnen Lars Poulsen det for 500 Rdl., og efter ham fik Peder Sørensen fra Pejrup det 1882. Stedets Hartkorn er 1 Td. 1 Skp. 1 Fdk. 1 Alb.

Fagsted.

Fra først af — eller før 1520 — var der ligesom nu fire Gaarde i Fagsted. De laa Sydvest, Vest og Nordvest for den Gaard, der bærer Byens Navn, og de laa paa ret ejendommelige Naturforhold med meget bratte Skrænter ned mod Engen, med Aaen og Skoven i Baggrunden. Den ene af de fire Gaarde laa allerede øde 1525 og blev først oprettet paany ved 1750. De fire Gaarde der i Byen fik efter Omdelingen hver 7 Tdr. 2 Skpr. 2 Fdkr. 2 Alb. Hrtk., Jordskyld 1 Td. „ Skpr. 3 Fdkr. 1 Alb. Hrtk., Skovskyld med 342 Tdr. Ud., hvoraf 176 Tdr. Ud. var Ager, 55 Tdr. Ud. Eng og 42 Tdr. Ud. Tørvemoose og 67 Tdr. Ud. Skov. Ved Udskiftningen bleve de 3 gamle Gaarde udflyttede, og kun een — den sidst opførte, blev liggende, hvor Byen laa.

Nr. 66. Fuglesang.

Denne Gaard, tilligemed de to andre Ud-
flyttergaarde, laa før Udskiftningen ved Gaarden
Fagsted. Den blev 1688 skildjat for 9 Tdr. 2
Skpr. 2 Fdfr. 1 Alb. Hartk. og var 1701 en Gaard
paa 4 Længer. Stuehuset 15, Ladehuset 13,
Fæhuset 16 og Porthuset 11 Fag. Besætningen
var samtidig 5 Heste og 3 Røer. Ved Udskift-
ningen 1788 blev der tildelt Gaarden $55\frac{1}{4}$
Td. Td., regnet lige med $33\frac{1}{4}$ Td. Td. bedste
Jord. Af dens Beboere siden 1646 vides:

1) Knud Pedersen,

2) Rasmus Rasmussen Bonde skulde
1661 give 70 Rd. i Fæste. Om det er den
samme som 1664 findes under Navn af Rasmus
Skraeder vides ikke,

3) Niels Jensen havde Gaarden 1681,
men afgik eller overdrog den 1701 til Sønnen

4) Niels Nielsen, som afgik efter et Par
Aars Tid, da

5) Kristen Nielsen den 10de Juni 1712
blev dømt fra Gaarden for ulovligt Skovhug
og dels for Gaardsæld, Resistance m. m., ialt
232 Rd., og da han Intet havde at betale med,
at straffes med Bremerholm.

6) Mads Hansen fik Gaarden i Fæste 1713.
Han døde 1732. Ifølge Skiftet var Boets
Værdi 94 Rdl., men Fordringerne 192. Enten
Kirsten Andersdatter giftede sig med

7) Rasmus Andersen, som formeddelt Armod
og Efterladentid moatte fortere 1741, hvorfor
Gaarden under 8de Maj 1741 blev stæd og
fest til

8) Mads Rasperen, f. i Rosseberg, uden
nogen Indfæstning, men at yde 10 Sdl. aarlig
i 6 Aar. Han havde Gaarden 1760, men
inden 1772 havde

9) Lars Madsen, rimeligvis hans Søn,

faaet den. Han modtog Arvescæfte 1788. Hans første Hustru, Karen Jensdatter (Jens Larsens Datter der i Byen) døde 1782. 3 Børn: Mads 13, Jens 11 og Anne Marie 15 Aar. Gaardens Bygninger vare: et Stuehus paa 16 Fag, en Lade i Øst med Lo og Port, en Lade i Nord 19 og en Lade i Vest. Hans anden Hustru Anne Katrine Rasmusdatter døde 1794, 38 Aar gl., og den tredie Anne Madsdatter overlevede ham, da han døde 1798 i en Alder af 68 Aar. Lars Madsens Arvinger lode nu den 2den April 1799 afholde Auktion over Gaarden, men da der ingen Lysthavende vare mødte, aftraadte de den den 1ste Maj 1799 til 10) Grev Reventlow for 600 Rbd., af hvilke de 300 Rbd. var Restance og Gjeld, men Enken fik desuden en Parcel paa 4 Tdr. Ld. til Bebyggelse, fri for Afgift i hendes og tilkommende Mands Niels Tambours Livstid. Denne Parcel har siden været i Sønnen Mads Larsen Bævers og nu i Rasmus Jensens Besiddelse.

11) Den 1ste Maj 1800 tiltraadte Lorentz Sjørgensen af Broager Sogn Gaarden Fuglesang, som han havde kjøbt af Greven for 800 Rbd. Han fik fri Planter af Skoven til Udhegnenes Beplantning. Skjøde af 4de Novbr. 1800. Af hans Børn bleve Kristian Høeg L. Godsforvalter og Kristian August L. senere Ejer af Gaardens ene Halvdel. Enken Anne Katrine Kristiansdatter folgte Gaardens største vestlige Del til den franske Oberst Bretteville, daværende Ejer af Gaarden Susaa, og forbeholdt sig en Parcel til Bebyggelse. Hun gistede sig s. A. (1806) med

Mads Jensen, som 1809 (2den Maj) kjøber til sit Afbyggersted 6 Tdr. Ld. af Oberst Bretteville for 200 Rbd.

Under 4de Marts 1826 blev Stedet overdraget til Kristian August Lorenzen, der efter hans Død 1853 overgik til Svigersønnen

Gotfred Rasmussen fra Langeland ved Skjøde af 16de December 1854. Han døde den 12te Januar 1886, 63 Aar gl., og Enken folgte det ved Skjøde af 13de Decbr. 1886 til Ejeren af Hovedparcellen

Peder Rrog, der nedbrød Bygningerne med Undtagelse af en Del af Stuehuset og lagde Jorden under sin Gaard.

12) Oberst Louis Charles Bretteville, som 1806 havde kjøbt Gaardens Hovedparcel af Lorenz Jørgensens Enke, folgte den atter ved Skjøde af 11te Decbr. 1809 til

13) Kristian Brodersen, som atter under 25de Marts 1812 med Forbehold af Bolig og 2 Tdr. Ld. folgte Gaarden til

14) Jørgen Pedersen fra Nybølle for 3500 Rdlr. Han folgte den atter under 25de Juli s. A. til

15) Hans Jakobsen Dencher for 3120 Rdlr. Dencher folgte atter Gaarden ved Skjøde af 14de Febr. 1814 til

16) Rasmus Hansen fra Gamborg (s. i Vilhelmsgave) for 20000 Rdlr. eller 3333 Rdlr. Navne Bærdi. Han folgte atter Gaarden 1815 til

17) Jens Nielsen fra Vejlbj og denne folgte igjen til

18) Exam. juris Jakob Vilhjelm, hvem Retten imidlertid ikke vilde godkjende, da han var mindreaarig. Imidlertid blev Gaarden, da der ved Auktionen under 28de April 1818 intet Bud var at faae, tilkjendt

19) Grev Reventlow for de resterende Skatter 311 Rdr. Han sælger den den 12te Maj s. A. til

20) Peder Pedersen Rrog. Han døde den 29de Novbr. 1861, 72 Aar gl.

21) Hans Søn Peder Pedersen Rrog modtog Gaarden ved Skjøde af 26de Juni 1855.

Nr. 67. Susaa

laa ligesom de andre Udflyttergaarde i Nærheden af Gaarden Jagsted, hvor den 1688 skildsattes for 9 Tdr. 5 Skpr. 2 Fdrl. 2 Alb. Dens Bygning var 1701 3 Længer: Stuehuset 18, Ladehuset 17 og Fæhuset 21 Fag med en Besætning af 6 Heste og 4 Røer. Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden en Jordlod paa $55\frac{1}{4}$ Tdr. Ud., regnet lige med 32 Tdr. Ud. bedste Jord. Af dens Beboere kjendes:

1) Jørgen Markusen 1646 indtil 1688,

2) Hans Hansen fra 1688 - 90,

3) Rasmus Jensen kom til Gaarden 1690, men blev den fradømt for Gaardsæld 1721,

4) Henrik Jakobsen fik den 1722. Han maatte gaa derfra af Armod 1728, hvorefter

5) Niels Hansen (f. i Jagsted) ifølge Fæstebrev af 5te Aug. f. A. modtog Gaarden uden Indfæstning, men maatte ligeledes gaa derfra af Armod 1736,

6) Henrik Jakobsen, der var f. i Grøndrup, fik nu Gaarden uden Indfæstning med Alt hvad der fandtes af Ind- og Udbo. I 3 Aar sad han her, men saa gif han samme Vej, og maatte formedelst Armod og Svagelighed kointere 1739.

7) Poul Larsen fra Østerstjerneinge fik nu ifølge Fæstebrev af 6te Oktbr. f. A. Gaarden i Fæste imod at betale Henrik Jakobsens Restance 14 Rdlr. Herved 1748 gif ogsaa han fra Gaarden og modtog den i 1747 afbrændte Gaard i Fleninge,

8) Jens Larsen afstod henved 1770 Gaarden til sin Søn

9) Hans Jensen. En anden Søn, Hans, var født 1740 og en Datter, Karen, var gift med Lars Madsen i Fagsted. En Søn, Jens, f. 1772, og en Datter, f. 1774, hvoraf det fremgaaer, at Jens Larsen efter sin første Kones Død har giftet sig som Aftægtsmand. Han døde, 73 Aar gl., Decbr. 1784,

10) Peder Frederiksen, f. i Gjerup, fik 1780 Gaarden i Fæste for 60 Rdl., men maatte 1786 gaa derfra og fik et Hus i Højrup. Han døde som Indsidder i Mellemløben,

11) Rasmus Jensen havde saaledes Gaarden før Udstiftningen og modtog Arvefæste paa den udflyttede Gaard 1788. 1793 (11te Maj) afstaaer han sin Gaard til

12) Forvalter Blambech for 600 Rdlr. Han folgte den igjen til

13) Oberst Bretteville for 3000 Rdlr. med Besætning ved Skjøde af 4de Decbr. 1804.

Ved Skjøde af 22de Juni 1818 har Møller

14) Jørgen Eriksen, Lindevads Mølle, kjøbt Gaarden, som han lod kalde „Venstabsminde“, og overlod den til sin Søster Anne Marie og Svoger

15) Diderik Feldthusen, død den 19de Maj 1837, 53 Aar gl. Han var født paa Langeland (2 Børn). Efter Ejersens Død tilfaldt Gaarden

16) Møller Karl Johan Feldthusen ved Skjøde af 11te April 1861 og folgte den ved Skjøde af 15de Decbr. 1876 til

17) Mads Madsen Lund.

Nr. 68. Fagsted,

ny ved Omdelingen ved 1750 oprettet Gaard. 1788 blev den tildelt $55\frac{1}{2}$ Td. Td., regnet lige med $26\frac{9}{4}$ Td. Td. bedste Jord.

1) Rasmus Kristensen Banke, født i Vesterhæfinge, havde faaet Gaarden i Fæste 1748 og modtog Arvefæste 1788. Han døde 1798, 79 Aar gl. Han var to Gange gift, først med Anne Marie Henningsdtr., som døde 1776 (1 Datter, Maren, 16 Aar gl.), der bl. A. skulde have i Arv et Fæstensøl paa 5 og et Bryllup paa 7 Snefe Folk. Senere med Mette Hansdtr., døde 1822, 79 Aar gl.,

2) Hans Rasmussen Banke modtog Gaarden ved Skjøde af 15de Maj 1811. Han afstod den igjen d. 17de August 1846 til Sønnen

3) Rasmus Banke, medens denne ligeledes afstod til sin Søn,

4) Lars Rasmussen Banke under 9de August 1874.

Nr. 69. Sandlyst

laa før Udskiftningen 1788, ligesom de andre Udskyttergaarde, ved Gaarden Fagsted. Gaarden blev 1688 skuldsat for 10 Tdr. 2 Skpr. 1 Fdk. 2 Alb. Dens Bygninger bestod 1701 af 4 Længer: Stuehuset 10 Fag, Ladehuset 17, Fæhuset 29 og Porthuset 9 Fag og et andet mindre Hus 5 Fag. Besætningen var 5 Heste og 4 Køer. Ved Udskiftningen blev der tildelt Gaarden $55\frac{9}{4}$ Tdr. Ud., regnet lige med 22 Tdr. Ud. bedste Jord.

1) Lavrits Pedersen 1541.

2) Jens Nielsen 1646. Han havde Gaarden endnu 1687; men omtrent ved denne Tid fik

3) Anders Jensen den i Fæste.

4) Hans Nielsen havde den 1701. Hans Søn

5) Peder Hansen fæstede 1728 Halvdelen af Faderens Gaard for 25 Rdlr. paa de Kon- ditioner, at han enten maatte faae den anden

Halvdel ved Faderens Død eller et andet ledigt Sted, saa at Broderen kunde faae Faderens Gaard. Peder Hansen sad imidlertid ved Gaarden 1735, men inden 1759 havde

6) Thomas Rasmussen den. Han afgik ved Udførelsestiden (hans Enke, Karen Stryksdatter, døde 1818, 89 Aar), og Gaarden overdroges til

7) Jørgen Jørgensen Duus fra Als, som modtog Arvefæste paa Gaarden 1788. Han afstod den under 8de August 1825 til Sønnen

8) Kristian Jeppe Jørgensen Duus, som døde i Juli 1831, hvorefter Enken giftede sig med

9) Seneka Pedersen fra Hundstrup, der døde som Arrestant den 13de November 1844, 44 Aar gl.

10) Jørgen Kristiansen Duus modtog Gaarden ved Skjøde af 17de Decbr. 1847; døde den 13de Decbr. 1878, 61 Aar gl. Hans Svigersøn

11) Jørgen Mogenssen Dyre (Skjøde af 12te Decbr. 1872).

Spanget

var oprindelig et stort Hus, der 1658 var beboet af Niels Trompeter og laa imellem den nuværende Garveribygning og Laen tilligemed den senere opførte Smediebygning. Kristian Møller, der var Berider for Kaj Lykke, og som under Svenskekrigen havde en Gaard i Fleninge, fik efter denne Spanget til Bolig og Brug, hvor han døde 1682. Hans Enke Ristine Beriders har vel boet her i nogle Aar, da Birkedommer Hans Nielsen Wulf senere fik Bolig her. Han døde 1731 og efterlod en Enke Maren Andersdtr. Bloug; 5 Sønner og 2 Døttre. Johan Kristensen, der var Skov-

ridet og Birkefriver og havde Spanget som Tjenestebolig, døde 1750. Han havde en Søn, Jens Kristian, der døde som Smedesvend i Holsten. En Datter druknede tilligemed Moderen paa en Sørejse til Holsten den 24de September 1753.

1752 fik Hans Hans Lauridsen, Smed i Haagerup, Stedet i Fæste for 53 Rdl. 2 Mk. og en aarlig Afgift af Smedien af 10 Rdl, men ikke længe efter fik Laurids Rasmussen og senere Rasmus Lauridsen Smedien og Huset i Fæste. Hans Datter Dorthe blev gift med Niels Kristensen, f. i Fagsted, som døde 1807, 53 Aar gl., hvorefter Enken gistede sig 1809 med den sidste Spangsmed Jens Frandsen Harbo, der døde som Indsiddet i Nyløkke den 20de Decbr. 1843, 84 Aar gl.

Det gamle Hus og Smedien var 1833 nedbrudt og Smediens Materialer flyttet til Vester-Hæfinge.

Paa den til Spanget oprindelig udlagte Jordlod opførtes 1792 Garveriets nuværende Hovedbygning med de to teglhængte Huse til et Drejels- og Damast-Væveri (Vinned-Manufaktur) under Englænderen Tornings Ledelse og senere under Islænderen Gudmund Thorrerssen, der var en Kunstner i sit Fag. Han døde 1832, men den først oprettede Fabrik var forlængst nedlagt, og Garveriet opført i Stedet 1807. Efterat Ludv Dittmann (f. i Preussen 1785) havde arbejdet paa Garveriet som Bestyrer, fik han det i Forpagtning, ligesom det senere overdroges til hans Søn, Ludv. G. Dittmann, der driver Jorden og beboer Hovedbygningen, der tidligere har været beboet af Forvalter Havemann, Hr. Schlüder, Abmd. Jakobsen, Garver Dittmann den Ældre (død den 23de Decbr. 1869), Dyrlæge Schmidt, Maler

Hansen, Birkedommer Jansen og Aruuse. Fra 1846 til 1886 var her tillige Thingstue og Kontor for Muckadell-Brahetrolleborg og Holstenshus's Birker.

Foruden den til Spanget Smedie og Garveri-bygning tillagte Jordlod affattes paa Fagsted Grund 6 Huslodder med derpaa opførte teglhængte Huse.

Nr. 67, Kjøbenhavn, blev anvist Lægen Joh. J. Figadt til Bolig. Han var f. i Lybæk og døde 1816, hvorefter Rasmus Johansen Post og efter ham fik Ar. Jakobsen Commerup Huset 1839. Hans Svigersøn Ole Pedersen Maler 1850.

Nr. 68, Aarhus, var 1802 beboet af Gudmund Thorreren, der fortsatte det nedlagte Drejels- og Damastvæveri til sin Død 1832, hvorefter hans Svigersøn Hans Madsen atter fortsatte, Tømmermand Ole Madsen fik det i Fæste efter sin Svigerfader 1864.

Nr. 69, Ribe, blev givet fri for Afgift til Hans Jeppesen fra Nybo. Jakob Hansen, ægtede Enken og gav 40 Rdl. i Fæste 1803. Jørgen Hansen fik Huset 1823. Hans Sønner Josef og Hans Jørgensen.

Nr. 70, Viborg. Kristian Hjulmand; 1808 Knud Hansen; hans Søn Rasmus Knudsen 1848; hans Søn igjen Knud Rasmussen 1891.

Nr. 71, Aalborg, var først beboet af Søren Jørgensen. Hans Datter, gift med Thomas Mogensen, der 1804 gav 30 Rdl. i Fæste, død 1813. — 1818 fik Jørgen Poulsen Huset i Fæste, 1837 Lars Pedersen Dyrmand, 1858 Fister Peder Rasmussen, 1887 Ludvig Olsen.

Nr. 72, Helsingør. Rasmus Rasmussen, der havde haft en Gaard i Fleninge, fik 1785 et Hus i Nybo, som ved Udskiftningen flyttedes hertil. Mads Pedersen fik Huset efter ham

1803; Rasmus Klavsen 1830. Efter hans Død Enken og hendes Søn, Niels Rasmussen, og for Liden forrige Teglværksbestyrer Niels Karstensen.

Paa Husets Grund opførtes i Sommeren 1889 Brædetrolleborg Folkehøjskole, der indviedes af Biskop Stein den 4de November s. A. J. H. Vinther, Forstander, og Berggren, Lærer og Økonom.

Nybo.

Da Brændegaard 1588 blev udvidet til en Herregaard, blev Røglegaard og nogle Gaarde i Nybo lagt derunder, men Antallet af de ved denne Lejlighed nedlagte Gaarde kan ikke bestemt opgives. Dels er Begrebet Gaard noget ubestemt, og dels ere de forskjellige Meddelelser derom modsigende. Der var ifølge Jordebogen for 1541 kun 5 Gaarde i Nybo, hvoraf 2 hele, der gav hver 3 Ørt. Korn, og 2 halve Gaarde foruden en meget stor Gaard, der alene af Korn gav 9 Ø. (30 Skpr. Rug, 36 Skpr. Byg og 120 Skpr. Havre over 23 Tønder). Denne store Gaard seer man ikke mere til, saa den maa være gaaet ind under Hovedgaarden tilligemed en større Del af Byens Jorder. Nord for Byen, ved begge Sider af Bejen, opstod en Række Huse, hvis Jorder væsentligst var under Hovedgaardens Tagt. 1647 angives disse's Antal til 2, 1664 til 5, 1688 til 6, 1701 til 7 og 1722 til 8 Huse. Ifølge Synsforretningen 1701 var 6 af de 7 Huse kun smaa, hver paa 7 Fag; medens det ene var et dobbelt Hus, hvis daværende Besidder Kristen Jbsen holdt 2 Heste, 2 Køer, og havde et Stuehus paa 18 Fag og et Fæhus paa 10 Fag. Efter Omdelingen, da hver af de fire Gaarde fik paa $\frac{1}{2}$ Alb. nær hver 5 Tdr. Hartk., blev

derimod samtlige Huse fremdeles under Hovedgaardstaxt. Den sidste Besidder af det dobbelte Hus Hans Jeppesen fik ved Udstiftningen et Hus Nr. 69 Ribe fri for Afgift.

Til Nybo By henlaa før Udstiftningen 538 Tdr. Land, hvoraf 285 var Ager, 51 Eng, 26 Ellemoser, 25 Tørvemose og 146 Td. L. Skov.

Nr. 70. Skyttegaard

laa før Udstiftningen i kort Afstand Nordvest fra Holmelund, blev 1688 skyldsat for 4 Tdr. 6 Skpr. 3 Tdr. 1 Alb. Hartk. 1788 tildelt en Udlob paa $67\frac{2}{4}$ Tdr. Land, regnet lige med $19\frac{3}{4}$ Tdr. Ld. bedste Jord. Var før 1647 bortfæstet til

1) Hans Nielsen, der 1656 maatte fratræde Gaarden, da

2) Hans Lauritsen fik Gaarden „bevilget som Delesfoged“ ved Birket. I denne Tjeneste kom han imidlertid snart i Unaade hos den myndige Ridesfoged Peter Børting, der havde ægtet Kaj Lykkes Frille Sofie Abelsdatter. I Sommeren 1660 kom de to Fogder i aabenbar Fejde, idet P. Børting lod H. Lauritsen tiltale og dømme som Tuv, fordi denne havde hjemført fire unge Heste, som vare optagne paa Græs ved Kaj Lykkes Gaard Gjelskov, uden at melde saadant for Ridesfogden. Dødsdommen var fældet af Birkefoged Jens Pedersen i Nybyggtgaarde, der var Svoger til P. Børting og blev kun forhindret ved Kaj Lykkes kraftige Mellemkomst. Birkefogden blev affat, og Hans Lauritsen fik flere og større Tillidshverv, men Peter Børting rasede af Hævngjerrighed. Først fik han sin Herre styrtet og dømt fra Ære, Liv og Gods, siden indsatte han Birkefogden paany og fik anden Gang den uheldige Delesfoged dømt til Galgen, en Dom, der affagt

den 22de Novbr. 1661 og næste Morgen udført paa Nybølle Galgebakke. Nogle Aar senere fik Enken Sagen for Højesteret. Birkfogden blev dømt til at opsamle den uskyldige Hans Lavritsens Ben og begrave dem hæderlig i Hillerølev Kirke for siden at gaa i Bolt og Jern paa Bremerholm sin Livstid.

3) 1662 fæstede Rasmus Mortensen, født i Haagerup, Hans Lavritsens Gaard i Nybo og gav 16 Rdlr. i Indfæstning.

Hans Søn:

4) Morten Rasmussen havde Gaarden 1701, den bestod da af 3 Længder Hus. Stuehuset 12, Lade- og Porthuset 36 Fag. Han havde Gaarden endnu 1718, men ikke længe efter var den beboet af

5) Peder Madsen og senere af

6) Jens Madsen Skjotte, der paa Grund af Alderdom afstod Gaarden imod aarlig Aftegt ved Fæstebrev af 16de Juli 1771 til sin Søn

7) Mads Jensen Skjotte, der gav i Indfæstning 20 Rdlr. Han var en af de „Otte Mænd“, der deltog i Udskiftningens Udførelse. Gaarden blev da flyttet ud paa den affatte Jordlod i Foraaret 1787 og opført med grundmuret Stuehus og to rummelige Lader. Et Par Aar senere, da Kronprins Frederik — den senere Kong Frederik den 6te — besøgte sin Ven Grev Ludvig Reventlow, aflagde de i Forening et Besøg hos Mads Skjotte, hvor de høje Herrer spiste Frokost. Mads Skjotte døde Fastelavns Mandag 1790, idet han blev flaaet ihjel i Skoven af et Træ. Mads Skjottes Enke giftede sig senere med

8) Mads Rasmussen Rust, hvem Gaarden blev overdraget under 11te Juli 1792 indtil Mads Skjottes Søn

9) Jens Madsen under 16de Juli 1806 modtog Arvefæste paa Gaarden, som han beboede og drev Kalkbrænderi til sin Død den 6te Oktober 1850. Hans Datter Sarafine, gift med Hørkræmmer Ullum i Odense, hvis Søn

10) Jens Vilhelm S. Ullum allerede under 1ste Septbr. 1846 var testamenteret Gaarden, var endnu ved Jens Madsens Død umyndig, hvorfor Gaarden blev bortforpagtet til Lars Henriksen og senere beboet og bestyret af Ejerenes Forældre, nævnte Hørkræmmer Ullum, og efter hans Død af Enken. Da Sønnen efter Faderens Død fattes under Bærgemaal. folgtes Gaarden ved Skjøde af 1ste Marts 1887 til Ejeren af Nabogaarden, Sølund,

11) Peder Jespersen.

Nr. 71. Sølund

Iaa Nord for Holmelund, ved den anden Side Bejen. Var 1540 kun et Bol, hvoraf der kun gaves 10 Skpr. Byg i Landgilde. 1662 blev Stedet udlagt til Peter Hansen i Hamborg for 101 Rdlr. Da Landgildestyldsaetningen 1664 fandt Sted, var det endnu kun et Bol, men inden 1688 havde den faaet Størrelse og Skyld med de andre Gaarde (5 Tdr. 1 Skp. „ 3drl. 1 Alb. Hartk.). Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden en Udlob paa $58\frac{1}{4}$ Td. L., regnet lige med $18\frac{3}{4}$ Tdr. Land, bedste Jord. Af dens Beboere vides:

- 1) Hans Hjort 1541.
- 2) Niels Jensen 1646.
- 3) Kristian Berider havde Stedet 1657, men flyttede senere til Gleninge.
- 4) Jakob Nielsen 1664 og endnu 1688.
- 5) Hans Andersen havde Gaarden 1701,

da den bestod af 4 Længer: Stuehuset 12, Ladehuset 13, Porthuset 10 og Fæhuset 11 Fag.

6) Jørgen Pedersen havde Gaarden 1718, afstod den 1764 til

7) Peder Nielsen, født i Haagerup, og gav som Følge af Gaardens gode Tilstand 66 Rdlr. 4 Mk. i Indfæstning og desuden den gamle Affidder Ophold for Livstid. Peder Nielsen døde 1771, og Enken giftede sig med

8) Jesper Rasmussen, født i Haagerup, der samme Aar modtog Gaarden uden Indfæstning. Han modtog 1788 Arvefæste paa den ny udflyttede Gaard. Han døde den 24de August 1802, 67 Aar gammel. Sønnen

9) Peder Jespersen modtog Gaarden ved sin Moders Død 1809 og døde den 26de Juni 1859, 79 Aar gammel. Hans Søn igjen

10) Jesper Pedersen (Stjøde af 17de Juni 1850).

11) Peder Jespersen (Stjøde af 17de Decbr. 1876). Kjøbte tillige Skyttegaarden 1887.

Ur. 72. Lystgaard

ligger endnu paa sin gamle Plads. 1664 havde den 5 Tdr. 6 Skpr. 1 Fdk. Hartk. 1688: 4 Tdr. 6 Skpr. 3 Fdkr. 2 Alb. Var før 1647 overdraget i Fæste til

1) Hans Jensen, der havde givet 100 Slette-Daler (66 Rd. 4 Mk.) i Indfæstningen, men da Kaj Lykke netop 1656 ønskede at gifte en af sine unge Piger med en velvillig Tjener, fik Hans Jensen sit Fæste tilbage. Det var

2) Peder Jensen Drejer (eller Bildthugger), der i Foraaret 1657 ægtede Katrine Mikkelsdatter. Kaj Lykke gav dem et stort Bryllup og en Seng i Brudegave, medens Gaarden blev ombbygget og Stuehuset tækket med Sten. Men Peder Jensen og Katrine fik des-

uden Frihed paa Gaarden for Livstid og en Skov paa 34 Svins Olden. Han erhvervede sig senere ved Udlægsforretningen efter Kaj Lykke fri Ejendomsret over Gaarden for 419 Rd. og over Skoven for 92 Rd. Peder Jensen maa senere have solgt Gaarden til

3) Henrik Jacobsen, der rimeligvis atter har overdraget den til

4) Friherreinde Birgitte Trolle, som 1680 brugte Gaarden uden Fæstetvang. Den afgav ved samme Tid Bolig for Forpagteren af Hovedhaarden Jørgen Clementsen. 1688 havde

5) Peder Jørgensen imidlertid Gaarden i Fæste, og inden 1701 var den beboet af

6) Lars Rasmussen Lytgaard. Gaardens Bygninger var da 3 Længder: Stuehuset 19 Fag, Ladehuset 16 og Fæhuset ligeledes 16 Fag.

Under 30te August 1729 afstaaer Lars Rasmussen Gaarden til

7) Kristoffer Hansen, født i Nybo, der gav i Indfæstning 40 Rd. Senere havde

8) Peder Rasmussen Gaarden. Ved hans Død blev den under 16de April 1740 overdraget i Fæste for 60 Rd. til

9) Jørgen Jørgensen, født i Nælleborg. Hans Søn af samme Navn

10) Jørgen Jørgensen havde 1772 modtaget Gaarden, og i Begyndelsen af næste Aar giftet sig med den afdøde Nabo Rasmus Holms Datter Kristina, der under Gaardens Brand den 16de Marts 1773 omkom i Ilden.

Jørgen Jørgensens Søstersøn

11) Rasmus Mortensen fra Sølbjerg modtog Gaarden ved Skjøde af 13de Marts 1809. Hans Søn

12) Jørgen Rasmussen Lyt (Skiftebrev af 13de December 1840). Han solgte 1861 en

Parcel til Peder Hansen Krogh (der igjen er solgt til J. Christensen), Peder Hansen, Jens Nielsen og Niels Nielsen.

Jørgen Lyst's Svigersøn

13) Niels Pedersen modtog Gaarden ved Skjøde af 17de Juni 1877.

Nr. 73. Holmelund

ligger endnu paa sit gamle Sted i Byen. Gaarden blev 1662 pantsat eller udlagt til Peter Hansen i Hamborg for 418 Rdl. foruden dens Andel i Skoven. 1688 skuldsattes den for 5 Tdr. 1 Skp. 1 Alb. Det var 1701 en Halvgaard, hvis Bygninger bestode af 4 Længer: Stuehuset 12, Ladehus og Fæhus 29 Tag. Besætningen var 4 Heste og 5 Røer. Ved Udskiftningen 1788 blev der tildelt Gaarden 49½ Td. Ld., regnet lige med 24 Tdr. Ld. bedste Jord. Gaarden var 1647 beboet af:

1) Ol. Peder Jensen, der 28de Juli 1661 afstod den til

2) Jørgen Hansen, som havde den endnu 1688,

3) Peder Mikkelssen 1701. Han afstod den 1730 til Sønnen

4) Niels Pedersen, der gav 40 Rdl. i Indfæstning. Han blev imidlertid 1740 sat fra Gaarden af Forvalter Bachmann og

5) Rasmus Holm fra Naby fik den i Fæste for 20 Rdl. Hans Søn

6) Hans Rasmussen Holm modtog Gaarden efter sin Fader 1772 og modtog Arvesætte 1788. 1809 er den overdraget til Sønnen

7) Rasmus Hansen Holm, der tilligemed sin Kone bøde faae Dage efter hverandre i Efteraaret 1848.

8) Hans Rasmussen Holm folgte i 1866

en Parcel til Hans Mortensen og i 1876 en til Ludvig Andersen. Hans Holm døde som Aftægtsmand den 20de December 1887, 75 Aar gl.

9) Rasmus Hansen Holm modtog Gaarden ved Skjøde af 3die Oktober 1879.

Til de fire Gaarde i Nybo affattes fire Huslodder, der har haft følgende Beboere:

Nr. 73. Kristiania: Jens Hansen, 1823 Mads Madsen, 1858 Jørgen Pedersen, efter hvis Død Huset har været udlejet af Enken til Rasmus Hansen.

Nr. 74. Bergen: Knud Madsen, 1825 Jens Kristensen, 1874 Jens Kristian Hansen.

Nr. 75. Trondhjem: Mads Pedersen, 1815 Morten Rasmussen, 1852 Lars Frederiksen, 1891 Hans Nikolaisen.

Nr. 76. Kristianssand: Rasmus Pedersen, Ole Bjørnsen, 1848 Niels Greve, 1853 Hans Hansen.

Grønderup Skole

paa Jagsted Grund er opført i Sommeren 1786 og indviet den 1ste November s. A. Christian Aug. Schmidt, der først var Lærer i Gjerup, blev forflyttet hertil og blev saaledes den første Lærer. Han døde den 26de Juli 1807,

2) Niels Olsen Poulsen var Lærer fra 1807 til 1827,

3) Lorenz Poulsen fra 1827 til 1835,

4) Otto Lagoni fra 1835 til 1866,

5) Herman Helsing fra 1866.

Silkens Hammerværk.

Midt i Skoven, imellem Jagsted, Nybo, Sølbjerg og Grønderup, anlagdes 1785 et Slibe- og Hammerværk, der fra dets Begyndelse

til 1802, blev bestyret af den berømte Smed Søren Mathiesen, siden af Peder Hansen Rjør, der ved sin Fratrædelse fik Anaphuset, hvor han opførte en Smedie. Hammerværket blev nu 1823 overdraget til N. S. Petersen fra Langeland (Mekaniker og Jernstøber), og efter at han var anholdt for Falskmøntneri, fik Rasmus Drost Værket fra 1838 til 1858, hvorefter det paa Grund af Vandmangel blev nedlagt. Boligen staaer endnu og er indrettet til 2 Familier (Niels Lyst og Hans Ravn).

Silkeborg.

Syd for Silkebroen opførtes 1755 et Hus af dette Navn, der s. A. blev fæstet til Hans Sørensen, s. i Grønderup. Han døde 1767, og Lars Kristoffersen fra Nybo gav s. A. 13 Rdl. 2 Mk. i Fæste. Han døde 1791, og Enken Karen Lylkesdatter giftede sig 1792 med Diderik Nicolaj Nielsen af Nybo. Efter Udskiftningen blev det gamle Silkeborg nedbrudt og det ny Silkehus opført.

Sølvbjerg

med nærliggende Skovgaard og Steder.

Foruden de tre gamle Nabogaarde, Sølvbjerg, Gellebrede og Kragegaard, ligger eller laa der flere andre Skovsteder omfluttede af Fortidens mægtige Oldenslove, Beboernes Rigdomskilde og Stolthed. Torpe, Røglegaard og Stenhuset ere forlængst forsvundne, kun Bæsteliierne ved Torpe Gadeljør minder Nutiden om Fortidens Færd. Torpeløkken og Stenhusløkken, hvor hin Tids Bønder nedkrøgede deres Sæd, dækkes nu af velkultiverede Skove, og der hvor Røglegaard for 300 Aar siden laa i Læ af sine rige Oldenslove, er nu aaben Mark.

Baade Sølvbjerg, Bellebrede og Kragegaard, med Bremerhus og Enebjerger ligger endnu, hvor de laa for Aarhundreder siden, og Pilsbus — det gamle Raabus — er ikke flyttet langt fra dets gamle Sted.

Det gamle Sølvbjerg,

hvorfra Frisenbænge er udflyttet 1788, var en større Gaard, hvis rige Oldenslove taxeredes i gammel Tid til 500 Svins Olden (over 20 Tdr. Hrtk. Skovskuld) strakte sig vidt omkring. Ved Skuldsætningen 1664 reguleredes Gaardens Skovskuld til omtrent det Halve, 10 Tdr. 1 Skp. 1 Fdk. Hrtk., ligesom dens Ager og Engs Hartkorn, der før var 9 Tdr. 7 Skp. „ Fdk. $\frac{1}{2}$ Alb., ved Skuldsætningen 1688 nedsattes til 6 Tdr. 4 Skpr. 3 Fdk. 2 Alb. Hrtk. Ved Udlægsforretningen efter Kaj Lykke blev Sølvbjerg regnet for 1946 Rdl., det højeste Beløb, nogen Bondegård under Rankausholm udlagdes til.

1) Peder Hansen i Sølvbierrig søger 1538 sin Broder Nis Lavritsen, fordi han af Nødværge havde ihjelflaet en anden Broder Jørgen Hansen. Peder Hansen havde Gaarden endnu 1541.

2) Jens Henriksen 1646.

3) Rasmus Jørgensen maatte gaa fra Gaarden „af Armod“ 1662, men hans Søn

4) Henrik Rasmussen fik den s. A. i Fæste for 10 Rdl.

5) Mads Rnudsen 1672.

1680 var Gaarden beboet af de to Brødre

6 og 7) Klaus Klausen og Simon Klausen, der s. A. blev tiltalt, fordi de holdt et løst Kvindfolk hos dem. Fra disse Brødres Tid har Gaarden været delt i to Halvgaarde. Klaus kom imidlertid af Gaarden 1681 for

Stobhug, Restance og „Gaardsald“, og i hans Sted fik

8) Jakob Hansen Gaarden i Fæste. Han havde den endnu 1701, da hans Halvpart i Gaarden bestod af 3 Længer: Stuehuset 6, Ladehuset 12, Porthuset 9 Fag med 4 Heste og 3 Røer.

9) Hans Rasmussen 1722. Hans Enke giftede sig med

10) Anud Pedersen, der havde Gaarden 1735. Af hans Børn fik Johan en Gaard (Damsbo) i Fleninge, Niels en Gaard i Grønderup, Hans en Gaard i Højrup. Efter hans Død fik

11) Lauris Mortensen, f. i Nybo, gift med Enken, under 16de Juli 1742 Gaarden i Fæste for 40 Rdlr. Dens Hartk. var nu 3 Tdr. 2 Skpr. 1 Fdt. $2\frac{1}{2}$ Alb. og 5 Tdr. „ Skpr. 2 Fdt. $1\frac{1}{2}$ Alb. Stobstyd. Han modtog Arvefæste paa Gaarden med $61\frac{2}{4}$ Tdr. Land, regnet lige med $25\frac{6}{4}$ Tdr. Land bedste Jord. Han afstod Gaarden til sin eneste Søn

12) Anud Larsen, som døde den 25de Juli 1822 i en Alder af 78 Aar. Enken afstod Gaarden under 22de Februar 1836 til Sønnen

13) Lars Rnudsen, død den 23de Febr. 1867, 72 Aar gl.

14) Peder Larsen modtog sin Fædrene Gaard ved Skjøde af 16de Febr. 1867.

Nr. 74. Frisenvænge.

1) Den anden Halvdel af den gamle Sølvbjerggaard, som Simon Klavsen 1681 havde i Fæste, blev han snart kjed af, da Broderen var borte. I Efteraaret 1685 fik han hverken pløjet eller saaet, og en Nat ved Mortensdag

rømte han bort og kom ikke mere tilbage. Gaardsparten blev givet i Fæste til

2) Laurz Mortensen, og den tilhørende Part af Bygningerne var 1701 6 Fag Stuehus, et Porthus paa 9 Fag og et lidet Hus paa 5 Fag, med 4 Heste og 3 Røer. Han maatte „formedelst Alderdom og Skrøbelighed kvittere Gaarden“ 1729, hvorefter

3) Mads Mortensen, f. i Nybo, fik den i Fæste. Ifølge Fæstebrev af 22de Novbr. 1729 gav han 33 Rdl. 2 Mk. i Indfæstning. Efter hans Død afstod Enken Gaarden til Sønnen

4) Morten Madsen, der ifølge Fæstebrev af 6te Maj 1771 gav 40 Rdl. i Indfæstning. Han modtog Arvefæste paa den nye Gaard med $61\frac{1}{2}$ Td. Ld., regnet lige med $24\frac{1}{4}$ Tdr. Ld. bedste Jord. Han døde den 20de Febr. 1808, 77 Aar gl., og Enken Maren Jørgensdtr. overdrog under 26de Novbr. f. N. Gaarden til Sønnen

5) Jørgen Mortensen, g. med Anne Mortensdtr. fra Grønderup f. N. Han døde den 28de Juni 1838, 60 Aar gl. Han havde under 25de Novbr. 1837 afstaaet Gaarden til Sønnen

6) Morten Jørgensen, død den 4de Juni 1861, 51 Aar gl. Hans Enke afstod under 21de Novbr. 1863 Gaarden til

7) Jørgen Mortensen, efter hvis Død den 9de Juli 1885 den overdroges

8) Enken Kirsten Mortensdtr. (28de April 1885), indtil hun under 27de Juni 1886 overførte den til sin Mand

9) Rasmus Hansen.

I Rækkefølgen af Baroniets Arvefæstegaarde følge efter de to Sølvbjerggaarde (Nr. 74 og 75) de 3 Gaarde Mageløse, Bondepris og

Balhallia i Pejrup som Nr. 76, 77 og 78. Derefter følge de 5 fra Vesteraaaby udflyttede Gaarde: Nr. 79 Guldbjerg, 80 Højbo, 81 Flidsløn, 82 Steenbo og Nr. 83 Godt-haab og endelig som Nr. 84 den gamle Skov-gaard

Kragegaard,

1) hvoraf Niels Hansen 1541 gav 10 Skpr. Rug, 20 Skpr. Havre og $\frac{1}{2}$ Ld. Smør i Landgilde.

2) 1632 havde Hans Kristensen Gaarden, men inden 1646 havde

3) Oluf Madsen faaet den og havde den endnu 1688, men inden 1701 havde Sønnen

4) Johan Oluffen Gaarden i Fæste; det var en af de rige Skovbønder, der 1727 var Mand for at lade 46 Svin brænde til Olden i Baroniets Skove. Gaarden bestod i hans Tid af 4 Længer, 15, 14, 14 og 8 Fag, og dens Hartkorn var 3 Ldr. 3 Skpr. 2 Fdl. Jordstyd og 3 Ldr. Skovstyd. Han afstod 1741 Gaarden til

5) Anud Pedersen, som gav 30 Rdl. i Indfæstning, men da han fandt for godt at rømme bort, blev Kragegaard under 20de Febr. 1742 „stæd og fæst“ til

6) Mikkel Mortensen for 20 Rdl. Han døde 1753, og

7) Mads Anudsen fra Espe gav under 12te Marts 1754 20 Rdl. i Indfæstning. Han døde 1783. Hans Enke

8) Anne Hansdtr. giftede sig med, eller overdrog 1784 Kragegaard til

9) Jens Madsen, der fik den uden Indfæstning.

Bjellebrede

vilde vi omtale meget kort, da der i min Bog „Holstenshus og Rastebølle“ er givet mere omfattende Meddelelser om Gaarden. Imidlertid synes det, at den efter Sagnet fremsatte Formodning om, at Gaarden under Svenskekrigen var beboet af en Enke med nogle yngre Sønner, ikke at vilde flaa til Gellebrede, der 1541 var beboet af Anders Jyde, var ifølge Fordebøger fra 1647, 1662 og andre Oplysninger fra hin Tid, baade før og efter Krigen beboet af Peder Nielsen, men derfor er det ikke umuligt, at den følgende Fæster

Anders Andersen havde samlet sig Rigdom ved Krigen; det var i alt Fald en forholdsviis rig Mand, der 1713 ved sin Kone-Død købte et Gravsted til hende og sig selv i Naby Kirke. Han døde 1720 i en Alder af 84 Aar. Han efterlod sig en ung Enke, der giftede sig med

Rasmus Andresen. Hun døde 1740. 1753 fæstede den næstældste Søn

Henrik Rasmussen Gellebrede efter sin afdøde Fader for 66 Rdl. 4 Mk.

1809 blev Gaarden ombygget og kaldet Ditlevslyst til daværende Skovrider Johan Carl Vincens Oppermann til Bolig og Brug. Oppermann var født i Hannover 1784 og var Skovrider fra 1806 til 1857, da han tog sin Afsted. Han døde den 17de Oktober 1861.

De Peter Henrik Poulsen, født i Kulhus i Sjælland 1822, blev 1857 Oppermanns Eftermand og var Skovrider til sin Død 1883, hvorefter

Elers Koch blev udnævnt til hans Eftermand.

Tidligere havde Baroniets Skovridere Frans Møller fra 1760 til 1771 og senere Sønnen

Jonathan Møller som Faderens Eftermand
Bremerhus til Bolig og Brug.

Medens Sølbjerg hører under Trolleborg,
høre de ovenfor nævnte Gaarde og Steder til
Naby, og Eftebjerg og Pilshus derimod til
Hundstrup Sogn.

Eftebjerg, der 1541 var beboet af Mads
Nielsen, ydede 1 Ø. Rug og 1 Ø. Havre og
1 Skp. Smør i Landgilde. 1647 havde Peder
Rasmussen Gaarden i Fæste. 1699 Jesper
Mortensen. 1750 havde Morten Jespersen den.
1755 døde han, og Jens Sørensen fra Lydinge
fik den i Fæste for 30 Rdl. Sen ved 1780 fik
Søren Andersen Navn, tidligere Gaardmand i
Haagerup, Eftebjerg i Fæste. Hans Søn Bertel
Sørensen købte under 26de Septbr. 1808 Gaar-
den til Arvesæfte for 500 Rdl. Hans Søn Peter
Bertelsen var senere Ejer og nu er Bertel
Nielsen.

Til Gaarden hører et Areal af $44\frac{1}{4}$ Td.
Td., regnet lige med $20\frac{1}{4}$ Td. Td. bedste Jord.

Pilshus findes først under Navnet Raahuset,
men da Niels Pihl hen ved 1720 havde Stedet
i Fæste, fik det efterhaanden Navn af Pilshus.
Niels Rasmussen døde 1739, og Rasmus
Kaspersen fra Rosseberg fik s. N. Stedet i
Fæste for 40 Sdlr. 1764 fik Anders Nielsen
fra Haagerup Raahuset efter Rasmus Kaspersen
for en Indfæstning af 66 Rd. 4 Mk. Han
døde efter 3 Aars Forløb, og

Niels Kristensen fra Nybo fik under 20de
November 1767 Stedet i Fæste for 53 Rd. 2
Mk.; han havde det endnu ved Udskiftnings-
tiden, da dets Areal var $34\frac{2}{4}$ Td. Td., regnet
lige med $16\frac{3}{4}$ Td. Td. bedste Jord.

Meningsforstyrrende Trykfejl, som bedes rettede.

Side	6,	Linie	12	fra	neden	kildelt	—	tildelt
"	10,	"	3	"	"	for	—	før
"	11,	"	9	"	"	an.re	—	andre.
"	18,	"	4	"	"	1884	—	1881.
"	26,	"	13	"	oven	Posthuset	—	Porthuset.
"	27,	"	10	"	neden	Top	—	Top.
"	32,	"	4	"	oven	med	stryges.	
"	39,	"	10	"	neden	=nydelsfer	—	=ydelsfer.
"	48,	"	3	"	"	mænd	—	mand.
"	57,	"	14	"	oven	1653	—	1853.
"	66,	"	9	"	neden	Frydenberg	—	Frydenborg
"	67,	"	14	"	"	Jordee	—	Jorder.
"	76,	"	7	"	"	ifrænfede	—	skjænfede
"	88,	"	4	"	oven	Flidager	—	Flidsager.
"	98,	"	4	"	"	Udfæed	—	Udfærd.
"	99,	"	13	"	neden	Zemmerk	—	Zimmerk.
"	109,	"	3	"	"	Rasmusfen	—	Rasmusfen
"	116,	"	14	"	oven	Tveager	—	Tverager.
"	124,	"	5	"	"	Højer	—	Höher.
"	128,	"	1	"	"	Rismussen	—	Rasmussen.
"	"	"	4	"	"	Gaabden	—	Gaarden.
"	131,	"	6	"	"	gifede	—	gifiede.
"	136,	"	8	"	"	Korfirts	—	Korfits.
"	155,	"	7	"	"	Hans	to	Gange.
"	159,	"	8	"	neden	Skytte	—	Skjötte.

